

Prolo. paul. in episto.

Temeriter maledicere excoicatus q̄ in vltima p̄uina per-
sistit extinctis candelis et pulsatis capis et h̄ vocat inf
eos samatha: q̄d significat mortificatōez: qui quidez tres
modi maledicendi seu sepandi boiem sunt noti inter eos
sub p̄dictis vocabulis. Ap̄ls ḡ illos tres modos p̄dictos

immuit: primo mo-
do p̄ sepatōez: et de
hoc dicit. Sit ana-
thema. sc̄do mō per
destructōez suozū:
et de h̄ dicit. Mara-
natha. i. macharā.
Fuit em̄ bic. b. que
ē fra inspirationis
amota: eo q̄ in lin-
gua n̄ra rarissime i-
teruenit et vltima
fra. m. amata i. n.
phoc q̄ scriptores
n̄ri ignorant idio-
ma. d. Tercia imp̄-
catur illis vltimaz
mortificatōne que
d̄ samatha: que ē
vltima mortifica-
tio: vt d̄m̄ ē: et fuit
amota prima sylla-
ba p̄ imp̄tia ligue:
vt d̄m̄ ē. Sic ḡ a
p̄sol̄o interperat
tres sn̄as p̄dena-
tiuas bis qui xpm̄
nō amant. f. Ana-
thema: q̄ ē sepatio
a fidelīu ceter: et he-
rem: q̄d ē destructō
bonoz suoz: et sa-
matha: q̄d ē q̄dam
vltima et solennis
mortificatio in sua
ciuitate seu poli-
cia. et q̄ opposita iu-
sta se posita maḡ
elucescat: deo n̄r
imp̄cat b̄ndictōez
bonis. di. B̄na d̄m̄
n̄ri cur̄ oib̄ vobis
et. put in postilla.

Replica.
In vlt. ca.
Maledicti
onē corū q̄
xpm̄ nō amāt po-
nit apl̄s i lingua ex-
tranea. Circa quā burgū. se opponit et h̄c et oib̄ doctorib̄
quasi nullus intellexerit vere terminū ibi positū vel t̄mi-
nos. R̄deat ibi. p̄ toe q̄ voluerit idioma ē mibi ignotuz.
Sc̄da epistola ad corinthios incipit.

Capitulum primum.
Paulus apl̄s. Postq̄ apl̄s scripsit co-
rinthios instrues eos de sacramentis
ecclesie in epla prima: hic p̄nter scribit
eis de ministris ecclesie i epistola secū-
da. Cui ratio fuit: quia post p̄dicati-
onē apostoli receperant pseudo apo-
stolos: q̄s aliq̄ veris apl̄s p̄ferebant:
p̄ter q̄t apl̄s scribit p̄m̄d̄ans vtros
ap̄los et eoz doctrinā: et vituperās falsos et eoz falsitatez:
et dicit h̄c epla in duas p̄tes. i. in salutōez et narratio-
nem q̄ incipit ibi. B̄ndictus. Circa primū primo ponuntur
p̄sonē salutantes: cū d̄. a Paulus apl̄s. exponat
sic ḡ. Ro. j. b Per voluntatē dei. i. electionē. Actuum

Incipit plog^o in sc̄dam eplam ad corinthios.

In sc̄da ad co-
rinthios epla
q̄si in p̄te lupi
ori post tribu-
lationū suazū
reuelatōes reddit cās q̄re
ad eos sc̄do nō irit: qm̄ nō
leui mutatōe p̄silij fecisse se
asserit: sed ne aduentu suo
tristitiā iuraret: cū i p̄ctō
p̄manē discipulos reperisset
Deinde p̄ agnitos fructus
p̄nie recōciliat eum eccle-
sie: que in p̄ma p̄p̄ fornicatōez
a p̄sol̄o sc̄oz iusserat amo-
ueri: Tercia cōtra pseudo
ap̄los officij sui dignitatez
tuet: et noui testamēti mini-
stros: tāto anire gr̄a on̄dit:
q̄nto euāgelij ē lege p̄stan-
ti. Immozat etiā i cā illa
p̄limū quā b̄nē i p̄ria p̄ri-
gerat: vt p̄mpto a libenti-
aio necessaria p̄ntis vite nō
h̄ntib̄ largiant: et vtilitate
sp̄ualis p̄mercij p̄mutēt p̄-
sentia cū futuris: atz abun-
dātia sua sc̄oz inopiā sup-
pleāt: vt vicissim eoz iopia
sc̄oz abundātia suppleāt.
In fine repetit q̄d sup̄ p̄
pseudo ap̄los egerat: et ia-

riiij. c Et timotheus frater. H̄nc adiungit apl̄s
in salutōne suaz: ne corinthij crederēt ipsum retulisse
aliqua mala de ipsis ap̄lo cum transierat p̄ eos p̄
mam apl̄ epistolā missaz: vt b̄ in fine illius eplē. Con-
sequēter ponunt p̄sonē salutate cum d̄. b Ecce

ctatōez eoz p̄dicatōezq̄ de
se gliosaz: vt collata āriq̄ta
te generis: vel catalogo in-
iuriay ac piculozū suozum
euacuat: dicitq̄ eos opari-
os subdolos q̄ ad imitatōz
sath̄e trāffigunt i ap̄los
xpi: sub p̄dicatōis spe lucra
pecuniaria queq̄ sectātes.

Ost actā a corinthijs
p̄niam p̄solatoriā scri-
bit eis eplam apl̄s a troade
p̄ tytū: et collaudās eos hor-
tat ad meliora: cōtristatos
q̄dem eos: sed emendatos
ostendens.

Explicat argumentum.

Incipit epla Pauli ad corinthios sc̄da. Ca. j.

Paulus ap̄lus
christi iesu p̄
voluntatem
dei et Timo-
theus frater
ecclesie dei: que est corin-
thi cū omnib̄ sanctis q̄ sūt
in vniuersa achaia. Gratia
vobis et pax a deo p̄re n̄ro:
et d̄no iesu xpo. B̄ndictus
deus et pater d̄mini n̄ri iesu
christi: pater misericordia
rū: et deus totius cōsolationis

fic dei. i. p̄grega-
tioni fidelium.
c Que ē corin-
thi. i. achaiē me-
tropol. tercō po-
nunt aptata lo-
na: ibi.
f Gratia vo-
bis in p̄nī q̄ est
principij om̄is
boni meritorij.
g Et par. i. su-
tura felicitate q̄
quietabat totali-
ter appetitum.
h A deo patre
nostro. i. a tota
trinitate.
i Et d̄no iesu
xpo. a tota enīz
trinitate. pueni-
unt dicta bona
mediante chri-
sti incarnatione.

Bndictus.
Premissa salu-
tatione: hic se-
quēter ponitur
narratio episto-
le in qua sic p̄ce-
dit apl̄s: q̄ prio-
eritat corin-
thozum attentio-
nem: sc̄do po-
nit excusationē
ibi. Et hac con-
fidentia. tercio
suam consequi-
tur intentionē:
iij. ca. prima ad
buc in duas: q̄a
primo eritat at-
tentione recitā-
do quedam i ge-
nerali: secūdo
magis in specia-

li: ibi. Non enim volumus. Circa primū sciendū. q̄
ex tenuolentia redduntur auditores attentī: p̄pter
quod apostolus captat eozum tenuolentiam ostendē
do q̄ quicquid facit ad vtilitatem eozum facit: et ideo
primo vtilitatem ex ip̄so eis p̄ouenientē dedarat: se-
cundo rationē huius allegat: ibi. Quoniam sicut abun-
dant. dicit igitur. k B̄ndictus deus. i. gratias ago
sibi: dicere enim dei est facere p̄s. rxiij. Quoniam ipse cre-
xit et facta sunt. dicere deo nostrum non est facere: et id
quando deus b̄ndicit nobis aliq̄ donum nobis tri-
buit: sed quando deum b̄ndicimus nihil sibi accrescit
sed solum sibi gratias agimus. dicit igitur. B̄ndictus
deus. id est tota trinitas. l Et pater. i. persona p̄ris
in Domini nostri iesu christi. in quo exprimitur per-
sona filij: et cōintelligit simul p̄sona spiritus sancti cum
sit nexuz amboz. n Pater misericordiaz. auferet
a nobis omnem miseriaz. o Et deus totius p̄sola-
tōnis. p̄feret nobis bonū totaliter quietatiū mentis

Ad corinthios II.

scz seipsum. **O** Qui solat nos in omni tribu. no. aliqui eruido: et aliqui pmissendo: et aliqui patiam tribuendo: quod frequenter est melius et magis expediens quam erui a tribulatione temporalis: sed quod talis solationes dedit apostolo non solum per se: sed etiam per aliorum utilitate: sicut dedit lumine soli non solum ut ipse se luceat: sed etiam ut alia illumine: ideo subditur. **P** Et possim? et ipsi solari: ut bo et exemplo.

Quos qui in omni parte sunt per exhortationem. et in. ponendo eis pmissum et num sicut a deo nobis est. positum: et exponendo et scripturas inducentes ad toleranciam passionum: sicut a deo reuelate sunt nobis. **Q**ui sicut dicit pater allegat dicit sui rationem: et quod duo dixerat. scz quod solat deus a deo accepterat in suis tribulationibus: et quod hoc cedebat ad utilitatem fidelium: id primo persuadet

primum dicens. **Q**ui sicut ab unum. passio. et tribulationes que in capite christo inceperunt. et in nobis. id est apostolis ad quos a capite deperuere sunt. **I**ta et per christum abundat solatio nostra. propter quod dicitur per. secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo solationes tue letificauerunt animam meam. et hoc est valde rationabile. Consequenter persuadet secundum. **S**ive autem tri. per exhortationem. et salutem. hoc cedit ad utilitatem nostram in christo exemplo nostri ad tolerandum patienter tribulationes debet aitari. **S**ive solamur. et hoc cedit sicut ad solationes vestras in quantum habetis eiusdem boni pmissione. **S**ive exhortamur a deo per internam reuelationem: Pro vestra exhortatione et salutem. et hoc est magis instrum? et ad opera salutis inducim? id sequitur. **Q**ue. id est exhortatio a nobis. posita supple vobis. **O**portet tolerantiam. id est reddidit vos fortiores ad tolerantiam passionum earundem: **Q**uas et nos patimur. Exhortatio enim que fit verbo et facto est efficacior: et quod patientia discipuli firmat spem magistrum et stabilitate eius in bono et persecutione pmissio: id subditur. **U**t spes nostra firma sit. per vobis. quod dicitur ex tolerantia enim vestra firmiter speramus quod pmissio beatitudinis consequamini: propter quod subditur: **S**cietes. non certitudine euidencie sed adherentie. **Q**ui sicut socii passionum estis. in presenti. **I**ncertis et consolationis. in futuro. **N**on enim. dicit pater caput eorum benivolentiam recitando quodam in spali: et prior recitat persecutiones quandam sibi in solationem a deo factam: et secundo persequitur hanc causam: ibi. **N**am gloria. Illa vero tribulatio fuit excitata pro paulo apud ephesum per quedam argentarium: ut habet act. xix. de qua dicitur. **N**on enim vo. igno. vos fra. de tri. nostra. quod vobis erit patientia materia. **Q**ui est facta in asia. in qua est epheusus. **Q**ui supra modum grauati sumus. id est supra modum humanum. **S**upra virtute. super naturale. **S**ed pro hoc videt esse quod dicitur. **I**ncertis. et fidelis. **Q**ui non patitur vos tentari supra id quod potestis. videndum quod duplex est virtus siue potestas. scilicet nature:

et gratie: supra virtute vero nature saltem de cuius cursu bene promittit deus aliqui fideles tentari: et tunc datur virtute gratie ad posse sustinere: et sic loquitur apostolus. **I**ncertis. et non ibidem statim subditur: sed faciet cum temptatione. puenit ut possitis sustinere.

Ita ut tederet nos etiam viuere. propter pondus. id est tribulationis aliqui plangatio vitere dicitur tediola. **S**ed hoc videtur dicitur Iaco. **S**ed omne gaudium excitate vos fratres cum in temptationes varias incidit? et dicitur dicitur quod tribulatio enim se considerata odibilis est et odiosa et sic loquitur hic apostolus: in oratione tamen ad finem est iocunda: ut pote ad persecutionem beatitudinis ordinata: **M**at. v. **B**eatissimi qui persecutionem patient? propter iustitiam quam ipso est regnum celorum. sicut medicina amara propter persecutionem salutatis est amanda.

Sed ipsi in nobis habuimus. id est firmam opinionem mori endit. **U**t non simus fidentes in nobis. id est in virtute propria. **S**ed in deo qui suscitatur mortuos. et quod dicitur idem reputo ac si nos a mortuis suscitasset. **E**t adhuc eripiet. in futuro. **A**d iuuantibus et vobis. id est non solum hoc fiet ex merito nostro: sed etiam ex merito vestrarum orationum pro vobis: **E**t ex multarum personarum facerem. id est ex personis multarum conditionum firmam etiam et feruorem: quod ex hoc quod deus dat beneficium alicui ad pecces multorum: non solum obligat ad gratias agendum deo ille qui beneficium recipit: sed etiam omnes per quos orationes hoc fit: propter quod deus aliqui datur aliquid ad pecces multorum: ut omnes obligentur ad gratias actiones quod etiam cedit in bonum omnium. **E**ius qui in nobis est donatio. id est. ut per beneficio nobis collato facibus multorum multi gratias agant deo. **N**am gloria. **D**ic consequenter ponit eam dicitur solationis que accipit ex parte consolationis: et diuidit in duas partes: nam hec eam primo ponit: seculum ad testimonium inducit: ibi. **N**on enim. alia scribimus Circa primum sciendum quod solatio apostoli consistebat in firma spe diuini auxilii: ut patet ex dictis. talis autem spes causat in homine ex eo quod viuunt firmam dictamen conscientie pure et recte: quod faciebat apostolis: ideo dicitur: **N**am gloria. et quod dicitur ideo secure confido de diuino auxilio propter testimonium conscientie. propter que remurmurat malo interiori: et gaudet bono: et huius testimonio debet homo magis credere de propria bonitate quam testimonio hominum qui vident tamen exteriora propter illos qui reputant se bonos ex hoc quod ab alijs laudantur: **U**t in simplicitate. quantum ad rectitudinem intentionis. **E**t in sinceritate. quantum ad bonitatem operis in se: que duo requiruntur ad bonitatem actus: scilicet quod sit bonum opus ex genere: et ex finis intentione. **D**eus. hoc addit quia talia non habet homo a seipso sed a deo: ad quem debet ista referre. **E**t non in sapia carnali. id est non in modo terrene sapie: sed gre diuine. **A** Conuersati sumus in hoc mundo. id est inter homines. **A** abundanti? aut ad vos. hoc dicit apostolus. quod illis predicauerat absque hoc quod acciperet ab eis sumptus: ut habet infra. xj. ca. quos tamen acceperat ab alijs. **N**on enim alia. **D**ic consequenter inducit ad hoc testimonium iporum et corinthios qui per experientiam scire poterant dictum

Epistola Pauli

apostoli vix esse ex sua puerfatione inter eos: et per eplam p
us missam adeo dicit. c Non. n. alia scri. vo. q. q. legi
stis. in epla a me prius missa. d Et cognouistis. expe
do puerfationes mea. e Spero aut q. vsq. in fine cog
scetis. i. pfecte. f Sicut et cognouistis nos ex pte. i. in
pfecte: hoc dicit q. a
receptat pseudo
aplos q. aliq. eoz
veris aplis para
bat tñ aplis sperat
de bono sine. i. q. p
fecte cogscant sim
plicitate et sincer
itate sua et alioz ve
re xpi discipuloz
eam approbado: et
falsitatem pseudo
aploz reprobado:
et ad hoc subdit ra
tionem dicens.

g Quia glo. vfa
sum. in q. tum per
pdcationes nra. q. cu
adiutorio di ad gli
am pducemini.
h Et vos uostra
q. p pdcationes qua
vobis fecim. glo
rie pmiu expecta
mus. i. In die
dñi ihu xpi. i. in
die iudici q. sua dicit: q. tunc voluntate sua faciet omis gene
raliter iudicando. k Et hac pdcatione. Postq. aposto
lus captiuitate corinthioz beniuolentia ad excitandu eoz
attentione: hic pñr ponit sua excusatōez: et diuidit in du
as ptes: q. primo excusatio sua ponit: scdo explicatōe
ditur se. ca. prima ad huc in tres ptes: q. primo recitat su
am pmissionē: scdo ponit sup hoc sui excusatōez: tibi. Cum
aut volui. tercio subdit sua excusatōez: tibi. Fidelis deus.
i. Circa primū sciendū q. in prima epla missa corinthioz
ad aplo qua tñ nō habem. pmisserat apls corinthioz eos vi
sitare anteq. intraret macedonia: et iter p eos reuerti de
macedonia: postmo dñi vo in scda epla qua habem. et est
apud nos prima. vlti. ca. scripsit q. prius iret macedonia
q. corinthioz: et sic videbat prime pmissioni pstrari: pte
qd dicit. k Et hac pdcatione. i. q. satis puritate puer
fationis mee cognouistis et glia mea estis: in hoc in qua cōfi
dens. l Colui primū venire ad vos. anteq. intrarem
macedonia. m Et scdam grām baleretis a me. i. gra
tiam visitationis pñalis p grām pdcationis tpe vte con
uersionis: hic ē ordo pñe pmissionis cui videt pstrari: or
do scdo. n Cum g. Die pñter ponit sup hoc excusatō
nem corinthioz ptra se: q. aliq. dicebat ipsum mutasse. p
positū circa dictū pmissum ex ai lenitate: aliq. vo q. hoc fe
cerat ex carnali affectōe: ppter qd dicit. n Cum g. h
vo. nunqd. le. vsus suz. mutando. ppositū et mihi imponi
tis. o Aut q. cogito fm carnez cogito. i. ex affectu car
nali. p Et sit apud me ē et non. i. duplicitas et falsitas
vt aliq. vñm estimat. q. Fidelis aut de. Die pñr po
nit sua excusatōez: et diuidit in duas ptes: q. primo ponit
cām falsam: scdo asserit verā: tibi. Ego aut. prima ad huc
duas: q. duplici rōne ondit se nō fecisse ex aliqua duplici
tate seu falsitate: et accipit prima rō ex officio pdcadi sibi
a deo imposito: cum q. nō stat talis duplicitas seu falsitas:
sed requirit oimoda veritas: q. tale officiu imponitur a
deo q. est ipsa veritas per essentia: et hoc est qd dicit. b
Fidelis aut deus. a q. suz apls institut. r Quia fmo
ut q. fuit apud vos. et ab ipsa deriuat. s Nō est in illo
est et nō. i. aliq. fallacia. t De em filius xpi. i. evita
veritas et vita. Jo. xiii. v Qui in vobis p nos pdcā
tus est. veraciter. x Per me et siluanū. iste est q. voca
tur silas: act. xv. y Et timotheū. nō fuit in illo. i. xpo.

alia scribim vobis q. q. legi
stis et cognouistis. Spero
aut q. vsq. i. fine cognosce
tis: sic et cognouistis nos ex p
te: q. gla via sum. sicut et
vos nra: in die dñi nri iesu
xpi. Et hac pdcatione volui
prius venire ad vos vt scdam
grām hēretis: et p vos transi
rem i. macedonia: et iteruz a
macedonia venire ad vos et
a vobis reduci i. iudea. Cum
g. hoc voluisset: nunqd. leni
tate vsus sū: Aut q. cogito
fm carne cogito: vt sit apud
me: et nō: q. fidelis aut de
us: q. fmo nō q. fuit apud

3 Est et nō. i. aliqua duplicitas. a Sed in illo fu
it q. omis pmissiones prius factas a deo fideliter ad
impleuit. b Ideo et ipm amen deo. i. fideliter cō
fitendo ei fidelitate. c Ad gloriā vraz quā p ipsū
psecuturi estis certitudinaliter nisi fuerit defecet in vo
bis. d Qui
aut. Die pñt se
cunda rō q. acci
pif ex vsu dicti
offici. nam apli
pdcado loque
bant ex special
motōne spiritū
sancti: Mat. x.
ca. Nō em vos
estis q. loqmini
s spūs pñs vñ
q. loqitur i vobis
et hoc mō nō pōt
bō mentiri. licet
hoc possit qñ lo
quif ex seipso: et
est qd dicit.

vos: nō est i illo ē et nō: hē
i illo ē. De i filiū iesu xps
q. in vobis p nos pdcat. ē
p me siluanū et timotheū
nō fuit i illo ē et nō: hē est in
illo fuit: Quotq. tē pmissi
ones tē sē in illo est. Nō et
p ipsum amen deo ad gliaz
vraz: Qui aut pfirmat nos
vobiscuz in xpo: et q. vñt
nos de. q. q. sicut nos et te
dit pign. spūs in cordibus
nris. Ego at teste tē iuo
co i aiaz meā: q. parcēs vo
bis nō veni vltra corinthū
nō q. dñamur fidei vñe: sed
adiutores sum. gaudij vñi.

bis. d Qui
aut. Die pñt se
cunda rō q. acci
pif ex vsu dicti
offici. nam apli
pdcado loque
bant ex special
motōne spiritū
sancti: Mat. x.
ca. Nō em vos
estis q. loqmini
s spūs pñs vñ
q. loqitur i vobis
et hoc mō nō pōt
bō mentiri. licet
hoc possit qñ lo
quif ex seipso: et
est qd dicit.

d Qui autem
pñr. nos vo. in
xpo. i. spūs san
ctus q. iungit
mēbra ecclie ad
inuiicē et capit.
e Qui vñt
vos. gra sua.

f Et q. signauit nos. signo crucis in baptismo et pñr
matōne. g Et redit pñr spūs in cor. no. de rōne pi
gnoris duo se. i. q. tātū valeat qntū res ipsa cuius pi
gnus: scdo q. nō hē res cui. est pign. nisi in spe: et sic i. p
lenti spūs sancti est pign. in sancti b. catitudinis eterne
equalis em bonitas est rei quaz expectamus in futuro
q. est ipsa trinitas: ea ē em bonitas est in vna psona q.
in tribus: et supplendū est q. bō loquēs ex spūs sancti in
habitatione et motōe: vt sic nō pōt falsum dicere. b
Ego aut teste. Die pñter ponit cam verā qre nō veni
rat fm. pmissi formā: et pfirmat dñi suū duplici iura
mento. i. attestatōis. v. Ego aut teste tē in no. et ere
cratōis: tibi. i. In aiaz meā. i. in piculuz aie mee.
k Et parcens vo. nō ve. vltra corinthū. i. postq. a
vobis recessi: dicit aut parcens vobis: sciebat em eos
ptunc male corrigibiles: et sic ex aduentu suo ad corri
gendū potuisset dñi inter eos sedatio et mai. piculum
l Nō q. dñamur tē. hoc dicit apls q. posset aliq. de
corin. hys dicere q. apls loqueret multū dñatiue dice
do: parcens vobis: ideo h. excludit. d. l Nō q. do
minamur. q. d. nō dixi h. vt dñs vester. m Sed ad
iutores sum. gaudij vñi. qd expectatis. n Nāz fide
statis. i. immobiles i veritate catholica et nō ex coactio
ne aliqua. Capitulum. ij.

Statui autem. Postq. apls posuit sua excusa
tionē: hic pñr explicat ea exprimendo duplicē
cām ppter quā nō venerat corinthū fm formā
prime pmissionis: scda ponit: tibi. Cum aut venissem.
prima cā est: q. sicut dictū est timebat ne ex suo aduen
tu peius euensset: et sic tristitia sine utilitate habuisset
quā explicat dupliciter: primo in generali: scdo in spe
ciali: tibi. Si q. aut. Circa primū sciendū. q. sicut dictū
est apls timuit ne ei. aduentus esset inutilis imo noci
uus rōne dicta: et sic habuisset tristitiam sine utilitate.
ppter qd disposuit nō venire: sed magis scribere eplaz
pmissam reuocaturus eos ad penitentia: vt sic nō ve
niet eos ad correctionē dispositos inueniret: et sic ma
teriam gaudij ex pnia eoz haberet: p qd ptes q. dñatis
sui aduentus fuit valde rōnabilis: et hoc est qd dicit.
a Statui aut. i. firmiter disposui. b Hoc ipsum
apud me. i. tē ad vos nō venire psonaliter. sed magis

Epistola Pauli

Ifratribus christianis. **a** Profectus suz macedo. **B** aut scribit aplis corinthensibus: quia sic erat apud eos ad sedanduz eoz dissensionem: sic erat in ca dilatonis aduentu apli ad eos. **b** Deo aut gratias. **I**dic omni aplis ondit itineris sui fructu: et diuidit in duas ptes: qz pmo fructu huc ondit: secundo ab h fructu falsos aplos excludit: ibi. **Et** ad bec. **C**irca primu dicit. **b** Deo aut gratias. **n**a ois opaco bona pncipaliter deo est attribuenda. **c** Qui semp triumphat nos. i. fac nos triumphare de hereticis p disputatoez act. vj. **N**on poterant resistere. sapie et spui q loqbat et de psecutorib facit nos triumphare per patiam: fm illud. **M**obile vincendi gen est patia: vincit q patit si vis vincere discere pati.

a profectus su i macedonia: **b** deo at gratias q semp triumphat nos i xpo iesu: et odore noticie sue manifestat p nos i omni loco: qz xpi bonus odor sum deo i his q salui fiunt: et i his q peant. **Alis** qde odor mortis in morte: **alys** aut odor vite i vita. **Et** ad h qd ta idoneus. **Mo. n. sum** sic plurimi adulterantes vbu dei. **h** ex sinceritate sic ex deo cora deo i xpo loqmur. **Capi. iij.** **I**ncipimus iteru nos

d Et odore noticie sue manifestat p nos. **Noticia** vo de deo habita p scias bñanas solu illumi nat intellectuz: vt q de est vnmutabilis eternus: et bñoi. **h** noticia de deo p sacra scriptura habita: vt q de redemptor: glificator: et bñoi inflammat affectu. ppter qd e odor: fca: **L**anf. **j.** **L**urzem in odore vnguentoz tuozum. **e** Quia xpi bonus odor sumus. **p**dicando xpi doctrina exemplo et verbo ad honore dei: differenter tm bonis et malis: id subdit. **f** **Alis** quide. i. malis. **g** **Odor** mortis in morte. qz ex hoc mouent ad inuidia et odiu nos p dicantes q mortificat glam: gram auferetes: et ducunt ad morte eterna. **h** **Alis** aut. i. bonis. **i** **Odor** vite i vitam. qz p hoc inducunt ad dei dilectem q viuificat hic p gram et ducit ad beatam vita. **k** **Et** ad bec. **D**ic pnter ab hoc fructu falsos aplos excludit. **d.** **Et** ad bec. **i.** ad pdicandū hanc doctrinā tam sanctā et purā. **l** **Incipim** itez: nos tam idoneus. **q. d.** pseudo apli quos recepistis nō sunt bñoi: sed veri apli ihu xpi: qd pbat pñr. **d.** **m** **Non. n. sum** sed nos veri apli. **n** **Sicut** plurimi. **f.** pseudo apli. **o** **Adulterantes** verbū dei. adultera. **n.** dz mulier que se men suscipit ab alio qz a pprio viro: semen aut e verbum dei: **Luc. viij.** qd ppter dei glam et honore suscipiendū est ad pdicandū: et io qui ppter questū vel vanā glam illd p dicant adulterant: qd faciebant falsi apli. **p** **Sed** ex sinceritate. i. pura intentōe nos veri apli pdicamus: qd de bet fieri. ppter tria que subdunt: cum dz. **q** **Sicut** ex deo. i. sicut missi a deo sumus cuius nunciū et ministri debet ee puri: **Leui. xj. ca.** **S**ancti eritis qm ego sanctus sum. et sic bz primū. **secūdu** tangit cū dz. **r** **Corā** deo. i. ipso vo bis assistente in cuius pntia optz loqui pure et sancte: **terciuz** ibi. **s** **In** xpo loquimur. i. de xpo q est purissim⁹ et sic ptz q pdicatio nra debet esse sincera rōne mittentis: assistentis: et materie pdicabilis. **Secda** ad corinthios ca. ij. vbi dz: in possilia. **Adulterantes** verbum dei.

Additio.

Aper hoc verbū. **Adulterates**. i. falsa admiscentes et p voluptate nō p ple pdicantes bec in glo. **vn** nō solū ex pte finis debiti dz quis adulterari vbu dei. **f. q.** ppter questū vel vanā glam: s etia piculofius videt adulterari verbū dei q corrupta doctrina veritate violant admiscendo eā veris de quibus fm glo. **Esa. ait. j. ca.** **Caupones** in vino aquā miscunt. **Ite** in hoc qd sequitur: **Sed** ex sinceritate. quatuor tangunt que requirunt in sana verbū dei pdicatore: primū e q sit ex recta intentōe

scz nō p questu seu vanā gloria: vt dictum est: et de hoc dicit: **Ex** sinceritate. scdm est q sit sine admixtione alio ne doctrine q in sacro eloquio nō habet fundamentuz seu in recta rōne naturali q a deo est: de quo dicit. **Sicut** ex deo. **f.** **discim** in scripturis ab eo reuelatis seu lu

metiplos comēdare. **b** **Aut** nūqd egem? **sicut** quidam comēdatituz eplis ad vos aut ex vob: **Epla** nra vob estis scripta in cordib nris q scit et legitur ab omnib hoib manifestata qm epla estis xpi ministrata a nob et scripta: nō attramto: **h** spū dei viui: nō i tabulis lapideis: sed in tabulis cordis carnalib. **Fiduciam** autē talem habemus p christuz ad deum: non q sufficientes simus cogitare aliquid

mine naturalis rōnis nobis onsis. **terciuz** est q sit sine aliq hypocrisis fictōne de quo dicit. **Coram** deo. **quartū** e q nō alta nec plusq optet excedat: de quo dicit: **In** xpo. **f. nū** qz sanā eius doctrinā excedentes.

Caplm. iij.

Incipim⁹. **p** aplis pparauit animos auditor: **hic** pnter psequit pncipale ppositū de ministris eccle-

sie ptractando. **Circa** qd sciendū q primo bonos commendat: scdo malos vituperat. **x. cap.** **prima** ad huc in duas: qz primo comēdat noui testamenti ministeriū: scdo exhortat ad bñoi mysteriū vsum ca. vj. **prima** in tres: quia primo comēdat ministeriū noui testamenti ex eius dignitate: scdo ex vfu ca. se. **tercio** ex fine. ca. v. **prima** ad huc in duas: qz primo remouet quādam obiectionem: scdo ponit ministroz ecclesie comēdationē: ibi. **Qui** et idoneos. **Circa** primū sciendū q cū paulus esset vnus de ministris ecclesie: posset aliquis obijcere q ipse vellet seipsum commendare et p priā laudē querere ministros ecclesie comēdando: **h** aut remouet apostolus dupliciter: ostendens primo q talibus nō indigebat: scdo q eam nō querebat: ibi. **Fiduciam** autē dicit igitur. **a** **Incipim** itez: nos metiplos comēdare. **q. d.** nō: sed ad manifestatoez veritatis et reptione falsitatis: hoc dicit: ad honore dei. **b** **Aut** nunquid egem? **sicut** quidā. i. falsi apli. **c** **Commēdatituz** eplis. i. ad nram comēdatioez. **d** **Ad** vos. i. missi ab alijs. **e** **Aut** ex vobis missi ad alios. tales em epls impetrabāt falsi apli ad magis extorquendū questum. **q. d.** apls talibus nō indigemus: et subdit causam huius. **d.** **f** **Epla** nra. i. inre dignitatis manifestatiua. **g** **Vos** estis. **h** p me estis: pueri ad fidem. **h** **Scripta** in cordib nris. qz recentem memoriā de ipsis iugiter habebat. **i** **Que** scilicet inq̄tum notū est omnibus q a me estis instructi. **k** **Et** legit. inq̄tum exemplo vti excitant ad bonuz aliq et ad reuerentiā vestri: s quia puerio infidelū pncipaliter est attribuenda deo: aplis vo ministerialiter tm ideo subdit. **l** **Manifestati** qm epla estis xpi. tanqz pncipaliter opantis. **m** **Ministrata** a nobis. quia ministerialiter cooperati sumus. **n** **Et** scripta nō attramento. qd est delabile. **o** **Spi**ritu dei viui. i. spū sancto viuificante: corda: **p** **Nō** in tabulis lapideis. sicut lex moysi. **q** **Sed** in ta. cordis. i. in cordib p caritate dilatatis. **r** **Carnalib**: i. tractabilibus p obedientiā pmptraz. **t** **Fiduciam** autē. **Quiso** q hoim comēdatōe aplis non indigebat: **h** pñr ondit q eam nō qrebat p hoc q quicquid agebat boni nō sibi sed deo attribuebat: dicit. **Fiduciam** autē talē habemus. i. audaciam sic loquendi. **t** **Non** q sufficētes sim⁹ cogitare. qd est minus qz dicere vel facere

Ad corinthios. II.

Et p̄ p̄ns si istud qd̄ ē minimū in b̄n̄anis actib̄? deo at-
tribuit illud qd̄ est mai⁹. a. A nobis q̄si ex nobis.
q. d. licet. n. agā p̄ libeꝝ arbitriū nō tñ ex me: qz libeꝝ
arbitriū nō est cā sufficiēs boni opis sine diuina moni-
tione: z sic libeꝝ arbitriū saluat cum dicit. A nobis. et
grām dei p̄men-
dat cum dicit.

b. Quasi ex
nobis. z sic tolli-
tur duplex error
vñ illoꝝ q̄ dicit
rūt libeꝝ arbitri-
um nihil agere i
meritorio op̄e: s̄
totū est a deo. qz
nō eēt remera-
dum. Ali⁹ est er-
ror: p̄lagū dicit
tis q̄ inchoatio
boni opis ē a no-
bis: p̄luminatō
aut a deo q̄ tolli-
tur p̄ hoc qd̄ di-
citur bic: q̄ in to-

a nob̄ q̄si ex nob̄: s̄ sufficiē-
tia n̄ra ex deo ē. Qui zido-
neos nos fecit m̄stros no-
ui testamēti: nō l̄ra s̄ spū.
L̄ra em̄ occidit. spūs aut̄
uiuificat. V̄ si ministratō
mortis l̄ris reformatā i la-
pidib̄: fuit in gl̄ia ita vt n̄
posset intendē filiū iſrl̄ in
faciē moysi p̄t gl̄iaz vult⁹
e⁹ q̄ euacuat: quō n̄ maḡ

na cogitatōe deus op̄at. principii aut̄ boni opis ex p̄-
te nostra ē cogitatio ipsa: motio aut̄ primi mouētis re-
quirit in mouētib̄ sc̄dis: q̄ disponit oīa suauiter: p̄t
qd̄ mouet oīa ad fines suos p̄sequēdos fm̄ p̄ditōnez
nature ipsoꝝ: z iō illa q̄ natura ē vt sint libeꝝ volun-
tatis: libeꝝ mouet ad actus suos. s̄ creaturas rōnales
als aut̄ nō libeꝝ. z accipit bic libeꝝ z nō libeꝝ: put̄ mo-
tus ē in creat̄a: qz put̄ a deo ē libeꝝ facit q̄cqd̄ facit.
c. Qui zidoneos. Remota obiectōe: bic p̄nter om̄ē
dat ministros ecclesie: z primo q̄tus ad officij dignita-
tem: sc̄do q̄tum ad cognitōis excellentiā: ubi. Habent
tes igit̄: prima adhuc in duas: quia primo on̄dit noui
testamenti z veteris v̄riam: sc̄do ex hoc arguit m̄stro-
rum no. testa. dignitatē: ubi. V̄ si ministratio. Dixit at̄
ap̄s q̄ sufficiētia nostra ex deo est: iō p̄inuans se di-
ctis subiūgit. c. Qui. s̄. deus. d. Mos fecit mini-
stros no. testa. deus em̄ disponit oīa suauiter in q̄tum
dat vnicuiq̄ rei virtutes crequēdi. p̄riā op̄ationē ad
p̄sequēdū debitiū finē: p̄ter qd̄ deus dedit ap̄s spūs
sancti donū: vt essent idonei ad exequēdū suū officium
nisi poneret impedimentū a p̄te recipienti: officium
aut̄ eoz fuit ministeriū no. testa. ad qd̄ exequendum il-
los idoneos fecit. e. Non l̄ra sed spū. qz no. testa.
nō fuit datū ap̄s p̄ scripturā: s̄ per infusione spūs san-
cti illuminant̄ corda eoz in cognitōne veritatis: et in-
flamantis affectus p̄ ardore caritatis: p̄ter qd̄ v̄ lex
spūs: testm̄ aut̄ v̄ lex l̄ra: qz scriptū fuit in libro z asp̄-
sum sanguine: vt b̄t̄ Ero. xxiiij. z b̄t̄ d̄ria ve. z no. tcl.
b̄t̄ b̄iere. xxxj. Ecce dies veniūt dicit d̄ns z feriā domui
iſrl̄ z domui iuda sed̄ nouū. nō fm̄ pactū qd̄ pepigi cū
p̄rib̄ v̄ris z̄. Et b̄t̄ d̄ causa quare nouū testm̄ d̄i sp̄s:
z veteris testm̄ lex l̄ra: cū d̄. f. Āra em̄ occidit qz te-
stamētū veteris cognitōez peccati dabat: nō tñ gratiaz
z sic augebat p̄cipiam occasionaliter ex malicia b̄na-
na: que semp̄ nitit̄ in vetitum: z sic augmētabat patm̄
qd̄ occidit: vt plen⁹ dictū fuit Ro. viij. c. s̄ Spirit⁹
aut̄ viuificat. s̄ sanctos in quo data ē lex noua: vt d̄m̄
est: p̄ter qd̄ fuit necessaria p̄ legē veterē. b. V̄ si
ministratio. Hic p̄nter ex dictis arguit excellentiam z
dignitatē ministroy no. testa. qz ministeriū v̄t. testa.
qd̄ fuit min⁹ habuit gl̄iam z dignitatē annexā: sicut p̄z
in aaron z in filiis ei⁹ ex decur̄ su ve. testa. z multo ma-
gis ministeriū noui testa. qd̄ em̄ius bz gl̄iam anne-
xam z dignitatē: hui⁹ igit̄ rōnis primo ponit virtutē:
sc̄do renouet obiectōez: ubi. Nam nec gl̄ificatū. Circa
primū dicit. b. V̄ si ministratō mortis. i. ministeri-
um vete. testa. qd̄ d̄ ministratio mortis occasionaliter
rōne dicta. i. L̄ris reformatā in lapidibus. i. in ta-

bulis lapideis moysi traditis. k. Fuit in gl̄ia. i. in re-
uerentia. l. Ita vt zc. p̄ter gl̄iam vultus ei⁹. i. p̄ter
claritatem vultus eius. ubi enim nos habemus. Faciem
comutā Ero. xxiiij. alia translatio bz: Faciē splendidam
apparebāt enim in faciē moysi quidā radij. p̄cedētes sur-
sum angulariter in
figurā cornū:

ministratio spūs̄ erit in gl̄ia.
P̄ nā si ministratio d̄natōis
in gl̄ia ē: multo magis abun-
dat misteriū iusticie i gl̄a.
P̄ nā nec gl̄ificatū ē qd̄ cla-
ruit in hac p̄te: p̄ter excel-
lentē gl̄iaz. Si em̄ qd̄ euac-
uat: p̄ gl̄iam est: multo ma-
gis quod manet in gloria
est. Habentes igit̄ talem
sp̄s: multa fiducia vr̄mur

m. Que euacuat
qz v̄t̄ testm̄ cessat
adueniente nouo:
q̄tum ad ceremo-
nialia et iudicialia
modo super d̄cto
Ro. iij. ca. z plen⁹
dicit̄ in epla ad he-
bre. ii. Quō nō
magis ministratio
spūs. i. ministeriū
noue legis qd̄ co-
missum est ap̄lis.

o. Er̄t in gloria.
i. in honore z reue-
rentia. q. di. multo

magis debet esse: vnde adhuc subditur.
p. Nam si mini. dam. i. veteris testamenti qd̄ d̄t̄ dam-
natio occasionaliter: in q̄tum malicia boīs nitit̄ in vetitū
z sic in transgressiōne p̄cepti q̄ est mors culpe z ducit ad
mortē gehem̄: z h̄ materia. s̄. quō lex erat occasio pecca-
ti fuit p̄tractata diffuse: Ro. viij. ca. q. Multo magis
abun. mini. iusticie. i. no. te. in q̄ d̄at spūs sancti gr̄a iustifi-
cans. r. In gloria. q. d. imo plus. s. Nam nec glo-
rificatū. Hic renouet obiectōem q̄ posset fieri: qz posset
dicere q̄ licet no. testa. sit excellenti⁹ veteritū hoc ē modū
cum iō nō est deserendū. p̄ter nouū: sicut dicebat illi qui
simul cū euangelio legalia obseruabāt: iō p̄nter ostendit
q̄ nullā gloriā habeat. vt. te. in op̄atione ad nouū dicens
s. Nam nec glorifi. est qd̄ claruit. i. ve. te. qd̄ transit.
t. In hac p̄te. i. in op̄atione ad nouū: qd̄ est ps et heredi-
tas n̄ra. v. Propter excel. gloriā. no. te. sicut stella licz
habet aliquā claritatē: op̄ata tñ ad solē obfcurat. Addu-
cit etiā ad hoc aliā rōnem: illud em̄ qd̄ d̄at p̄ modū trans-
euntis nihil est respectu semp̄ manentis: veteris aut̄ testa-
mentū transit sicut impsectū adueniente p̄fecto: nouum
aut̄ semp̄ manebit: qd̄ inchoat in via z p̄ficiat in patria:
Lu. xij. Celū z terra transibūt verba aut̄ mea non transi-
bunt: z hoc est qd̄ d̄t̄. r. Si em̄ qd̄ euacuat. s̄. veteris te-
stamentū. y. Per gloriā est. i. b̄ns aliqua reuerentia z
z honorem. z. Multo magis qd̄ manet. s̄. nouum.
a. In gloria est. i. debet esse. b. V̄ntes igit̄. Hic p̄nter
ostendit excellentiam ministroy ecclesie q̄tum ad cogni-
tionē. Ad cui⁹ declaratōez accipit illud qd̄ b̄t̄ Ero. xxiiij.
sz q̄ moyses velata faciē ip̄lo loquebat: ad designandū z
q̄ veritas in ve. testa. figuris et enigmatibus erat velata:
qz oīa p̄tingebāt eis in figura: prima ad coz. r. Aliqd̄ v̄o
potest velari dupliciter: vno modo ex parte rei que de-
bet videri. s̄. quando sup̄ eam ponit̄ velamen: alio modo
ex parte videntis. s̄. qn̄ velamen ponitur super oculos ei⁹
z vtroq̄ modo erat velamen in vete. testa. sc̄licet ex par-
te rei: quia veritas erat velata figuris: vt dictum est: et ex
parte iudeoz quoz malicia vt in pluribus impediēbat
a cognitōne veritatis quasi quoddā velamen oculozum
mētis: vnde Sap̄ien. j. In malinolaz aiaz n̄ introibit sa-
pientia. primū aut̄ velamen amotū est p̄ xpm̄: qz p̄ xpm̄
figure sunt explete z explanate: in cui⁹ signū velū templi
sacrum fuit in passione eius: Luce. xxij. Sc̄dm̄ autem ve-
lamen adhuc manet in iudeis obstinatis: sed in illis q̄ re-
ceperunt fidem amotū est vtroq̄ mō: qz p̄ grām spūs san-
cti illuminantē possunt p̄templari libere veritatē: et hoc
est quod dicitur. b. Habentes igit̄ talē sp̄m. i. q̄ gl̄ia
no. testamenti manet in eternū. c. Multa fiducia vr̄-
mur. i. nostrum officium exequimur nos ministri ecclesie.

Epistola Pauli

a Et nō sicut moyses rē. r̄ p̄ter dictis s̄ra vsq; ibi. **b** S̄ obtusi s̄t sensus. i. oculi mētales. **c** Et s̄q; i bodier nū diē q̄tuz ad iudeos obstinatos. **d** Idipm vcl. in le. ve. te. ma. nō reuelatū. i. amotū a corde eoz: s̄ sit amotū ab ipsa rep̄ r̄pm: vt dcm̄ ead̄ subdit. **e** Qd̄ in r̄po. idest p̄ r̄pm. Eua-
cuat. cetera patēt
ex dictis vsq; ibi.
f Cū aut̄ conuer-
sus fuerit. s̄. popul⁹
israel circa finē mū-
di. **g** Aufereſ
velamen. de corde
ipsoz. **h** Dñs
aut̄ spūs est. i. spūs
sanctus s̄ liber r̄ li-
bertatis dñs: ideo
subdit. **i** Ubi
aut̄ spūs dñi ibi li-
bertas. s̄. templā
diveritatē remoto
velamine ab oculis
mentis nō subdit.
k Mos̄ vo. s̄. r̄pi-
ani r̄ potissime ec-
clesie ministri.
l Reclara facie.
i. mēte q̄ d̄ facies
spūalis in q̄tuz ibi
viget cognitio in-
tellectualis sic oēs
sensus in facie cor-
porali. **m** Glo-
riam dñi. i. iesu r̄pi
r̄ nō solū moysi.

**Et nō sic moyses pōebat
velamē sup facie suā vt nō
rēderēt filij isrl̄i facie eoz
enacuāt: s̄ obtusi s̄t sen-
sus eoz. Et s̄q; i bodiernuz
diē idipm velamē i lectiōe
veteris testamēti manet n̄
reuelatū: qd̄ in r̄po euacua-
tur: s̄ vsq; i bodiernū diem
cū legit̄ moyses: velamē po-
sitū ē sup cor eoz. Cū aut̄
puersus fuerit ad tē: au-
feret̄ velamē. Dñs aut̄ spūs
est. Ubi aut̄ spūs dñi: ibi li-
bertas. Mos̄ vo oēs r̄ucla-
ta facie gl̄iaz dñi i speculā-
tes: i eadē imaginē trāssor-
mamur a claritate in clari-
tate r̄anq; a dñi spū. iiii.**

**Deo hñtes hāc admi-
nistratores iux qd̄ mi-**

n Speculantes.
i. in speculo rōnis
cognoscentes: r̄ quā cognitio fit per assimilationem co-
gnoscentis ad cognitum: ideo sequitur.

o In eam. imag. transformamur a claritate. s̄. naturalis
cognitōis r̄ gre. **p** In claritatē. visionis b̄tē. **q**
Tanq; a dñi spū. qz nō inest fidelib; ipria d̄tute: s̄ spūs
sancti eos ducent: Ro. viii. Qui spū dei agunt̄ b̄ silū dei
sunt. **r** In ca. iij. vbi d̄r in postilla. Nam nec gl̄ifica-
tum est qd̄ claruit. **s** Ad iitio.

h De qd̄ d̄r. Nam nec gl̄ificatū est qd̄ claruit rē. ex-
ponit vno mō in glo. sic: Nam qd̄ claruit. i. moyses.
In hac p̄te. s̄. in facie nō est gl̄ia: Propter excellen-
tē gloriā. que est in no. testa. vbi pueri vidēt gloriā dei. i.
oparōnē h̄ excellent̄ gloriē: qz nulli. p̄fuit gloriā vult̄ mo-
ysi: s̄ h̄ fuit culpa illoz non sua. hec aut̄ gloriā multo ma-
ior est q̄ abūdat vt p̄ eā purificati boies absterſa caligine
possint videre gloriā dei: hec in glo. q̄ magis v̄ p̄sona i se
eo q̄ in p̄cedētib; apls loq̄ns de moyse dicit: q̄ filij isrl̄i nō
poterāt intendere in facie moysi. p̄ter gloriā vult̄ ei: ex
q̄ possent sumē pseudo apli quodā mō occasionē arguen-
di q̄ legalia a deo data p̄ moysen: q̄ tante excellentie fuit
vt vultus ei sic gloriaret̄ nō erāt euacuāda etiā tpe euā-
gelij. Ad qd̄ r̄ndet apostolus q̄ nec gloriā carū est qd̄ cla-
ruit rē. vt erpositum rē. **Capitulum. iiii.**

h Deo hñtes. Post q̄ apls p̄mēdavit no. testa. mi-
steriū: hic d̄r ondit b̄ misteriū vsus: r̄ prio q̄tū
ad opatōes boni: sedo q̄tū ad tolerātiāz maliciā.
Dm̄? q̄t̄ t̄b̄cauz. p̄ma i duas: qz prio facit qd̄ dcm̄ ē se-
cūdo q̄ndā obiectōes excludit: ibi. Qz si optū ē. Circa pri-
mū dicit. a. Nō hñtes hāc mini. i. misteriū tante digni-
tatis vt p̄dictū ē. **b** Circa quā miscdiām p̄secuti su-
mus. nos ecclie ministri ad hoc p̄ dei gr̄az vocati. **c** Nō
desi. ab vsu r̄ excurtōe ipsi. s̄. p̄mptē r̄ debite exequimur.
d S̄ abdicam; i. abijciam; **e** Occulta dedecor; i.
sordes pctōz: nō solū q̄ exteri; patēt: s̄ etiā que interi; la-

cent. **f** Nō ambu. in astutia. i. in simulatōne et by-
pocrisi. **g** Neq; adulterātes verbū dei. exponatur
vt s̄. dcm̄ est. q. ca. **h** S̄ in manife. veritatis. q. vi.
nō p̄dicam; p̄ter questū vel p̄pria laudē: sed p̄ter ma-
nifestatōes diuine veritatis: ad dei gloriā r̄ fidelij sa-

lute. **i** Com-
mēdantes nos
metipos ad oēs
p̄sciam boim. i.
nō cōmendam;
nos verbis: s̄ ex
opibus que faci-
mus p̄mēdabi-
les nos reddi-
mus in p̄scien-
tijs boim: s̄ qm̄
boies d̄cipi p̄nt
nō aut̄ d̄ q̄ in-
tuetur corda. j.
Reg. r̄vj. iō ad-
dit: Loram deo.
sic iḡ tria tan-
git bic q̄ faciunt
ad debitā execu-
tionē ministri
ecclie astici. s̄. exte-
rior et interior
mundicia: recta
intentio: doctri-
na sana.

k Qz si etiam
aptum ē. exclu-
dit obiectōnem
q̄ fieri posset cō-
tra d̄ctā: dicit i se
deocere in ma-
nifestatōne veri-

tatis: posset alijs obicere in p̄tranū: eo q̄ multi con-
tradictōes s̄t sibi: r̄ sic nō erat in dictis ei; veritas mani-
festa. Ad h̄ r̄ndet apls q̄ hoc nō pueniebat ex p̄te sue
p̄dicatōnis: s̄ ex malicia p̄tradictōnem q̄ impediēbat
eos cognoscere veritatē: vñ sap. j. In n; aliūolā aiam
nō introibit sapia hoc ē qd̄ dicit. **k** Qz si etiā aper-
est euangelij n̄m. aliq̄bus ei; veritatē nō capientib;.
l In his q̄ p̄erūt est optum. i. p̄cedit ex malicia co-
rum. **m** In d̄bus deus huius sc̄li. hoc exponit du-
pliciter: vno modo de creatore huius mūdi: q̄ ex d̄me-
rito talij retrahit lumē sue gr̄e ab eis: r̄ iuste: r̄ sic cō-
sequēs excecant̄ ex se. Aliter de dyabolo que imitatur
seculariter viuētes: r̄ sic p̄t d̄ci deus huius sc̄li sicut
d̄r p̄ncps huius mūdi: Jo. xii. Nūc p̄ncps hui;
mūdi enit̄ foras. **n** Excecavit seculariter viuētes
auertendo eos a veritate. **o** Et nō fulgeat il. euā.
gl̄e r̄pi. in cordib; eoz. **p** Qui. s̄. r̄pc. **q** Est ima-
go dei p̄ris: r̄ p̄ns est fontalis plenitudo luminis: vsq;
q̄ d̄r heb. j. Qui cū sit splēdor: r̄ figura substantie ei; rē.
Sed quia superius vocauit euangelij suum: r̄ bic vo-
cat euangelij christi posset aliquis credere esse duplex
euangelium: ideo hoc remouet per hoc q̄ eiusdē euā-
gelij christus est actor: apostolus autem minister t̄m: r̄
predicator dicens. **r** Non enim nosmetipos. tan-
q̄ actores euangelij. **s** Sed iesum christum domi-
num nostrum t̄m. **t** Nos aut̄ seruos vestros. p̄ie-
sum ad ministrādo vobis doctrināz christi: quod veda-
rat p̄ p̄sequens. **v** Quoniam deus qui di. tete-
ne. lucēs splēdēscere. s̄. lucē cor̄p̄ozalem creando: et
ipsam a tenebris separando. **h** Et. j. **x** Ipse illurē
in cordibus. i. consimiliter lucēs spūales infudit ad co-
gnitionem euangelice veritatis: non solū p̄o nobis s̄
etiāz p̄ alijs: ideo subdit. **y** Ad illuminatōes scien-
tie claritatis dei. i. ad manifestatōne d̄ctē noticiē diuine.

Ad corinthios. II.

3 In facie iesu xpi. i. relucens in facie a in q̄tum per
 noticia diuina q̄ tradit in euagelio cogit ipse xpc.
 a Habem⁹ aut. Dic p̄r agit de vsu ministerij eccle-
 sie q̄tum ad tolerantia mali. Circa qd̄ p̄ ondit patiam
 ministroz ecclesie scdo cam b⁹ patientie: ibi. Sp̄ morti-
 ficatōem. tercio
 manifestat vtrū
 q̄: ibi. Semp̄ ei
 nos. Circa pri-
 mū dicit p̄tinu-
 anto se p̄dicatis.

a Habem⁹ at
 thesaurū. i. illu-
 minatōez dei di-
 ctam.
 b In vasis fi-
 ctilib⁹. qz in hoc
 mūdo sum⁹ con-
 tēpibiles perso-
 ne tribulatōib⁹
 et angustis ex-
 posite.
 c Et sublimitas.
 illud magnū
 qd̄ facim⁹ i edifi-
 catōne ecclesie et
 gentiū quēsiōe.
 d Sit virtut⁹
 dei. i. deo totū
 attribuat et non
 bñane potentie
 diuinitis vel sapi-
 entie: qd̄ possit
 fieri si apli fuil-
 sent potētes di-
 uites et honora-
 ti: sicut est de lege machometi: s̄ p̄trariū fuit in aposto-
 lis: ad subdit. e In omni tribu. pa. s̄ nō angustia.
 ille angustari d̄r p̄rie q̄ nō videt sibi patere aliqd̄ re-
 mediū in tribulatoe: et sic est de p̄dentib⁹ in mundo
 p̄ter qd̄ angustiant in tribulatoe qm̄ sibi deficit mun-
 danū remediū: sed sc̄i nō angustiant qz in tribulato-
 nibus adest eis solatiū diuini. f Apoziamur. i. te-
 paup̄amur. et d̄r a poros grece qd̄ est paup̄ latine. g
 Sed nō desitiamur. qz sc̄i p̄az curat de subtractōe di-
 uitiaz tpaliū: cū sibi remaneat diuitie sp̄iales: q̄ n̄ p̄nt
 violēter amoueri. h Persecutōez patimur. fugie-
 do de ciuitate in ciuitate. i S̄ nō derelinquimur.
 nam de⁹ soci⁹ vbiq̄ itiner⁹: i. k Huiliamur. i. cō-
 tēnimur. l S̄ nō pfum. qz nō sentim⁹ in nobis de-
 bitam cam pfusionis. m Deicimur. i. ad piculū
 mort⁹ impellimur. n S̄ nō peri. qz d̄r sp̄ liberat
 suos: aliq̄ vifibiler: sicut liberauit tres p̄eros de ca-
 mino ignis: aliq̄ inuisibilē eos de p̄nti miseria trāffe
 rens ad q̄etes: Sap. iij. Vifunt oculis insipiciū mo-
 ri: ali autē se in pace. o Sp̄ mortificatōez. Dic p̄r
 ondit patie cam: et primo facit p̄positū: scdo maifestat
 p̄ effectū: ibi. Prop̄. Ad euidentiā primi p̄siderandū
 q̄ in xpo fuit duplex stat⁹: vn⁹ mort⁹ in q̄tum carnem
 passibile affūpsit in q̄ penalitates b⁹ vite et tandē mor-
 tem sustinuit: alius ē vite in q̄tum vita gl̄iosa q̄ viue-
 bat occulte aia sua a p̄ncipio sue p̄ceptōis deriuata fu-
 it ad corp⁹ in sua resurrectōe: qz resurrexit in corpore
 gl̄ioso. bec ē igr̄ cā patie sc̄toez: et h. n. q̄ sperant firmē
 p̄formari xpo resurgēt: patieē sustinet tribulatoez b⁹
 mūdi in quib⁹ p̄formant xpo patienti: et h̄ est qd̄ dicit
 ap̄ls. o Sp̄ mortifi. iesu xpi. i. p̄formatoez ipsi pa-
 tienti. p In corp⁹ nro circūferētes. i. vbiq̄ tribu-
 latoez patieē sustinetes. q Et et vita iesu. gl̄ioza
 sa. r Manifestet in cor. no. in futura resurrectōe

in faciez xpi iesu. Demus
 aut thesauz istū i vasis fi-
 ctilib⁹: vt sublimitas sit
 vtutis dei: et non ex nobis.
 In oib⁹ tribulatoez pati-
 mur: sed nō angustiamur.
 Apoziamur⁹ s̄ nō testitui-
 mur. Persecutōnez pati-
 mur: s̄ nō derelinquimur.
 Huiliamur: s̄ nō pfundi-
 mur. Deicimur: s̄ nō pi-
 m⁹. Sp̄ mortificatōez iesu
 xpi in corp⁹ nro circūferē-
 tes. vt et vita iesu maifeste-
 tur i corpib⁹ nris. Sp̄ em̄
 nos q̄ viuim⁹ i mortē tradi-
 mur p̄t iesuz: vt et vita iesu
 maifestet in carne nra mor-
 tali. Ergo mors i nob ope-
 rat⁹ vita at i vob⁹ Hites at
 eū dē sp̄m fidei sic scriptum
 est: credidi p̄t qd̄ locutus

in q̄ resurget corp⁹ in passibile et incorruptibile. s
 Sp̄. n. r. repetitio ē eiusdē sine ad maiorē assertōez: et q̄
 nō solū sc̄i patieē tolerat. p̄ter sp̄ future resurrectōis
 s̄ etiā qz aiant ad b̄ exēplo xpi patienti: iō subdit ap̄ls.
 t Ergo mors. i. xpi. v In nobis opat. aiando nos

su: et nos credim⁹: p̄t qd̄ et
 loq̄mur: scientes qm̄ q̄ susci-
 tauit iesum: et nos cum iesu
 suscitabit: et p̄stituet vobi-
 scū. Omnia ei p̄ter vos: vt
 gr̄a abundas p̄ multos: q̄-
 riaris actōe abūdet in gl̄iaz
 dei. Prop̄t qd̄ nō deficiam⁹
 S̄ licet his q̄ foris ē n̄ hō
 corrupat: tū is q̄ int⁹ ē re-
 nouat de die i die. Ad eniz
 qd̄ i p̄nti ē momētaneū et le-
 ue tribulatois n̄ ē: s̄ p̄ mo-
 dū in sublimitate etnuz gl̄ie
 pond⁹ opat i nob: nō p̄tem
 plantib⁹ nob q̄ vident: s̄ q̄
 nō vidēt. Que ei vidēt t̄pa-
 lis sunt: que aut nō vident
 eterna sunt. Ca. v.

ad tolerantia passi-
 onis. r Cita
 aut in vobis. i. vita
 xpi opat in vobis
 p̄ferendo spem re-
 surrectōis: iō sub-
 dicit. y Habē-
 tes eundē sp̄m fidei
 s̄ mors xpi non sic
 opat in vobis sic i
 nobis: qz nō est in
 talib⁹ tribulatiōib⁹
 in quibus sum⁹. eri-
 tis tñ saluati p̄ ear-
 dem fidē q̄ et nos:
 qd̄ p̄r cōfirmat p̄
 scripturā ps. cv.
 3 Sicut scriptur
 est credidi p̄t qd̄
 r. et p̄z ex dicit⁹ i
 vsq̄ ibi. 5 Oia
 em̄ p̄ter vos. id est
 oia facim⁹ et sustine-
 mus p̄ter vos in-
 struendo exēplo
 et verbo.

Eim⁹ em̄ q̄niā si ter-
 restris tom⁹ nra hui⁹

nes ad gl̄iaz dei. c Prop̄ter qd̄. Dic p̄r manifestat
 qd̄ dixerat de patia ap̄loz in p̄secutōe positoz. d. Prop̄
 qd̄. i. p̄ter aiatoez exēplo xpi passi: et p̄ter spes resur-
 ctōis in corp⁹ imortali. d Nō deficiamus. in tribula-
 tōibus. q. d. ad maiora sustine pati sumus. e S̄ licet
 is q̄ foris est n̄ hō corrupat. i. ipsa natura sensitua tēdat
 ad corruptōez ex p̄cessu etat⁹ et pondere tribulatiōis.
 f Tū is q̄ int⁹ ē. i. intellectua natura. g Renoua-
 te die i die. p culpe purgatoez et et secle. h Ad ei qd̄
 in p̄nti ē. i. tribulatoez t̄pis p̄ntis. i Momētaneū ē
 et leue. qz se breuis duratōis et p̄i p̄deris respectu p̄mij
 futuri: de q̄ subdit. k In subli. eter. glo. p̄. opat i no-
 bis. expectatib⁹ ipm. et d̄r. In sublimitate. rōne dignitat⁹
 q̄ ē in p̄mo: Eternū: rōne duratōis infinite. Pond⁹. rōne
 p̄ciositatis: qz p̄ciosa cōi mō loq̄ndi dicunt magni p̄de-
 ris. vel aliter p̄r. Pond⁹. qz p̄mū gl̄ie q̄tat totalr appeti-
 tum in deo: sicut pondus q̄tat graue in centro. l Nō
 p̄teplantib⁹ nobis ea q̄ vident. r. i. ista sūt in nobis: qz n̄
 attendim⁹ ad bona t̄palia et vifibilia: s̄ ad inuisibilia pro-
 nūc: que p̄ fidē a sc̄is firmissime credunt: et p̄ spes certitu-
 dinaliter expectant. In ca. iij. vbi d̄r in postilla.
 In faciem xpi iesu. Additio.

De qd̄ d̄r. In facie xpi exponit in glo. i. p̄ xpm que
 est facies pris sine q̄ nō cognoscit. Ca. v.
 Limus. n. Dic p̄r emendat misterij no. testa. ex
 fide siue ex p̄mo. Et em̄ de h̄ tetigerit ca. p̄cedēti.
 aliq̄liter b̄ic tñ tāgit mag⁹ p̄plet: et diuidit in tres
 p̄tes: qz p̄mo tangit de hac p̄miatioe: scdo de debita ad ip-
 sam p̄miatioez p̄patōne: ibi. Et iō p̄cedim⁹: tercio de cā
 vtriusq̄: ibi. Oia at ex deo. pria ad huc i duas: qz p̄io agit
 de h̄ p̄mo: scdo de d̄ desidio: ibi. Nā et i h̄ igemiam⁹. Cir-
 ca p̄mū sc̄iō qz dicitur i fine. c. p̄ce. o ipsi et ali⁹ apli n̄ attē-
 debat ad bōa trāsitōia s̄ ad etnāzō p̄mādo se ad p̄tā
 d. e Sa. at. i. certitudinē hēim⁹ p̄ fidē foratāz. b Om̄

Epistola Pauli

si terestris domus nra. i. corpus terrenum nrm qd se hz ad aiaz suo md sicut domus ad inhabitantē. e Dissoluat. p morte. d Or edi. ex teo ba. co. nō ma. in celis. quod aliq exponit de co:pe glorio in futura resurrectione hndo qd dr bic. e Nō manufa. qv virtute nature nō erit gloriosum:

F S eterna. qā ab eterno a deo pze ordinatā: s quoniā apls videt loq de h q statim post mortē realiter habet a sancto s cor:poris immortalitas bī tm in spe: 7 non in re: ad meli vident exponi de glia aie q statim bī a sanctis oino purgat: 7 dī habitatio ppter excellentiā ipsi aīne ad dei capacitates. Ro. xiiij. In domo pns mōi manifestes multe sunt. dī etiā domus eterna et nī manufacta. qz glia celest/ obiective de

us est q est increatus 7 eternus. **g** Nam 7 in hoc. bic pnter agit de appetu hui? pmi: 7 dividit in duas ptes: qz primo circa hoc ponit appetitū vari? nature: 7 gre: 7 qdam repugnantia: scdo vni? victoria: ibi. Audentes igit. Circa primū: q appetitus est inclinatio seqns formā: est aut in nobis duplex forma. s naturalis: 7 gre habitual: et p oīs duplex appetitū. s nature 7 gre: appetitū aut natū ē inclinatio ad sferuandū vniōnē aie cū co:pe: 7 dissolutōez refugit 7 abhorret. appetitū aut gre inclinatio ad psecutōez glie: q pstitit clara visioe dei: 7 fructioe: igit si aia posset pseq gliaz absq: dissolutōe co:poris bī mortalis: appetitū gre tenderet in psecutōez glie celest/ absq: retardatōne p appetitū naturā: sed qz hoc nō pōt fieri: id appetitū naturalis eo q refugit naturalit/ dissolutōez hanc in hoc quodamō repugnat appetitū gre: 7 hoc est qd dr. **g** Nam 7 in hī gemiscim? i. desideram? cū redio dilatōis. **b** Habitationē nostrā q de celo est. i. psecutōez gre. **i** Superindui. vestimēto glie: qd non vniat ex pncipiis intrinsicis nature s a deo dat: ppter qd indumentū dr. **k** Cupītes. appetitū gre. **l** Si tñ vestiti 7 nō nudi inuicamur. i. si absq: dissolutōne co:poris corruptibilis q vti amia vt vestimēto posset superindui glia: tūc absq: aliq retardante appetitus gre in hī serret: s qz hī est impossibile: idō retardat p naturalē appetitū dissolutōez co:poris 7 aie abhorret: ppter qd subdit. **m** Nam 7 q sum? in hī tabernaculo. i. in hī co:pe mortali: **n** Ingemiscim? grauati. de dissolutōne co:poris 7 aie. **o** Eo q nolumus expoliari. scz co:pe p mortē. **p** Sed supuestiri. i. indui glie vestimēto nō tñ ita q mortalitas co:poris maneat cū glia aie: qz hoc ē impossibile nobis: sed in solo xpo factū fuit p dispensatōez dei ad opus redemptōis nre: id subdit. **q** Et abso:beat qd mortale ē a vita. i. vt mortalitas p gloria supuenientē tollat: co:poris idēitate manēte: qd fiet i resurrectione: sed qz optet mortē interuenire quā refugit appetitus naturalis: id est ibi repugnantia appetitū: verū tñ qā vterq: appetitū ē a deo a quo est natura 7 gra: id subditur. **r** Qui aut efficit nos in hī ipsum. i. bñtes vtrūq: appetitū. **s** Deus. est q dedit naturā ad quā talis inclinatio sequit: sllr 7 gra: p quā spūsanct/ habitat in nobis: id sequit. **t** Qui dedit nobis pignus spūs. est. n. spūsanctus pignus glie rōne p dicit. s. c. b. eple. **v** Audētes igit. i. dīc pnt ondit qd victor appetitū vincat in sanct/ domibus. **d** Audētes igit. i. absq: formidie mortis desideramus gloria. **x** Sciētes. i. certitudinē bñtes. **y**

habitationis dissoluat. q edificatōez ex teo hēm? w mū nō māufactā: s etnam in cel. Na 7 in hī gemiscim? hitatōez nra: q de celo ē supindui cupiētes: si tñ vestiti 7 nō nudi inuicamur Ma 7 q sum? in hī tabernaculo ingemiscim? gnati eo q nolum? expoliari: s supuestiri: vt abso:beat quod mortale ē a vita. Qui at efficit nos in hoc ipm? te? q dedit nob pign? spūs. Au-

Om dum sumus in hoc co:pe. s. mortali. 3 Peregrinamur a dno. i. oportet nos esse sepatos ab eo: 3 Per fidem. n. ambulamus. i. enigmatibus tm deo cog scimus. a Et nō p spēm. i. dare faciē ad faciē: propter qd subdit. b Audemus aut. Circa qd sciendū

dētes igit sp? 7 sciētes: qm dū sum? in hī co:pe: pegrinamur a dno: Per fidē eī ambulā? 7 nō p spēs. Audem? aut? 7 bonā volūtātē hēu? magi pegrinari a co:pe: et pntes eē ad tē. 7 id? pten-di? siue abñtes siue pntes placē illi. Des eī nos māifestari o: ante tribunal xpī: vt referat vni? qsq: ppa cōpis put gessit: siue bonū siue malū. Sciētes q tiores dñi hoīb? suadem? teo at

q ad fortitudinem politicā in piculis mortis sufficit nō tristari irōnabiliter sed fortitudo in fusa nō solū hoc f. cir: sed etiā facit aliq in talibus delectari: ctuū. v. c. Ibat apli gaudētes a pspetu consiliū qm digni habitū sunt p noie iesu xpūm etiā pati: et hoc est qd dicit apostolus.

b Audemus. sine trepidatōe.

c Et bonā volūtātē habemus. i. delectatōez in mēte d Magis pegrinari a co:pe. i. dissolutōez hui? co:poris p mortem subire. **e** Et pntes esse ad tē id est vt p hoc habeamus clarā dei visioē et pfectaz fructōez: 7 sic appetitus gre vincat in sanctis appetitū nature. **Per** hoc aut qd dicit apls bic excludit erro: dī centū aīas sanctas a co:poribus exutas a visioe viuiz retardari vsq: ad iudiciū: quia dicit apostolus. **Et** nā voluntatē hēmus magis pegrinari a co:pe. per mortem: Et pntes esse ad tē. ex quo p intentionē eius esse q anime sancte nībil habentes purgandum exute co:poribus: statim sunt deo pntes p apertam visioē. **i** Et id? ptenidimus. **Hic** pnter agit de pparatōne ad hoc pmiū psequendū q pparatio triplē ē. scda ponit: ibi. Sciētes igit. tertia: ibi. Itaq: nos. p ma aut pparatio p hoc est: q hō querit placere deo id? datur: huius premii? 7 hoc est quod dicit. **f** Et id? id est pter psecutionem glie. **g** Contendimus. id est cum quadam pugna resistimus mundi carnis: et dyaboli tentatōibus. **h** Siue absentes siue presentes. q. d. ad hoc incitatur. **Siue** absentes. id est dū sumus in presenti vita. **i** Siue presentes. deo per gloriam suple vt poterimus. **k** Placere illi. p vitam resistentiā. **Et** subdit hui? resistentiē causam. **d.** **Omnes** ei nos manifestari oportet an tribunal xpī. id est a nte eius iudiciariā pntem vñ tangunt bic dñ: qz pditiones extremi iudiciū. s. eius inenitabilitas: ibi. **Oportet** nos. generalitas: ibi. **Des.** claritas: ibi. **Manifestari.** qz iudiciū apparebit omnibus iustum singularis videntibus omnia bona 7 mala alior: iudiciaria pntas ibi. **Ant** tribunal. iudicis sublimitas: ibi. **Xpi** qui. s. exerus homo 7 verus deus. **m** Et referat vni? qsq: i. penā vel premii p bis q gesserit viuens in corpore nec p hoc excludit a iudicio pueri q nībil in pno co:poze meruerūt vel demeruerūt: qz diiudicabūt s m ea q circa eos ab alijs sunt facta vel omīssa: in qm sicut ab alijs baptizati vel nō. **n** Sciētes. **Hic** ponit scda pparatio ad premiū q est sollicitudo de salute p: mortis: 7 dividit in duas: qz pno ponit bec sollicitudo: scdo sollicitudinis rō: ibi. **Caritas.** n. xpī. **Circa** primū dicit apls. **n** Sciētes q timorē dñi. i. q valdeti mendus est dñs q omīs est iudicatur? vt dcm est. **o** Suademus hoīb? fidē 7 mores q vniuiq: mā dant dñs de pno: ecci. xvij. **p** Deo aut manifesti su.

Ad corinthios. II.

quod videt corda quod talia non predicam? propter quod vel propter laudem: si intentio recta. a. Spero autem et in operibus vestris manifestos nos esse. quod dicitur: quod fuerat sum? in vos quod non potestis rationabiliter iudicare predicatores vestram pro cedere nisi ex conscientie puritate. Sed quod possit aliquid dicere: quod in hoc iactantur se commendatorem. ideo hoc remouet dicens. b. Non iterum commendam? nos vobis: et dicit iterum: quod iam. s. dixerat aliquid quod videbant ad suas commendationes esse.

c. Occasio da. v. glo. p. no bis. extra pseudo aplos qui dicebant se doctos a petro iacobo et iohanne: qui in hoc retrahentes apostoli doctrine: poterant igitur corinthios de eos gloriari quod erant edocti a doctore pfecto: et vsque ad terciū celū rapti. d. Et habeatis ad eos. s. pseudo aplos repellendos: de quibus subdit. e. Qui in facie gloriantur. i. in apparatus sanctorum? f. Et non in corde. i. in puritate conscientie. g. Siue. n. mente excidim? deo. p. prelatos diuinos supra nos extasim patiendo h. Siue sobrii sum? vobis. nos hūane ouerlatōni cōformādo: b. n. grece mētura dicitur: apli. n. mediū erant in se et in ipso: et idē uocabant aliquid per excessū mētis accipiendo diuinas illuminatiōes: et aliquid pformabant se hominū fragilitati: ut puenienti traderet eis diuina: sicut gen. xviii. dicitur quod angeli ascendebat et de cetero debant in scala iacob. i. Caritas autem. h. i. Caritas ponitur p̄ h. sollicitudinis rō: quod est caritas ad primū dō dicitur: Caritas enim xpi que se extendit ad primū. j. For. iij. hoc mandatū hēim? a deo ut quod diligit uenū diligit primū frēm suū. et vñ. p̄ uocet bec caritas oñdit. d. k. Estimātes h. qm̄ si vñ? p. om. mor. e. s. xpc. p salute omniū q̄tum ad sufficientiā: et accipit hic h. p. qz: ita ē: et quod dicitur. l. Ergo mortui sunt omnes. i. ita debere ac si oēs eēt mortui sibi ipis: ubi de ipis de siderijs curantes: et sic uiuūt xpo uita. p̄riā or̄inātes ad e. bonozē: vñ dicit apls gal. ij. Cuius iam non ego: uic uo in me xpc. m. Itaqz nos. h. i. Caritas ponit tertia p̄paratio ad primū psequendū: quod est abdicatio carnaliū affectuū: quod licet sit aliquid tacta p̄cedenti: tñ bic paratū plenū: idē or̄inando se immediate p̄cedenti dicit. n. Itaqz nos et h. n. no. fm carne. i. cū nemine societatem or̄atim? moti carnali affectōne. Sed quod possit aliquid obicere quod apli multū dilexerūt xpm: et tñ fm p̄sentia corpalem: idē subdit apls in p̄sona aplos quod cum xpo fuerūt corpāliter. n. Et sic cogio. fm car. xpm. i. affecti ei? p̄ntia corpali. o. Si nūc iam non nouimus. illo. s. mō s̄ mēior: vñ dicit apls saluator iohā. tiii. Expedi vobis ut ego vadā subtrahendo vobis corpalem meā p̄ntiam: quod exponēs aug. d. quod apli ad h. c. carnales erites afficiebant ad xpm sicut hō carnalis ad amicum suū: propter quod impediebant assurgē ad sp̄alē et sublimiorē diligendi modū: vñ dicit ibi saluator. Si. n. no abiero pacitus non ueniet ad vos. Hora dū quod maniche negas veras carnē in xpo fuisse: et hoc

loco pfirmabat erroze suū: quod dicit aplos: Et si coguimus fm carne xpm. et. qz. d. en arguebat ex vdo aplos. j. vbi dicit de xpo quod factus ē ex semie dō fm carne: veraz carnez habuit. Ad quod r̄ndebat. d. quod apls prio fuit opinionis illi? et sic loquitur scribens ad romanos: s̄ postea vidēs b? opini omis falsitate retra ctant hic eam. d.

carne xpm: s̄ nūc iaz nō nouimus. p̄. Siqua s̄ in xpo noua creatura: uera trāsiert ecce facta sunt omnia noua. q̄. Sia at ex teo quod nos reconciliauit sibi per xpm: et dedit nobis ministeriū recōciliatiōnis. q̄. Qm̄ quidē teo erat i xpo mōm̄ recōcilians sibi: nō reputās illis delicta ipso forum: et posuit in nobis uerbum reconciliatiōnis. r. Pro xpo ergo legatōe fungimur tanq̄ teo exhortante p̄ nos. Obsecram? pro xpo: reconciliamini teo. s. Eum quod non nouerat peccatū:

n. Et si cogn. fm carne xpm. i. si fuimus aliquid b? opiniōnis. s. qz xps b̄ret carne et semie dō. o. Si nūc iaz nō nouim? i. hāc opinionē tanq̄ falsaz mutauim? s̄ h. dicitum manichei improbat Aug. dupl̄citer: prio quod res falsa nō pot̄ cogi et idē si apls illā opinionē falsam reputaret nō dicitur. Co. gnoimus fm carne xpm. sc̄do quod dicit an̄ immediate. Memine nouimus fm carnez. p̄t quod ad cūdez sensum d̄z referat: et sic apostolus nullum cognouisset h̄e uerā carnē quod est falsum: idē standū est exp̄sitiōni prime: et quod dicit quod subdit. p. Siqua s̄ in xpo noua creatura ē. et accipit si. p. qz: quod quicūqz baptizatus i xpo factus est noua creatura p̄ gram baptismalē que datur p̄ creatōes. q. Cetera trāsiert. i. affectus carnales debent in eo abijci. r. Et ecce facta sunt omnia noua p̄ sp̄m̄ sc̄m̄ mēte renouante: et p̄ p̄ns extēiorē actōs. s. Sia autē. Postq̄ apls egit de p̄mo et de p̄paratiōe ad ipsum: hic p̄nter agit de cā uerūsc̄: et primo p̄ponit int̄tū: sc̄do declarat p̄positū: b. i. Qm̄ quidē. Circa primū dicit quod cā effectiua uerūsc̄. s. p̄m̄ et p̄paratiōis ad ipsum est ipse deus: ministri uo ecclie soli coopant ministerialiter exteri: et hoc est quod dicit. s. Omnia autē ex teo. s. p̄m̄ et p̄paratiōis. t. Qui nos recōciliauit sibi per xpm. hoc b̄nificiū cōe est omnib? xpianis. v. Et dedit nobis minist. recōciliatiōnis. i. officium p̄dicandi hāc recōciliatiōnez: quod est sp̄ale ministris ecclesie. r. Qm̄ quidē. h. i. cōm̄ p̄ntit p̄positi declaratiōnem: et sc̄do subdit bonam exhortatiōnem: ubi obsecramus. Circa primū primo declarat quod dictū est de recōciliatiōne facta per xpm: erat. n. deus et hō i vno supposito: et sic deus hanc recōciliatiōnez fecit p̄ b̄nā nitatē tanq̄ p̄ instrū sibi p̄iunctum: quod nulli alteri cōuenit: et hoc est quod dicit. r. Qm̄ quidē deus erat i xpo non solum per essentiam p̄ntiam et potentiam: sicut est in alijs. s. humanitatis assumptiōnem. y. Mundū recōcilians. dicto modo. z. Non reputans illis delicta ipso forum. p̄ quibus xps non satisfecit. Consequenter declarat b̄nificiū ministris ecclie sp̄aliter datū. d. z. Et posuit in no. uer. recōciliatiōnis. alijs p̄dicandū: Mar. ultimo. Eutes in mōm̄ vniuersuz docete oēs gētes. p̄t quod concludit. a. Pro xpo ḡ legatōe fungimur. in q̄tum missi sum? ad p̄dicandū euāgelij xpi: b. Tanq̄ teo exhortante. i. p̄ncipal̄ agente. c. Per nos. sic p̄ mistros. d. Obsecram?. h. i. deuote exhortamur. e. Pro xpo. i. loco xpi cuius sumus ministri. f. Recōciliamini teo. licet. n. recōciliauerit nos p̄ passionē xpi: ut dicit et̄n ad h. qz sumus p̄ncipes h? recōciliatiōis red̄ri in nobis debita d̄spō p̄ baptismū debita susceptōes: et p̄ baptismū p̄ p̄ntiaz q̄ sc̄da tabla p̄ nau fragiū: et ad h. p̄ponit inductiū. d. s. Cū q̄ nō. peccatū

Et habeatis ad eos. s. pseudo aplos repellendos: de quibus subdit. e. Qui in facie gloriantur. i. in apparatus sanctorum? f. Et non in corde. i. in puritate conscientie. g. Siue. n. mente excidim? deo. p. prelatos diuinos supra nos extasim patiendo h. Siue sobrii sum? vobis. nos hūane ouerlatōni cōformādo: b. n. grece mētura dicitur: apli. n. mediū erant in se et in ipso: et idē uocabant aliquid per excessū mētis accipiendo diuinas illuminatiōes: et aliquid pformabant se hominū fragilitati: ut puenienti traderet eis diuina: sicut gen. xviii. dicitur quod angeli ascendebat et de cetero debant in scala iacob. i. Caritas autem. h. i. Caritas ponitur p̄ h. sollicitudinis rō: quod est caritas ad primū dō dicitur: Caritas enim xpi que se extendit ad primū. j. For. iij. hoc mandatū hēim? a deo ut quod diligit uenū diligit primū frēm suū. et vñ. p̄ uocet bec caritas oñdit. d. k. Estimātes h. qm̄ si vñ? p. om. mor. e. s. xpc. p salute omniū q̄tum ad sufficientiā: et accipit hic h. p. qz: ita ē: et quod dicitur. l. Ergo mortui sunt omnes. i. ita debere ac si oēs eēt mortui sibi ipis: ubi de ipis de siderijs curantes: et sic uiuūt xpo uita. p̄riā or̄inātes ad e. bonozē: vñ dicit apls gal. ij. Cuius iam non ego: uic uo in me xpc. m. Itaqz nos. h. i. Caritas ponit tertia p̄paratio ad primū psequendū: quod est abdicatio carnaliū affectuū: quod licet sit aliquid tacta p̄cedenti: tñ bic paratū plenū: idē or̄inando se immediate p̄cedenti dicit. n. Itaqz nos et h. n. no. fm carne. i. cū nemine societatem or̄atim? moti carnali affectōne. Sed quod possit aliquid obicere quod apli multū dilexerūt xpm: et tñ fm p̄sentia corpalem: idē subdit apls in p̄sona aplos quod cum xpo fuerūt corpāliter. n. Et sic cogio. fm car. xpm. i. affecti ei? p̄ntia corpali. o. Si nūc iam non nouimus. illo. s. mō s̄ mēior: vñ dicit apls saluator iohā. tiii. Expedi vobis ut ego vadā subtrahendo vobis corpalem meā p̄ntiam: quod exponēs aug. d. quod apli ad h. c. carnales erites afficiebant ad xpm sicut hō carnalis ad amicum suū: propter quod impediebant assurgē ad sp̄alē et sublimiorē diligendi modū: vñ dicit ibi saluator. Si. n. no abiero pacitus non ueniet ad vos. Hora dū quod maniche negas veras carnē in xpo fuisse: et hoc

Epistola Pauli

i. xpm qd pctm no fecit. De. ii. b Pro nobis pctm fecit
cit de. i. de pf fecit p nobis en hostia p pcto: q vocat pec
catu in scrip'a: Osee. x. Pcti ipsi mei comedet. i. hostias
p pcto oblatas. i. Et nos officeremur iusticia dei. i. p
fecte iustificati: id est iusticia in abstracto: k In ipo. i.
p ipm. q. d. hoc de
bet nos inducē ad
exhibendū corpo
ra nra hostia p pec
catis nris p opera
penitentie.

In ca. v. vbi di
citur in postil. Si
ue absentel. i. dū su
mus in pnti vita.
Additio.

Hoc qd dicitur
de. i. Siue ab
sentes siue
pntes. v. ex pōnē
dum sic: oib' moīs
pcedim' place illi.
scz deo: siue absen
tes. f. ab vltimo p
mio: siue pntes q
ci astabim': elabo
ramus em' vt bic r
ibi placeam' illi: et
sic expedit: Nam
oib' manifestari optet rē.

In eo. ca. vbi dicitur in postilla. Pro nobis peccatum fecit
deus.

De hoc qd dicitur: Pro nobis pctm fecit deus. pot' intelligi
ilitudo carnis peccati: qz misit de' filiu suu in simi
litudine carnis peccati. Sicut dicitur mortu' est pcto. i.
silitudine carnis mortalitatem induit: est: r est sensus: Fecit
cum. id est mortalem.

Adiuuantes aut exhortamur. Postquam ap'ls p'meda
uit ministeriu no. testa. bic pnter hortat alios ad
executores debita b' ministerii: r diuidit in duas p
tes: qz primo ponit exhortatores generale: scdo spalem de
quoda spali suffragio fiendo in irim. ca. viii. prima ad huc
in duas: qz primo hortat ad bona fienda in futuro: scdo
p'mendat bona facta de p'terito. c. ii. prima in duas: quia
primo hortat in quoda generali: scdo explicat mag' i
speziali: i. In multa patia. Circa primu dicit: a Adiu
uantes aut exhortamur. q. d. qz sum' adiutores dei: no vir
tutum sibi retribuēdo: sicut ministri ei' mandata exequi
do: r id exhortamur. b Me inuacuū gratia dei recipi
atis. q. d. ad bñ viuendū in pnti: r ad psequendū gliam
in futuro: ppter qd bñc effectū nō psequit' si inuacuū reci
pitur: sicut medicina ad quā sanitas nō sequit'. S. qz pol
set aliqs dicere: recipe grām nō est in mea p'tate: id hoc re
mouet ostendens qd de' patus est dare auctoritate scripture
dicens. c Et em' f. de' Esa. xlii. d Tpe accepto.
i. tpe noue leg' qd est tps gr'e. e Exaudiui te. qz oratio
nes fidelū exaudibiles sunt p xpm. f Et in die salut'.
i. tpe xpi qui opatus est salute in medio terre. g Adiu
uante. opa tua p'ficiendo: r ad gliaz pducendo ad quā non
intrabāt tpe ve. testa. h Ecce nūc tps acceptabile rē.
hoc dicit ap'ls applicādo auctoritate Esa. ad xpi tpus: et
p3 ex dicit' s'ua. i Memini dantes vl. of. i. est scandalū
ex dicit' vel fact' min' rectis. k Et nō vitupef' ministe
riū nrm. qz mala subditoz redundāt in vitupium plato
rū. l S. in oib' s. p'mentib' ad salutē. m Ebi
beam' nosmetipos sicut dei ministros. ipsi xpo nos qntū
possumus pfirmādo. n In multa patia. Dic pnter
explicat suā exhortatores in spali: r diuidit in tres: qz p
mo declarat qualiter sit vtendū gr'a collata in exteriori cō
uersatione: scdo in interiori deuotione: i. b. Os nrm. tercio
in inuadētiū vitas: i. b. Nolite iugū rē. Circa primū tria
facit em' qz in trib' scā p'uersatio p'sistit: primū est tolerā

tia maloz: scdm opatio bonoz: i. b. In castitate. tercia
um est opatio istoz r illoz: i. b. Per arma. Circa p'muz
sciendū qz in malis peneterādīs primo patia est ne
cessaria: id dicit. n In multa patia. r dicit multa
ppter multitudinē maloz supuenientū. o In tri
bulatiōibus. ex
aduersarioz p
secutiōne.

Cessitatio: i. agustis: i. pla
gis: i. carceribus: i. seditōib'
in laboribus: i. vigilijs: i. ie
iunijs. In castitate: i. sci
entia: in longanimitate:
in suauitate: in spūs sancto
in caritate nō ficta: in ver
bo veritatis: in v'tute dei.
Per arma iusticie: a dextr'
r a sinistris. Per gloriā
r ignobilitatē: per infami
am r bonā famā. Et sedu
ctozes r veraces: sicut qui
ignoti et cogniti. Quasi
morientes: r ecce viuimus

os vt questū falsis ap'ls p'duderet. r In vigilijs.
ppter instantiā oionis. y In ieiunijs. aliqñ volū
tate assumpt' ad repp'sione carnis r alioz edificatōez
r aliqñ ex cibi defectib' patiēter toleratis. z In ca
stitate. Dic pnter ponit ea qz p'tinent ad opationē bono
rū: in qb' primo se qz p'tinent ad opatores cordis: r qstū
ad hoc dicit. z In castitate. qz dicit puritate mē
redundantē in corpe. a In scia. qstū ad cognitō
nē diuinor r bñanoz ad salutē necessarioz. b In
longanimitate patiēter expectādo diuina p'missa. c
In suauitate. qz facit boiez dulcē r suauēz prio vbo et
facto ex gr'e abundantia: id subdit. d In spūsctō in
caritate nō ficta s' hypocritas. Consequēter tangit p'fe
ctionē oris. d. e In vbo veritat'. p'dicādo r ai bo
minib' cōiter loquēdo: r p'fectōez opis. f In v'tute
dei. opa meritoria faciēdo: r doctrinā miraculis p'fir
mando. g Per arma. Dic pnter ostēdit qualiter v'te
dum sit gr'a diuinē collata in opatione bonoz r ma
loz. i. inter b' mūdū. p'spera r aduersa non deuiare a re
ctitudine. p'spera aut r aduersa tria respiciūt. f. supbia
vite: occupiam carnis: r occupiam oculo: id ostēdit p'p
positū: primo in primo: scdo in scdo: i. b. Quasi moriē
tes. tercio i tercio: i. b. Quasi egētes. oia ista tñ pnter
ad veritatē iusticie cōiter acceptē: id dicit. g Per
arma iusticie a dextris. i. ne in p'speris p supbia clau
mur. h Et a sinistris. vt in aduersis a v'tute nō de
iciamur: r s' h'ntelligendū ē in sequētib' ai dicit. i
Per gliam r ignobilitatē. aliqñ apli fuerūt ab hoib' re
putati valde gloriofi: sicut d' actū. r iij. N. licaoniste
paulo r barnabe volebāt tanq' oīs sacrificare: r alibi
in carcerati fuerūt vt viles r abiecti: sicut p3 ex eodem
libro. k Per infamiā r bonā famā. qz ab aliquib'
dicebant mag' r deceptozes: r ab alijs veritat' p'dica
tores: r ad idē pnter qd subdit. l Et seductozes
reputati sumus a multis: m Et veraces. ab alijs.
n Sicut qui ignoti. i. reprobat' a malis. o Et co
gniti. id est approbat' a bonis: r tam in istis p'speris et
aduersis sic apostoli se habuerūt qz non recedebant a
virtute p supbiā eleuati: nec p pusillanimitatem de
fecti. p Quasi morientes. Dic pnter ponit ea que
p'tinent ad occupiam carnis: r sunt tria: primū ē vita: q
maxie occupat: r qstū ad h' dicit. Quasi moriet' ē. picu
lis mori: r expositi. q Et ec. vi. do. p. fi. r gra. iustificati

Ad corinthios II.

scdm est incolumitas vite: et q̄tus ad b̄ dicit. a **U**t castigati et non mortificati. q. d. lz a dō p flagella castigamur tñ a morte p̄ cuz eripimur. t̄rcū qd̄ p̄cupiscit in vita p̄nti ē iocūditas: et q̄tū ad b̄ dicit. b **Q**uasi tristes: sp̄ aut̄ gaudentes. i. q̄uis i bis q̄ p̄tinet ad carnē patiamur afflictiones: tñ per sp̄m̄ maiore ose quimur mentis solatōnes: fm̄ illud act. v. cap. **S**bat̄ apli gaudentes a cōsp̄ctu p̄siliū: qm̄ dīgnū habitū sūt p̄ noie iēsu p̄ume liam pati. c **S**icut egentes. **H**ic p̄nter poit ea q̄ p̄tinent ad p̄cupiaz oculoꝝ sicut egentes. idest victi et vestiti ab alijs mē dicantes.

Multos autez locupletantes. idest bona sp̄ia lia ipsis cōciantes: q̄ tanto sunt meliōra quāto q̄ sunt aie corp̄ilibus p̄ferunt. e **T**anq̄ nihil hñtes. nam apli oia temporalia p̄ter xpm̄ dimiserūt: **M**at. xix. cap. **E**cce nos reliquim̄ oia et secuti sum̄ te x̄c. f **E**t oia possidentes. qz̄ viuebāt x̄p̄o tñō sibiipsis: oia aut̄ erat̄ x̄p̄o subiecta: **M**at. vii. **D**ata est mibi ois p̄tās in celo et in t̄ra p̄ter qd̄ apli reputabāt oia subiecta sibi: in cui⁹ signū insensibiles creature obediebāt eis ad nutū. **N**otādū aut̄ q̄ apli in p̄missis vario mō loquūt ponēdo bonūz sp̄ale s̄ sp̄iale: nam in t̄palib⁹ addit̄ victōez p̄ditōnalem. i. q̄i vel tanq̄: vel sicut: aut̄ h̄m̄ōiō aut̄ in sp̄iali bus: qz̄ t̄palia nō hñt rōnem boni vel mali fm̄ veritatem: s̄ tñ fm̄ boim̄ apparentiā et non existiam: sp̄ialia nō fm̄ veritate. g **O**s n̄m̄. **H**ic p̄nter aplus vocz vsuz ḡfe collate q̄tū ad interiorē deuotōez: et diuidit̄ i duas p̄tes: qz̄ primo circa b̄ se veritate offēdit: sc̄do ad b̄ corinthios inducit̄. **N**ō angustiamini. **C**irca primū dicit. g **O**s n̄m̄ p̄ ad vos o corinth. i. i. la q̄ dixim⁹: ex iactantia nō p̄tulim⁹: sed ad vtilitatez vsqz̄ vt̄ videat̄ amicitia n̄ram erga vos: aperiedo vobis corda n̄ra: et iō subdit̄ deuotio cū dicit. h **C**or. no. dila. est. i. aperit̄ ad appetendū magna. f. bona celestia: d̄r aut̄ p̄ oppositū cor: bonis angustiamini qm̄ appetit̄ terrena bona celestib⁹ om̄issis: qz̄ terrena sunt infra hominē et ipso minora. i. **N**on angustiamini. **H**ic inducit̄ corinthios ad sile. d. **N**ō angustiamini in nobis x̄c. q. d. si angustiamini nimis: bona terrena appetēdo mō dicto: s̄ nō puenit̄ ex hoc qd̄ vidistis in nobis: q̄a nō redim⁹ vobis exemplū b̄ faciendi: sed puenit̄ ex cupidate v̄a: iō subdit̄. k **A**ngustiamini aut̄ in visceribus v̄ris. q. d. hoc puenit̄ ex defectu v̄re deuotōis: iō subdit̄. l **E**andē aut̄ hñtes remuneratōez. vobis p̄missam in celestib⁹ sicut et nobis. m **T**anq̄ filijs dico. quoz̄ salutē summe desideram⁹. n **D**ilatami et vos. ad appetenda celestia vt̄ habeat̄ remuneratiōem candē quā expecto. o **N**olite x̄c. **H**ic p̄nter docet vsū collate gratie q̄tū ad infidelium deuotōne: et diuidit̄ in duas: qz̄ primo facit̄ p̄positum: sc̄do pbat̄ quoddam dictū. **T**os em̄. **C**irca primū dicit. o **N**olite iugū ducere cum infidelib⁹. i. eis iungi in p̄uocatiōe seu familiaritate: iugum. n. d̄ a iungedo: vñ caritas d̄r iugū x̄p̄i: iniquitas nō iugū dyaboli in q̄ iungunt̄ maligni: q̄ aut̄ fideles ab infidelib⁹ debeant

separi debeat multipliciter: primo ratiōe sumpta ex habitu affect. d. p̄ **Q**ue. n. p̄cipatō iusticie. q̄ est infidelis voluntate. q̄ **C**um iniquitate. q̄ est in affectu infidelis q. d. nulla. sc̄do ex habitu intellectus. r **Q**ue societas luci. i. veritat̄ fidei q̄ lucet in mentib⁹ fidelis. s **E**t tenebras. i. errores et mentib⁹ infidelis exites. q. d. nulla: immo debet diuidi sicut in prima r̄erū creatōne d̄r diuisit̄ lucē atenebz: gen. j. t̄rcio rōne capitōis fidelis qd̄ ē x̄p̄e et capitis infidelis qd̄ est dyabolus: d̄ quib⁹ dicit.

Tas luci ad tenebras: **Q**ue aut̄ p̄uentio x̄p̄i ad belial: **A**ut q̄ ps fidelis cū infidelis: **Q**ui aut̄ p̄sensus tēplo dei cū idolis: **V**os. n. est̄ templū dei v̄ni sic dicit x̄c qm̄ inhabitabo i illis: et inābulabo in eos: et ero illoꝝ x̄c: et ipsi erūt mibi p̄plus. **P**ropter qd̄ exite d̄ medio eoz̄: et sepami d̄c d̄ns: et im mūdū ne tetigerit̄: et ego recipiā vos: et ero vob̄ in p̄rez et vos eritis mibi in filios et filias: dicit d̄ns om̄ipotens

Que aut̄ p̄uentio x̄p̄i ad belial. q. d̄. nulla: et iō sicut bec capita non hñt aliā p̄uentioez ad inuicē: ita nec eoz̄ mēbra hñt: quarto ex fine. d. y **A**ut que ps fidelis idest fors eterne be reditat̄ ab eo ex p̄ctate. r **C**um fidelis. cui⁹ finis est mors eterna: et sicut nulla p̄uentia ē in fine: sic nec in bis q̄ ad finē. q̄nto ex p̄nti statu in q̄ fidelis est templū dei: ideo dicit. y **Q**ui aut̄ p̄sensus templū dei. i. fidelis. z **C**um idolis. i. cum infidelib⁹ qui d̄i cūf̄ idola eo q̄ colūt ipsa: fm̄ illud ps. cxiiij. **S**iles illis s̄i aut̄ q̄ faciūt ea x̄c. hoc aut̄ inducit̄ aplus. qz̄ inter corinthios erant aliq̄ sapientes reputati q̄ tñ comedebāt idolatīca in scandalū alioꝝ: sicut dictū fuit. j. cor. viij. capi. p̄ter qd̄ apli loquūt ad reprimēdū h̄c abusus. a **V**os em̄ **H**ic p̄nter pbat̄ quoddā d̄m̄. f. q̄ fideles s̄t dei templū per auocitate: **L**eu. xxvj. vbi trāslatio n̄ra bz: **N**onā tabernaculū meū in medio v̄ri: loco cui⁹ d̄r bic. b **I**nhabitabo in illis. licet. n. d̄r sit in oib⁹ p̄ essentia p̄ntiaz et potētiā: tñ in fidelib⁹ est mō sp̄ali p̄ grām. c **E**t inambulabo inter eos. vando eis v̄tute. p̄cedendi de bono in melius. d **E**t ero illoꝝ x̄c. p̄tegens eos sp̄ali p̄uidentia e **E**t ipsi erūt mibi p̄plus. p̄ exhibitōez debiti cult⁹ p̄ h̄ aut̄ qd̄ bic d̄r habitabo in illis in p̄sona dei: b̄ q̄ fideles sunt templū dei. f **P**ropter qd̄. **E**t p̄dicit̄ insert̄ monitō que sumit̄ ex scriptura: **E**sa. lvi. in q̄ tria tangunt̄ q̄ debet̄ agere fideles erga infideles. primū est q̄ eoz̄ peccata desermus: qd̄ notat̄ cū d̄r: **P**ropter qd̄ exite de medio eozum. sc̄do est vt̄ occasione fugiam⁹ peccatoꝝ: vbi. **E**t sepamini. t̄rcū ne sustineam⁹ eoz̄ mala: s̄ potius arguam⁹ cum d̄r. g **E**t in mūdū ne tetigeritis. palpādo vicia seu palliādo: et subdit̄ p̄m̄ū banc monitōez seruātib⁹ reddendū: cū d̄r. h **E**go recipiā vos x̄c. **H**ic in p̄nti ad familiaritate meā p̄ grām in futuro p̄ assimilatōez p̄ gloriā.

In ca. vi. vbi dicit̄ in postilla: **T**anq̄ nihil habentes.

Additio.

Aper̄ b̄ qd̄ d̄r: **T**anq̄ nihil hñtes. glo. qz̄ sibi insuf ficiētes putabant̄: **E**t oia possidentes. nō solum sp̄ialia sed etiam t̄palia: qz̄ timentib⁹ dei nihil de est: que fuit gloriā apostoloꝝ nihil omnino habere: vt̄ sine solitudine essent: et tamen res quas domini eozum relin quebant ipsi possidebant: quia omnia ad pedes aploꝝz̄ mittebant̄: act. iij. p̄t̄ etiam exponi hoc qd̄ d̄r: **T**anq̄ nihil hñtes x̄c. sic: nā apli licet essent omnino pauperes in effectu. et sic tanq̄ nihil habentes. qz̄ de eis dicitur: **E**cce nos reliquim⁹ omnia. tamen erant omnia possidentes: qz̄

Epistola Pauli

appetit' eoz erat totali q'etaz: a bonis terrenis abstractus ac si oia tpalia nō solū haberet s' etiā possideret. ille em̄ q' bz aliqd' p'riū si illud nō possidet ad huc appetit eius possessione: s' cū iam possidet: uictat' appetit' circa illud.

In eo. ca. vbi d' in postil. Notandū q' apls vario mō loquit' ponēdo bonum tpale s' spūale. Nam in tempa lib' addit dictiones p'ditionalem.

Additio.

Nec qd' ap' stolus i ali' quib' addit dictiones p'ditionalem seu silitudinaria: et in aliq'ibus nō non v' referendum ad d'iam spūaliū a tēporalib': p'ut i postilla: cū dicit: Et seductores et veraces. vtrūq' est spūale: sicut cum d' Quasi tristes: sp' autē gaudentes. S' d'ia attendit' fm certitudinem et incertitudinē. p'ut in glo. In illis. n. q' narant' vt incerta vt ea q' vident' in somnis p'suunt apponi hec dicitio quasi v' sicut. Nam si quis somniū narrat addit q' dicens. Quasi sede bam seu quasi loquebar et h'mōi. S' de his q' hō narrat vt vigilans nō apponit talis dicitio: et iō q' apli nō erant seductores nec ignoti. i. nō approbati. Nec castigati. s. a verberib' q' patiebant' vt abstineret a p'dicatione a q' tñ p'pter hoc nō abstinebat: Nec tristes. q' in p'scutionibus gaudebant. Nec egētes. q' querentib' dñm nō defici' oē bonum: Nec nihil hñtes. eadē rōne: ideo in omib' istis ponitur dicitio silitudinaria. s. quasi vel sicut et h'mōi: ad denotandū q' ista nō dicebant' de eis certitudinaliter: s' in suis oppositis talis dicitio silitudinaria nō ponit'. Erāt. n. vere veraces: et vere cogniti. i. approbati: et sic de alijs.

In eo. ca. vbi dicit' in postil. Et ambulabo inter eos etc.

Additio.

Hec qd' d' Et ambulabo inter eos et ero illoz etc. exponit aliter et magis p'rie in additōne p'ma sup illud ca. Leui. xxv. vide ibi etc. **R**eplica. In epla scda ad corin. vi. ca. vbi d' de aplis tanq' mibi hñtes etc. vbi burgū. ponit expositōnez repugnantē q' cum d' doctozib': et spūaliter. b. aug. in de ciuī. q' dicit illos potētes apls potēter vouisse dicendo. Ecce nos reliquim' oia etc. Et idem. in li. mirabiliū sacre scripture dicit dñm eis efficaciter p'cepisse: nihil hñe: et sic p'tra votū potens apli venissent: si relicta a dñis et ad pedes eoz posita possedissent. p'ut hic dicit burg. Credo q' nō fuerit paup'ratis amator. s' p'trauenissent ap' i p'cepto dñi: qd' de sanctissimis aplis post missione spūsancti nō est dicendū. In eo. ca. notat' postill. q' apls vario modo loquit' ponēdo tpale p'tra spūale: in tpalib' apponit p'ditionē quasi vel sicut: in spūalib' autē loquit' simpliciter: burg. aut obijcit q' nō valet talis distinctio q' aliqñ vtrūq' extremum est spūale sicut seductores et veraces: sicut tristes: semp aut gaudentes: vbi neutrum est tpale. dicit igit' d'iam illaz loquendi debere attendi penes certitudinē: vt ibi ponit quasi tenet' incertum: reliquū dō sine p'ditione tenet' certū: S' hoc nō videt' bñ dicitū. q' ap' stolus p'pat boim carnaliū opiniones ad rei veritatem: s' certū est apud aplm illa determinata p' p'ditiones q' fuerit boim illoz opiniones: certū etiam reputabāt opinantes hñtes respectū ad defectū tpalium: et quīs opiniones ille erant false apud aplm: tñ erant certē apud eos: per hoc ad argumentū burg. quīs aliqua subiecta opinionē eoz erant spūalia: tñ nō nisi in relatōne ad sensibilia fm quorum penuriā apparentē ipsi iudicabāt defectū taliū spūalium: putantes eos ideo tristes et seductores: quīs i rei veritate potius gaudebant de illis sensibilib' et temporalibus

defectibus.

Hec igit' hñtes. Postq' apls mouit corinthios de bonis agēdis in futuro: hic pñr p'mēdat eos de bono p'rito: et diuidit in duas p'tes: q' p'rio ponit ad p'dicta quedā p'riuatio: scdō corinthioz p'mē

Capitulum vii.

datio: ibi. Multa mibi fiducia. p'ma ad huc in tres: q' p'mo ponit' vtilis monitio: scdō inducitur exemplificatio: ibi. Capite nos. tercio monitōis intentio: ibi. Non in condemnatōez. Circa p'mū p'riuatio de dicitis dicit.

co. **P**rediximus enī q' in cordibus nostris estis ad comoriendum et ad conuēuendū. Multa mibi fiducia est apud vos: multa mibi gloriatio pro vobis. Repletus sum consolatio: ne: superabundo gaudio i omni tribulatione vestra

a Passig' hñ

tes p'missiones. s. de receptōne fidelium ad grām in p'rii et gloriā in futuro: vt dicit' est in fine ca. p'cedentis. **B** Mundem' nos ab oī inq' car. et spūs. i. a p'tis carnalib' et spūalib': q' nihil cōmquinat' intrabit in illaz ciuitatem celestē: apoc. xxi. **C** Perficientes. p' sc'taz p'uerfatōne. **D** Sanctificatōez i baptismo inchoatam. **E** In timore dei. s. filiali q' bz caritatem amantam. **F** Capite nos. Hic ad p'positū inducit apls suis p'p'riū exemplū. **G** Capite nos. i. accipite nos in exemplum: q' mūdē viuim' in h' mūdo nulli nocuum in inferendo in p'sona: qd' notat' cum d' Memine lesim'. nec etiā in fama: iō subdit: Memine corrupimus. nec etiā in re possessa: p'pter qd' sequit'. **H** Memine arcūuenimus. i. decepim' ipm defraudando. **I** Non ad p'demnatōez. Hic pñter apit sue monitōis intentionē. **K** Non ad p'demnatōez vram dico. de p'rijs vicijs vos vocando tanq' obstinatos: tūc. n. ad p'demnatōez alicui' sit talis vocatio qñ reputat' obstinatus: s' qñ sit sub spe correctōis tūc nō fit ad p'demnatōem sed ad emendatōez: et sic loquit' apls: ideo subdit. **L** Prediximus em̄ q' in cordib' n'ris estis. cogitando iugiter de v'ra vtilitate et salute: infantū q' p' ea paratus essem mori: iō subdit. **M** Ad comoriendū et conuēndū. vita grē et glie. q. d. hanc vitam desidero vobis sicut et mibi. **N** Multa. Posita monitōne. Hic pñter apls ponit suā p'mēdatōez de bono corinthioz p'rito: et diuidit in duas p'tes: q' p'imo ponit hāc p'mēdatōne: scdō ei' expositōez: ibi. Nam cū venissemus. In p'mēdatōne dō corinthioz ponit quadruplices affectum quē p'cepit de bonis opibus: sicut et quilibet d' de bonis amici p'cipe: p'imo ē affect' fiducie: et h' em̄ q' videt' eū bñ in cape p'fidit' q' bñ p'ficiet: et q'tum ad hoc dicit. **I** Multa mibi fiducia ē apud vos. de p'fectōne boni inchoati. Scdō est affectus gloriatio: nam amicus ē alter ipse: p'pter qd' glia' de bonis amici sicut de suis: iō subdit. **M** Multa mibi gloriatio de vobis id est de v'ris opibus bonis. **T**ercius est affectus solatio: nam ois leticia est tristitie diminutua: p' qd' bonum amici cognitū est tristitie p'cedentis diminutuum: et p' p'ns solatium: ideo subdit: Repletus sum consolatio. **Q**uartus est affectus exuberantis gaudiū scz qñ bonum amici nō solum minuit tristitia: sed totaliter eiat eam p' gaudium supueniens: iō subditur. **S**uperabundo gau. in omni tri. vestra. i. ex peccatis vestris illata mibi. q. d. gaudium quod p'cepi de bono vestro supueniens: totaliter supat tristitiam quā ceperā d' malo v'ro p'cedere. **A**liq' dicit' q' becē l'ra: In oī tribulatōe n'ra. et sic ē sensus q' leticia quam p'cepit apls supauerat tristitia q' supauerat ei ex tribulatōne mota: p'tra eū in macedonia: q' tangit' in parte sequenti.

Ad corinthios II.

ideo ista sequens magis concordat huic expositioni: tñ ex
vtrorq; tristitia habuerat: vt tangit in sequentib; a
Nam 7 cũ venissem? Hic pñr apls exponit dictã co-
mendatõez q̄tum ad duo q̄ dixerat in ea: scdm expo-
nit: ubi. Sz q̄ solat. dixerat at apls se fuisse tristatur;
cui? cam expit:
dicens.

a Nam cum
venis. mace. nul.
re. ba. ca. nostra
nō dicit spiritus
nī qz cōsolabat
in mente.

b Sed omnē
tribulatõez pas-
si sum? q̄ plen?
explicat Actū
xv. ubi dicit q̄
paulus 7 silas v-
berati 7 carcera-
ti fuerit crudeli-
ter: 7 vides coz-
cipio p̄stricci ex-
turbatione mo-
ta cōtra eos: eo
q̄ paulus spiri-
tum p̄bitonici
accerat de q̄dã
pudla: que ma-
gnum questum
p̄stabat suis do-
minis diuinan-
do. c Foris
pugne. ab inside
libus.

d Int? timo-
res. a falsis fra-
tribus.

e Sed qui cō-
solat. scdo dixerat apls se fuisse solatū: hoc exponit
apls primo ponēs solatūis materiã: scdo subdit ad
hoc rōnez: ubi. Cōtristati. n. estis. tercio infert suã p̄du-
sionē: ubi. Igit 7 si scripsi. Materia vō sue solatōnis
duplex fuit: vna aduentu tyti ad ipm q̄ erat sibi ḡtissi-
mus: 7 hãc tangit. d. e Sz q̄ solat humiles. i. affli-
ctos. Alia fuit vera p̄nia comitib; quam sibi retule-
rat tyt? sicut viderat: iō subdit. f Cōsolat? ē in vo-
bis. i. ex p̄mendatione v̄ra p̄ eum nobis revelata: ideo
subdit. g Referens nobis v̄m desiderū. i. ardore
p̄ficiēdi: sicut p̄ d̄m fuerit an̄ pigri. h Vestrū fletū
rōne delicti p̄missi. i V̄ram emulatõez p̄ me p̄seu-
do aplos repellēdo amore xp̄i 7 mei. k Ita vt ma-
gis gaudere. de p̄nia v̄ra q̄ pri? volueraz de pctō com-
missio. vel aliter apls primū corererat eos dure in eplā
prima: 7 postea timens ne ex hoc caderēt in desperati-
onem seu aliud maluz: ad tps̄ voluit de scriptura illa: s̄
postea videns bonū correctōnis futuruz gauisus fuit:
iō dicit. l Qm̄ etsi p̄tristati vos in eplā. dure vos
compiendo. m Non me penitet. mō. n Et si
peniteret. prius rōne dicta. o Videns q̄ epi. il. etsi
ad bo. vos p̄tri. i. transitorie. p Nūc gaudeo non
qz p̄tristati estis rē. sicut medicus nō gaudet de amari-
tudine quã infirmo ip̄inavit: s̄ de sanitate p̄ eam cōse-
cuta. q Cōtristati. n. Hic p̄nter inducat rōnem p̄
pter quaz eoz tristitia fuit ei occasio gaudij sine mate-
ria. s. qz tristitia illa fuit fm̄ deū: 7 diuidit in duas par-
tes: qz primo facit p̄positū: scdo declarat quoddã dcm̄
ibi. Ecce em̄. Circa primū dicit. q Cōtristati enīz
estis fm̄ deū. Circa qd̄ sciendū q̄ omis tristitia ouit ex
amore. cuz. n. aliq̄s tristat: s̄ est qz caret amato bono
vel qz timet euenire aliq̄d p̄rariū boni amati. Est autē
duplex amor: s. amor dei et sc̄i. Ex amore vō dei dicitur

tristitia de pctō q̄ est fm̄ deū: q̄ nulluz affert homini detri-
mentū: sed maḡ bonū fructū: iō subdit. r Et in nul-
lo detri. pa. ex nobis. i. ex correctōne n̄ra: s̄ maḡ bonū: iō
subdit. s Que em̄ fm̄ deū tri. est pe. in sa. sta. opat. i.
inducit ad p̄niaz de peccat? q̄ p̄nia ducit ad salutem. t

estitia mortē opat? Ecce ei
hoc dcm̄ fm̄ x̄um p̄tristari
vos: q̄ntã in vob opat soli-
citudinē: s̄ defensionē: s̄
indignatõez: s̄ timorez: s̄
desideriū: sed emulatõez
s̄ vindictã. In oib; exhi-
buitis vos incōtamiatos
eē negotio. Igit 7 si scripsi
vob: nō p̄pter eū q̄ fecit iu-
riã: nec p̄pter eū q̄ passus est:
s̄ ad manifestādã solitu-
dinē n̄raz quã hēm? p̄ vob
corã x̄o. Hō solati sum?
In solatõe aut v̄ra abū-
danti? maḡ gauisus sum? su-
per gaudio tyti: qz refect?
ē sp̄s ei? ab oib; vob. Et
si qd̄ apd̄ illū de vobis glia-
tus suz nō sum p̄fusus: s̄ si-
cut omia vob in veritate lo-
cuti sum? ita 7 glatio n̄ra
q̄ fuit ad tytū vitas factã ē.

intulit quē est fm̄ deum. y Quantam in vo. ope. soli-
citudinem. ad vitandum mala et agendum bona: in illis
qui prius erant ad hec pigri: 7 non solum hoc sed etiam q̄
sequuntur. z Sed defensionem. scz mei contra pseu-
do apostolos: ipsos repellendo. a Sed indignatõem
contra peccata commissa non solum a se sed etia ab alijs
b Sed timorem. de recidivo. c Sed desiderium. p̄-
ficiendū in melius: e Sed emulationem. imitando to-
nos. f Sed vindictam. puniendo peccata propria et
etiam aliena: potissime quia illum fornicatõez nepharū:
de quo habet epistola. j. ca. v. punierant: cui tamen prius
nimis fauerant: ideo subditur. g In omnibus exhi-
vos incōta. in negotio. quia sicut sustinentes peccatõez
p̄taminantur: sic punientes emundantur. h Igitur
hic infert p̄clusionem intentam. d. Igitur 7 si scripsi vo-
bis. de illo nepharo puniendo: 7 accipitur hic s̄ p̄o quia:
qz sic scripserat. i Non propter eum qui fecit iniuriã.
maculando lectum patris: vt sc̄licet puniretur tñ: sed vt
emundaretur 7 aliq̄ ex eius pena tererent. k Nec p̄-
pter eum qui passus est. dictam iniuriã vt vindicaretur
per penam. l Sed ad manife. sol. no. quam habem?
p̄o vo. vt in vobis extirpentur vicia: 7 virtutes augean-
tur. m Coram deo. modus est iurandi ad p̄firmatio-
nem dicti. idest deo teste. 7 quia s̄ bona sunt consecuta ex
sua correctōne: subdit: Ideo solati sumus. n In cō-
solatõe autem vestra. idest ex profectu vestro vobis da-
to. o Abundantius magis gauisus sumus. idest plusq̄
contristati sumus prius ex vestro delicto: et secundã cau-
sam de gaudio tyti addit dicens. p Super gaudio tyti
de emendatione vestra. q Quia refectus est sp̄s ei?
ab oibus vobis. reficiunt. n. plati de profectu subditõem.
gaudiū em̄ amici sui erat ei materia gaudij. Aliter? addit
terciã rōnem. d. r Et siquid apd̄ il. glo. sum de vo. rē.

Stabile. i. eternã.
Sed hoc aliquis
obijcere posset: qz
tristitia de peccato
est ipsa p̄nia: n̄b̄
aut seipm̄ inducit:
s̄ rē. Dicendum q̄
p̄nie tres sunt par-
tes. s. p̄tristio: p̄fes-
sio: 7 satisfactõ. tri-
sticia vō de pecca-
to est p̄ria ps p̄nie:
et causat alias du-
as sequentes non se-
ipsam: tristitia vō
secl̄ q̄ ouit ex amo-
re seculari? boni in-
gerit detrimentuz
sp̄ialis boni: iō s̄
dicitur. v Scar-
li aut tristitia opa-
tur mortē. i. pecca-
tū: Jaco. iij. capit.
Qui enīz voluerit
amicus esse bul? se-
culi: inimic? dei cō-
stituit. r Ecce
em̄. Hic p̄nter de-
clarat qualiter tri-
sticia dei opat peni-
tentiaz in salutem
dicens. Ecce enim
hoc ipm̄ fm̄ deū cō-
tristari vos. i. tristit-
ciam quam vobis

Epistola Pauli

apls em̄ om̄edauerat corinthios erga tytū q̄ inuenit eos tractabiles ⁊ obediētes: ⁊ sic apli uerba inuenit esse uera: ppter qd̄ apls nō fuit ofusus de illa om̄edatōne q̄ ita inuentū est in ueritate: ⁊ p̄ lra. Quarta etiā rōnes addit dicens. s̄ Et uiscera ei⁹ abun. in vo. sunt rē. qz tytus uiscens eoz p̄niaz et obediētia ⁊ reuerentiā ad ip̄m: habuit eos in uisceribus caritatis magis q̄ an̄: ⁊ q̄ gaudebat apls. Et ceteri us quinz rōnem addit dicens.

t̄ Gaudeo q̄ in om̄ib⁹ fido in uobis. ex bono. n. eorum inchoato confidebat q̄ bñ ueritate se haberet qd̄ erat sibi rō gaudij. **Cap. viii.**

Motā autē facimus. P̄ q̄ apls induxit corinthios ad bonū in generali: h̄ p̄n̄ horat eos ad quoddaz bonū in particulari. s. ad largitōnem elemosyne mittēde in iherlm̄ fideles em̄ ibidem habitantes uenditis oib⁹ ponebat p̄cia ad pedes apostolorū: ut diuiderent singulis put opus erat: act. iiii. ⁊ qz ppter xpm̄ fuerūt de paupari: dispo fuerūt sic apli q̄ credentes de alijs ciuitatib⁹ ⁊ terris q̄ nō sic abrenunciabāt proprijs inuaret illos suis elemosynis: ⁊ de hoc fuit rogatus paulus ⁊ barnabas: ut bñ Act. ⁊ gal. ii. ppter qd̄ paulus circa hoc erat sollicitus: et ideo primo inducit corinthios ad hanc elynam tribuendā: sc̄do uocet tribuendi modū. ca. seq. prima ad huc in duas: quia primo agit de hui⁹ elemosyne datōne: sc̄do de ministris ei⁹ ⁊ collectōe: ibi. Gratias ago. prima ad huc in duas: qz primo ad dandam elemosynam corinthios inducit: sc̄do excusationē excludit: ibi. Si cui⁹ uoluntas. prima ad huc in tres fm̄ q̄ inducit eos tripliciter: sc̄da: ibi. Scitis. n. tertia: ibi. Hoc. n. uobis utile. primus autē modus inducendi corinthios ad elemosyne dicte datōes est p̄ exemplū macedonū qui iam hoc fecerant ppter qd̄ ponit primo eoz exemplū: sc̄do corinthios inducit ad imitandū: ibi. Ita ut rogaem⁹. Circa primum dicit. a. Motā autē facim⁹ uobis fratres. ut imitemini. b. Bñm̄ dei. i. opa bona q̄ pueniūt ex dei gratia. c. Que uera est. mibi p̄ ministeriū meū. In ecclesijs macedonic. Consequenter ponit gratiā illam dicens. e. Quia in multo expimento tribulationis. i. in multa tribulatione eis supueniēte: quā nō solum audiuit. sed etiam expimento pbauit. f. Abundantia gaudij ipsoz fuit. qz nō solum sustinuerūt paciēter qd̄ est uirtutis politice: s̄ etiā gaudebat: qd̄ est uirtutis infuse: act. v. Habat apli gaudentes rē. hoc autē p̄mittit apls ut oñdat elemosynā macedonum maḡ commendabilē: eo q̄ in dicta tribulatione depauperati fuerāt: ⁊ tñ elemosynas mittere sanctis in iherlm̄ nō omiserant: iō subdit apls. g. Et altissima paupertas eorum. i. ualde commendabilis. h. Abundauit. i. effectum abundantie oñdit. i. In diuitias simplicitatis eoz. id est puritatis p̄cie: quā puritate facit caritas: que bona p̄pria quātumcūq̄ modica facit extendere ad necessitates primi releuādas. k. Quia fm̄ uirtutē. i. p̄mittit uirtutem animi ad dandū. l. Testimoniū illis reddo. non solum ex auditu: s̄ etiā ex visu: m. Et supra uirtutē. i. supra facultatē. n. Voluntarij fuerūt. ad dandū. Circa

qd̄ sciendū q̄ licet liberalitas politica habeat medium respiciendo. p̄rias facultates: liberalitas tñ infusa excedit hoc mediū in q̄tūm rescindit aliqd̄ de sibi necessarijs ad dandū maḡ indigenti ppter deū: sicut ⁊ epantia infusa nō solum rescindit carnis delectabilia: put im-

pediūt bonā dispositōes corporis ⁊ debitū uisū rōnis: sed ueterius ut corp⁹ i seruitutē aie totaliter redigatur.

o. Cum multa exhortatōne obsecrātes nos. i. nō solum liberalitē dantes: s̄ etiā nos obnox rogantes: ut acciperemus.

p. Et i. elynam. q. Et cōcitatōes bonorū suoz: siendaz paupib⁹ in iherlm̄. r. Et nō sicut spauim⁹. i. non quātū sperabamus: s̄ plus uiderūt: iō subdit s̄ semetiplos uiderūt primū dño. totā uirtutē suā ad gliaz ei⁹ ordinando. t. Deinde nobis.

mitterij qd̄ fit in sc̄tōs. Et nō sic spauim⁹: s̄ semetiplos uiderūt: primū dño: tēinde nob⁹ p̄ uolūtate dei: ita ut rogaem⁹ tytū ut que ad modū cepit ita p̄ficiat i uobis etiā grāz istaz. Sed sic in oib⁹ abundat. fide spe et fimonē ⁊ sc̄ia ⁊ oī sollicitudine: in sup et caritate uia in nos: ut ⁊ in hac grā abundetis. Mō q̄si imperans dico s̄ p̄ alioz sollicitudinē etiaz uie caritatis ingeniū bonū p̄probās. Sicut etiā grāz dñi nr̄i iesu xpi. qm̄ p̄t uos egen⁹ fact⁹ ē cū esset diues ut illi inopia uos diuites

tam suā ad gliaz ei⁹ ordinando. t. Deinde nobis. obediētia p̄mittēdo. v. Per uolūtate dei. i. propter deū nobis obediēdo: tñ. n. est obediētia recta qm̄ fit deo primū. tēinde boi. p̄t deū. y. Ita ut rogaemus. Posito exemplo macedonū: hic p̄nter exorat corinthios ad imitandū. d. y. Ita. i. moti sum⁹ factoz eoz. y. Et rogaem⁹ tytū que admodū cepit. uos instruere in alijs opib⁹ bonis: ⁊ p̄fectos uos reddidit illis. z. Ita p̄ficiat in uobis etiā istā grām. inducēdo uos ad hui⁹ elyne magnificā largitōem: nō solum sicut alij sed plus: cui⁹ cā subdit. a. Sicut in oib⁹ abundatis. p̄ ceter⁹ xpianis. b. Vide. qua credit ad iusticiam. c. Spe. qua in deū tendit. d. Et sermone. i. fidi. p̄fessione ad salutem. e. Et sc̄ia. i. noticia scripturē: ⁊ hoc p̄tinent ad mētis affectōes. Consequenter ponit q̄ p̄tinet ad exteriorē opationē. d. f. Et oī sollicitudine. s. bñ opandū. g. In sup ⁊ cba. v. i. nos id est caritatis opib⁹ nobis impensis. h. Et in hac gratia abundetis. i. in hui⁹ elyne largitōne p̄cellatis alijs: sicut p̄cellitis eos in alijs gratijs. s̄ qz possit aliquis credere aplm̄ hoc dicere p̄ modū p̄cepti: iō hoc remouet. d. i. Non quasi impans dico. s. ista. k. S̄ p̄ alioz sollicitudinē. i. p̄ macedonū exemplū. qui dicaz elynam fecerūt solcite. l. Etiam uie catinge. bo. p̄probans. i. p̄probare uolens p̄mittit uie vestre caritatē ad dictam elynam faciendam: sicut em̄ in speculabilib⁹ ille d̄ boni ingeniū quicito capie uerba magistris: sic in opabilibus ille metaphorice dicit ingeniū boni q̄ alterius exemplo cito mouet ad op⁹ bonum: etiam in melius p̄cedendo. m. Scitis. Hic ponit sc̄ds modus inductōnis. s. p̄ exemplū xpi cā d̄. Scitis em̄. i. scire debetis ad imitandū. n. Gratias dñi nr̄i iesu xpi. que sit illa subdit. qm̄ ppter nos egenus factus est. nō necessitate sed uoluntate. o. Cū esset diues. non dicit fuisse: ne crederet p̄ hoc celestes diuitias uel sp̄iales dimisisse: quod est falsum: psalmo xlviij. Simul in vnum diues ⁊ pauper. sic enim fuit p̄ces in sp̄ialib⁹: qz il paup fuit in tp̄alibus. p. Et illi inopia. in tp̄alib⁹. q. Diuites esset. in sp̄ialib⁹

2da Corinthios. II.

Dia em penalia q̄ sustinuit x̄p̄s inter q̄ reponit pau p /
tas fuerit remedia q̄ mala nra z p ea sum? restituti v̄i
te sp̄ali. r Et p̄siliū in hoc vo. vt exēplo x̄pi p lar
gide demofyne nō formidetis minui facultatib? v̄is
s. Hoc em vobis. Hic p̄nter ponit terci? modus idu
ctōnis rōneytali

tatis maioris q̄
puenit dati ele
mosynā: qz dat
em bonuz t̄pale
z recipit sp̄iale
qd̄ ē maius quā
tō q̄ sūt aie cor
palibus p̄ferū /
tur. ideo dicit.
s. Hoc em vob
v̄tile est. s. mag
q̄ illis qui reci
piēt. t Qui
nō solū facere s̄
z velle zc. q. v. li
bētē debētis s̄
facere exq̄ ince
pistis hoc vele
a p̄io anno con
uersionis v̄re ad
fidem.

v Nunc vo et
facto p̄ficite. i. il
lā bonā volūta
tē ope adimple
te vt sic p̄mpti
tudo animi ap
pareat in ope.
r Et eo qd̄ ha
betis. hoc addit
ap̄ls: qz discrete
debz fieri elemo
sina fm faculta
tē faciētis: nisi i

casu in quo q̄s vult statū mutare vt p̄te p̄ ingressuz re
ligionis: tūc em totū pauperib? erogandū ē: Mathei
xv. Si vis p̄fecutus ēē vade z vende oia q̄ habes et da
paupib? z veni z sequere me zc. y Si em volūtas
hic p̄tra p̄dicta remouet duplicē excusationez prima
est qz possēt aliquis dicere q̄ non possēt dare nisi valde
modicū: z sic nullū aut modicū meriti esset apud deum
hoc remouet. d. y Si em volūtas p̄mpta ē. ad van
dū. 3 Sedm id qd̄ habet accepta ē. s. q̄ntūq; da
tū sit modicū: 3 Nō fm id qd̄ non bz. i. acceptio di
uina nō mēsurat fm quātitate elemofyne q̄ nō ē i p̄te
state dantis: paup em nō pōt dare tantā elemofynam
quātā dines: s̄ mēsurat fm p̄mptitudinē volūtatē q̄
statim extret in actū habita facultate: p̄pter qd̄ impedi
mentū qd̄ est inuolūtariū nihil tollit de merito: vñ mar
ci. xij. ca. Duo minuta q̄ paup vidua misit in gazopbi
latiū plus cōmendant a saluatore q̄ munera diuitum
q̄ incōpabilē maiora. scda vo excusatio possz ēē: quia
diceret aliquis q̄ si deles in ir̄lm habitātes p̄ b̄mōi ele
mosynas abūdārēt: z ocio vacārēt: z dantes de pauper
tur qd̄ nō esset cōueniēs: iō hoc remouet. v. a Nō
em vt alijs sit remissio. i. ociositas vite. b Nob autē
ebulatio. ex depauperatōe supple dictas elemofynas h̄r
ramur fieri. c Sed ex equitate in p̄nti. i. vt fiat qdā
equalitas p̄portōnis inter vs z ip̄os: qz plus abunda
tis in t̄palib? q̄ ip̄i: z cōuerso ip̄i magis abūdāt i sp̄ia
libus q̄ vs: z sic fit quedā equalitas si p̄ vestrā abun
dantiā in t̄palib? eoz indigētia suppleat: qd̄ minus ē:
z cōuerso p̄ eoz abūdantiā in sp̄ialib? suppleat qd̄ mi
nus ē i vobis: vt p̄z in l̄ra. d Sicut scriptū ē: Ero.
rvi. de colligētib? manna. e Qui multū. supple col
legit. e Nō abūdauit. i. nō inuenit nisi mēsurā go
mor p̄ quolibet capite. romus sue. f Et qui modicū

essetis? Et p̄siliū in hoc vo:
Docei vob v̄tile ē: qui nō
solū facere: s̄ z velle cepistis
ab anno p̄ore. Nunc vo et
facto p̄ficite: vt quēa dmo
dū p̄mpt? ē anim? volūtat?
ita sit z p̄ficiēdi? ex eo qd̄
hētis. Si em volūtas p̄m
pta ē: fm id quod hz: acce
pta ē: nō fm id qd̄ nō habz
Nō ei vt alijs sit remissio
vob at tribulatio: s̄ ex eq̄
litate i p̄nti t̄pē: v̄ra abūdā
tia illoz inopiā suppleat: vt
z illoz abūdantiā v̄re iopie
sit supplementū: vt fiat eq̄
litas sicut scriptuz ē. Qui
multū nō abūdauit: z qui
modicū: n̄ miorauit. Grās
at ago teo? qui tedit eādez
solicitudines pro vobis in
cordē tyti: q̄ onīā exhor
tationē qd̄ suscepit: h̄ cū

cum. s. collegit. f Non minorauit. i. nō inuenit minus
mensuraz gomoz p̄ singula capita: z bec fuit figura bulius
adequationis int̄ ecclesie primitiue fideles. s. Grātiās
ago. Hic p̄nter agit de ministris collectōnis hui? elemofyne
Et diuidit in duas: qz p̄io eos noiat: scdo corinthijs eos

solicitor effz: sua volūtatē
p̄fect? ē ad vos. Misimus
etiā cū illo fratrem nostrū
cui? laus ē in euāgelio per
oēs ecclesias. Nō soluz autē
sz et ordinat? ē ab ecclesijs
comes peregrinationis no
stre i hāc gratiā q̄ misit
a nobis ad dñi gloriā et te
stinatā volūtatē n̄iam. De
uitates hoc: ne q̄s nos vitu
peret in hac plenitudine q̄
misit a nobis in dñi glo
riā. Prouidem? em bona:
nō solū corā teo: sed etiā
corā hoibus. Misimus au
tem cū illis z fratre nostrū
quē pbauim? i multis sepe
solicatū esse: nunc at mltro
solicitorē: cōfidētia mltā
in vob: siue p̄ tyto q̄ ē soci?
me? z i vob adiutor: siue fra
tres n̄ri apli ecclesiarū glie

recomdat: ibi. On
sionē. P̄ia ad huc
in tres fm q̄ tres
ministrōs noiat.
Prim? autē ē tytus
q̄ corinthios iā an
te instruxerat vt p̄
dictū ē: z iō negoci
uz istud fuit sibi p̄i
cipalē impositum
dicit igif apls.
g Grās autē ago
teo. a quo p̄ncipa
liter ē oēs opus bo
num. h Qui te
dit eandē sollicitu
dinē. ad p̄curatōz
elemofyne dicte.

l Pro vobis. quia
magis cedit ad v̄ti
litate vestrā q̄ reci
pientib? ipsam: vt
ostensū ē. s. qz rec
piūt a vobis bonū
t̄pale: vs autes ab
cis bonū sp̄iale qd̄
ē melius.

k In corde tyti.
sicut i corde meo.

l Qui exhortatō
nem quidez susce
pit zc. cū induceret
eū ad hoc negociū
suscipiēdū: p̄mpte
suscepit: nō solū p̄
mea exhortatōne. m Sed cū solici. esset sua vo. p̄fe. ē
ad vos. p̄ executionē sui negocii. n Misimus. Hic no
minat secūsdus q̄ fm aliquos fuit lucas fm alios vo bar
nabas: vterq; em fuit comes p̄grinatōnis apli discurre
do p̄ predicatōne euāgelij: si tñ intelligat de luca tūc illd̄
qd̄ dicit. o Qui? laus ē in euāgelio. exponendū est ab
eo descripto: si autē de barnaba exponēdū ē: ab eo p̄dicato
qz qd̄ sequit? p̄ Non solū autē zc. puenit v̄triq; vt di
ctū ē. q In hāc gratiā. s. elemofyne mittēde in ir̄lm s̄
ctis misim? cū inquatū tyto. r Ad dñi gloriā: ad quā
ordinandū ē omne opus bonū. s Et testi. vo. nostraz
i. ad exequendū nostre voluntatis ordinatōez. p̄nter red
dit causam quare tam solēnes mittebat viros. dicens:
t Deuitates hoc ne quis nos vi. in hac ple. q̄ mi. a vobis
in larga elemofyna vob danda: deuītām? in quā ne vitupe
mur de negligentia aut de fraude aliq; p̄pter qd̄ misimus
tales viros qui nō possūt notari de aliquo tali: z cā huius
subditur cū dicit: v Prouidemus em bona. s. agēda.
r Nō solū corā teo. ex puritate intentōnis. y S̄ eti
am corā hoibus. ad exemplū edificatōnis. 3 Misim?
Hic noiat terci? s. apollo. d. Misim? autē cū illis z fr̄em
no. quē pba. in mul. se soli. esse. s. p̄ v̄ra salutē: qz post apo
stolū primus corinthijs p̄dicauit. j. Cor. iij. Ego planta
ui apollo rigauit zc. a Nunc autē multo sollicitorem.
s. de bono v̄ro inuenim?. Cui? assignat triplex cā: prima ē.
qz corinthij egerāt penitentiā de delictis: z sic magis cōfi
debat de p̄fectu eoz q̄ ante: z hoc tangit cū dicit.
b Confidentia multa in vobis. i. p̄pter confidentiā ma
gniā de p̄fectu v̄ro: scda causa est societas tyti quēz dilige
bat: p̄pter qd̄ libenti? cū eo p̄gebat: z hoc ē qd̄ dicitur.
c Siue. p̄ tyto zc. terciā est qz rogatus erat de hoc ab ali
is apostolis. s. de elemofyna p̄curanda sicut paulus: iō di
cit: Siue fr̄es nostri apli. e Ostensionē. Hic vltimo re

Epistola pauli

comendat dictos nuncios corinthijs. d. Ostensione q̄ est
charitatis v're et n're glie. i. suscipite eos charitative qd ce-
der etiā ad gloriā meā: qz vos pueri ad fidē. f. In fa-
cie ecclesiaz. i. vt alijs ecclesijs imitescat charitas v'ra ad
edificationē fidelium. **Ca. ix.**

Am de mi-
serio. **P.**
q̄ apls idu-
lit corinthios ad co-
nationis actū: **Hic**
p̄r docet donatio-
nis modū: **Et** diui-
dit in duas: qz pri-
mo quandā suscipi-
ones excludit. scdo
ad p̄positū accedit:
ibi. **Visimus autē**
Circa primū scien-
dū qd eo qd nuncios
suos sic recomen-
dauit in sine capi-
tuli p̄cedētis: p̄fz
alijs opinari qd de
receptōe eoz cura-
ret tm̄. et nō de ele-
mosyna in istz mit-
tenda: nō hoc remo-
uet dicens.
a **Itā** de ministe-
rio qd fit in factos
.i. de elemosyna in
irlm mittenda.
b **Ex** abundantē
ē mibi scribere vob
.i. reputo supfluz
scribere v'ra illud
qd supius vob scri-
psit: cuius cām sub-
dit. d. **b** **Sic**
em̄ p̄mptū animū
v'm. f. ad hoc faciē
dū. **d** **Pro** qd

xpi. Ostensione ergo q̄ est
charitatis v're et n're glie
p vobis: in illos ostendite
in facie ecclesiaz. **ix.**

Nam de misterio qd
est in scōs: ex abūda-
ti est mibi scribere vobis.
Scio em̄ p̄mptū animum
vestrū p quo de vob glori-
or apud macedones: quo-
niā et achaia parata est ab
anno p̄terito: et vestra emu-
latio p̄uocauit plurimos.
Visimus autē frēs: vt ne
qd gloriāmur de vob euacu-
etur in hac pte: vt que ad-
modū dixi parati sitis: ne
cū venerit macedones me-
cū: et iuenerint vos impar-
tos: erubescam nos: vt nō
dicam vob in hac substan-
tia. **Necessariū ergo** existi-
maui rogare frēs vt pueni-
ant ad vos: et p̄parēt repro-

metet. i. min⁹ in p̄mis recipiet. **c** **Et** q̄ se. in benedi-
ctionib⁹ largiter dādo. **d** **De** benedi. et met. i. lar-
giter recipiet in p̄mis. Sed contra dicta videt: nā in p̄-
mis celesti parū nō habebit locū. Dicendū qd licet ibi nō
sit pax simpliciter et absolute eo qd cuiuslibet sufficiet qd

missā b̄ndictionē hanc pa-
ratā eē: sic q̄ b̄ndictionem
non q̄ auariciā. **Pro** cantē
dico. **Qui** parce seminat
parce et metet: et q̄ semiat
in b̄ndictionib⁹: et b̄ndictō-
nib⁹ metet: **Cuius** q̄sq̄ p-
ut testinavit in corde suo:
nō ex tristitia aut ex neces-
sitate. **Bylarē** ei dātozē di-
ligit et: **Potēs** est autem
de oēm gratiā abūdare fa-
cere i vobis: vt i oib⁹ sep̄
oēm sufficiētā hntes abū-
detis in oē op⁹ bonū: sicut
scriptuz ē: **Dispsit** et dedit
paupib⁹: iusticia e⁹ manet
i sc̄m sc̄l. **Qui** at admini-
strat semē seminanti: et pa-
nem ad manducandū p̄-
stabit: **Et** multiplicabit se-
men vestruz: et augebit in-
crementa frugū iusticie ve-
stre: vt in oib⁹ locū p̄letati

bēbit: tñ erit ibi
respectiue in q̄-
tū vñ? ma? pre-
miuz bēbit alio
fm diuersitatez
meritoz.
c **Cuius** q̄sq̄.
Hic p̄r monet
corinthios ad dā-
dū bylarē vi.
Cuius q̄sq̄. sup-
ple ver.
f **Prout** testi-
in cor. suo. i. or-
dinavit apriuo
luntate.
g **Non** ex tri-
sti. aut ex necessi-
tate. i. hoc exclu-
dit duplicē mo-
dū inuoluntarij.
f. absolute qd fit
ex coactōe: et q̄-
tū ad hoc dicit.
Non ex neces-
sitate. et inuolūta-
rij micti: sicut ē
p̄ceptio mercitū
in mari qd habz
tristitiā annexa
et q̄tū ad hoc vol-
uit: **Non** ex tri-
sticia. q. d. nō ve-
tis quasi si co-
acti p̄cepto meo
vltimore cōsul-
tōis ducti: et sub-

vobis gloriā apud macedones. ingerens eis p̄ exemplo
hanc p̄mptitudinē animi vestri. **e** **Am** et achaia. no-
men regionis ē cui⁹ metropolis ē corinthus. **f** **Para-
ta** est ab anno p̄terito. ad illius elemosynelargitōnem.
g **Et** vestra emulatio. i. v'm studiū bene faciendi sancti
in irilm. **h** **Prouocauit** plimos. ad silia opandū.
i **Visimus** autē. **Hic** p̄ter accedit ad p̄positū ostēdens
donandi modū. f. veloci: abūdant. et bylarē: scōz ibi. **Ne-
cessariū** ē. tercū ibi. **Cuius** q̄sq̄. **Circa** primū dicit.
i **Visimus** autē frates. i. p̄dictos solenes nuncios et fide-
les. **k** **Et** ne qd gloriāmur de vobis. laudando apud
macedones. p̄mptitudinē v'ram ad dandum. **l** **Euacu-
etur** in hac pte. si em̄ missemus nuncios abiectos: videre
tur qd cōtēneremus vob. **m** **Et** que admodū dixi. ma-
cedonib⁹ vos comendans. **n** **Parati** sitis. ad danduz
o **Ne** cū venē. ma. mecū. ad vos et nō inuenierint vos pa-
tos ad dandum. **p** **Erubescam** nos. q. d. si inueni-
erint vos imparatos ad dandū qd absit erubescerem: q̄
nō inueniret v'z qd dixim⁹ eis de vobis. **q** **Et** nō di-
camus vob. f. erubescere. **r** **In** hac substantia. i. in da-
tione elemosyne ad sustentationē pauper in irilm. q. d. ta-
lis defectus p̄parationis nō solū eēt nobis cōfusibilis: sed
etiā vobis. licet de vobis nō exprimamus sicut de nobis.
s **Neces.** **Hic** p̄r monet eos ad dādū abūdāt. **d.** **Neces-
sariū** ē. i. vtile. p vobis et me. **t** **Existimaui** rogare fra-
tres. tytum et alios p̄dictos. **v** **Et** pueniāt ad vos an-
te aduentū meū cū macedonibus. **y** **Hanc**
paratā eē sic q̄ benedictionē. i. gratis et abūdantē datā.
z **Nō** q̄ auariciā. i. nimis parce datā: et subdit rationez
dicens. **a** **Qui** parce seminat. i. pax dat. **b** **Parce** et

dit rōnes ad hoc. **b** **Bylarē** em̄ va. vili. de. i.
approbat et remunerat: qz facit actū vtuosum: signum
em̄ habitus generati ē delectatio in opere. ij. ethico.
i **Potēs** ē. **Hic** ad p̄dicta inducit rōnes: et p̄rio ex p-
te dantis: scdo ex parte dei remunerātis: ibi. **In** oib⁹.
Circa primū facit talē rationem: **Cuius** q̄sq̄ dat aliqd
qd sibi multiplicat debet illud dare velocius: largiet
bylariter: sic em̄ homines seminant eo qd recolligūt il-
lud multiplicatū: elemosyne vo reddunt dātibus ml-
tiplicatē: et virtutē huius rōnis dēducit dicens.
i **Potēs** ē autē deus oēm creaturā. i. voluntatem fa-
ciēdi elemosynam. **k** **Abundare** facere in vobis: vt
sic nō voleatis de facto: s̄ magis gaudeatis. **l** **Et** i
omnibus. t̄p̄alib⁹ et sp̄ialibus. **m** **Semp** oēm suffi-
cientiam habentes. tam iij voluntate interiori q̄ in fa-
cultate exteriori. **n** **Abūdetis** in oē opus bonū. i. i
dationē elemosynaz sicut in alijs opib⁹ v̄tutum.
o **Sicut** scriptum ē. ps. cxj. **p** **Dispsit.** nā elemo-
syna plib⁹ ē faciēda. **q** **Dedit** pauperibus. non by-
strionibus et alijs indignis. **r** **Iusticia** e⁹. q̄ sic dat
elemosynā. **s** **Manet** in se. sc. i. eternalit: qz mer-
ces iusticie ē eterna. et p̄firmat p̄dicta p̄ experimenta. **d.**
t **Qui** autē admi. se. semi. f. de. q̄ dat voluntatē et facultatē
dandi elemosynā. **v** **Et** pa. ad man. p̄stabit. i.
necessaria victus: hoc em̄ coiter videt accidere qd van-
tes elemosynas magis abūdant in t̄p̄alib⁹ boīs q̄ ele-
mosynas paupib⁹ indigentib⁹ denegates. et si aliqui p̄r
git eos de paupari: de h̄ ordinat ad maius bonū sp̄a-
le. **r** **Et** mul. se. v'm. i. voluntatē et facultatē elemosy-
nā faciēdi. **y** **Auge** in cre. fru. iusticie v're. i. mer-
cedē q̄ ex hoc in patria colliget. **z** **Acti** o. **Hic** p̄r

Ad Corinthios. II.

assignat rōne et pte dei sumpta: qz p dationem elemo-
syne pmptrā 7 bylarē acqrit in dante puritas: 7 recti-
tudo intēōis ad deū: sūt recipere insurget ad orādūz
deū p dātē. Cū dētēs autē h insurgūt ad laudādū deū de
tali bono: rogātes ipm vt talē volūtātē dādū 7 facultā-
tē p̄tinuet in via
7 r̄muneret i pa-
tria: 7 ista debēt
mouere ad dan-
dū elemosyna 7
abundantē: p̄m-
pte 7 bylarē: iō
dicat. 3 Et i
oibus locopleta-
ti. s. nō solū in tē
palib: s. etiā in
spūalibus: iō dī:
a Abūdetis. i.
crecatis.

b In oēm sim-
plicitatē. i. puri-
tatē mētis. Au-
g. Hoc est sim-
plex cor qd ē mū-
dū cor ad recti-
tudine intēōis.
vñ sup illō Luc.
11. ca. Si o cul-
tus fuerit sim-
plex. glo. i. itēō
tua recta.

c Quocōpā p
nos gr̄natio-
nē deo. q. s. sim-
plicitas v̄ra per
ministerium n̄m
in elemosyne vic collectione 7 missione. Opā gratia-
riāctōes. i. facit boies assurgere ad agendum gr̄as deo
modo pdictō: ppter qd subdit: d Qm ministeriuz
officiū hui. colligēdo elemosynā v̄ram 7 mittēdo.
e Mō so. sup. ea q̄ dētūt sc̄is: releuādo penurā sc̄ōz
in iūri habitatiū. f Sed etiā abūdat. i. crecitat.
g Per multas gr̄natioes dño. q̄ hoc bonū vi-
dētēs vel audiētēs assurgūt ad diuinas laudes vt pre-
dictū ē: iō subdit: b Per p̄bationē ministerij hui?
i. p eius approbationē. i. Glorificātes deū in obe-
confel. v̄re in euā. xp̄i. ex collatione elemosyne talis cō-
fitemini facto vs obedire christo. k Et simpli. coi-
ca. vie in illos. i. in puritate mētis 7 rectitudine intē-
ōis v̄re: in elemosyne largitiōe: p quā coicēat. i. indigē-
tib: bona via. l Et in ipoz. i. recipiētū elemosynā
m Obsecratōe p vobis. qz p vobis orant deū.
n Desideratiū vos. habere socios in deo p gratiaz in-
p̄nti: 7 gl̄iaz in futuro. o Propē emi. gr̄am dei iho-
bis. p opa v̄ra sancta exterius manifestata: 7 qz pdicta
bona ex misterio apli. puenebāt: iō. p̄cipit in gr̄arum
actōes. d. Gratias ago deo meo sup inenar. v̄ro ei?
La. r.

Ipsc autē ego paulus. Postq̄ apls cōmēdauit
veros ecclie mistros: hic p̄nr inuebit contra fal-
sos. Et diuidit in duas ptes: qz p̄rio inuebit cō-
tra tales falsos: sc̄do p̄tra eis adberētes. cap. iij. P̄ria
ad huc in duas: qz p̄rio excusat se de his que sibi a falsis
aplis imponebant. sc̄do p̄tra eos inuebit. ca. sequētī.
Prima in duas: qz p̄rio se excusat p̄ rōnez: sc̄do p̄ facti
euidētiā: ibi. Que s̄m faciē sūt. Prima adhuc in duas
qz p̄rio recitat sibi imposita: sc̄do destruit ipsa: ibi. In
carne em. Circa primū sc̄dū q̄ falsi apls dicebāt pau-
lū in bonis carnalib: ponere finē suuz: qd arguebāt ex
hoc q̄ facta sua ad hoc tendere videbant vt dicebant
nā p̄ntalif existens cū corinthijs b̄nilliter puerfabat:
7 blandē loquebat tanq̄ eos timēs: ab sensu dure in-
crepabat p eplam q̄ tūc extra piculū ex̄ns sicut boies

carnales 7 timidi diuicib: in p̄ntia blandiuntur: 7 in absen-
tia dura dicūt: ppter qd apls rogat corinthios vt hāc opi-
niōne de ipō nō habeat: ne seueritatē correctiōis sue p̄ntia
liter sentiant. d. a Ipsc autē ego paulus. q̄ s̄m minister
xp̄i verus. b Obsecro vos p man suetudinez 7 mode-

stia dei. hec duo exp̄-
mit: qz intēdit se in
illis cōformē chr̄-
sto ondere: qz de cō-
trarijs infamabat
a falsis aplis.
c Qui facie qui-
dē hūilis sū int vos
.i. p̄ns hūilit vobis-
cū puerfatus sum.
d Absens autē cō-
fido in vobis. i. au-
dact dura scrip̄to
bis: tanq̄ hō carna-
lis 7 timidus: vt di-
cūt apli falsi.
e Rogo autē vos.
ne de me talia dica-
tis vs sentiantis.
f Me p̄ns. i. p̄nti-
aliter ap̄d vos ex̄ns
g Audet p̄ ea q̄ p̄-
dētā. i. audact du-
re corup̄ia: sicut di-
citis me agere i ab-
sentia. h Ipsc
qd̄ arbitran̄t nos
z. ex̄cercendo vin-
dictā asperā in q̄-
dam malos q̄ dece-
pti a falsis aplis ar-
bitran̄t nos agē carnalē 7 timide. i. In carne em. hōic
p̄nter remouet hāc impositionē falsā p̄ rōne q̄ talis ē bo-
mies em ambulātes carnalē 7 timide: inuicē se quantū
possunt diuicis ac potentia tpali. nos autē talia non queri-
mus: q̄ s̄m carnē nō militam. dicit igif. i. In carne em
ambulātes. i. licet in vita p̄nti viuam: in carne mortali
tū s̄m desideria carnis nō viuam. k Nā arma militie
nostre. i. vite que milita ē sup terrā: Job. viij. ca. l Mō
carnalia sūt. cui usmodi sūt tpalis potētia: delitē: 7 diuic-
tē in Sed potentia dei. i. arma militie n̄re sūt p̄ vir-
tū dei nobis assistētē: nobis dante sapiētā 7 constantiam
ad loquēdū: 7 gr̄am miraculoz ad p̄firmandū sermones
hec ei 7 p̄silla erāt arma ap̄loz: iō subdit. n Sed destru-
ctiōnē nuntioniū. i. rebellantiū d̄ ipm xp̄m: qz aliq̄ muni-
unt se astutiā p̄silioz p̄rauo: iō subdit. o Consilia de-
struētēs. aliq̄ vō supbia. p̄rau ingēnā cleuati sicut heretici
7 q̄nti ad hoc subdit. p Et oēm alti. extol. se aduer. sci-
entiā dei. Et hic est prim⁹ effectus armoz apli. s. infideliz
confutatio. Sc̄ds autē ē p̄uersio infideliz ad fidē: 7 q̄nti
ad hoc subdit. q Et in capti. redi. oēm intel. in obseq̄.
xp̄i. qd̄ sic qn̄ p̄uersus ad fidē literat? quicq̄d sc̄t ministe-
rio fidei supponit: sicut p̄ez de dionysio p paulū p̄uerso et
de mlis alijs. Tercius effect⁹ ē correctiō peccatiū iā cōuer-
soz de q̄ subdit. r Et in pm. ba. v̄lasci oēs inobediē-
tiā. sicut patuit. s. de illo que tradit iussit sathane punien-
dum. s Cum impleta fuerit vestra obediētia. ad deū:
p hoc em q̄ apli obediebant deo in omnibus assistebat eis
virtus diuina ad libitum in punitione inobedientium.
t Que s̄m. Hic p̄nter apostolus excusat se p euidētiā fa-
cti: 7 p̄ p̄ponit intentuz. sc̄do. p̄seq̄. p̄positū: ibi. Siquis.
Circa primū inducūt ad considerationē operum suoz:
facta em̄ sua erant ita euidētia q̄ nullus debebat eum in-
dicare carnalem 7 timidum: ideo dicit. t Que s̄m fa-
ciem sunt. i. vna nifesta per euidētiā facti in opibus me-
is. v Videte. i. nunc videte de factis meis 7 pseudo
aploz nec dictū apli est p̄tra illud Job. viij. ca. Nolite iu-
dicare s̄m faciē: qz ibi accipit faciēs p eo quod apparēt

stia dei. hec duo exp̄-
mit: qz intēdit se in
illis cōformē chr̄-
sto ondere: qz de cō-
trarijs infamabat
a falsis aplis.
c Qui facie qui-
dē hūilis sū int vos
.i. p̄ns hūilit vobis-
cū puerfatus sum.
d Absens autē cō-
fido in vobis. i. au-
dact dura scrip̄to
bis: tanq̄ hō carna-
lis 7 timidus: vt di-
cūt apli falsi.
e Rogo autē vos.
ne de me talia dica-
tis vs sentiantis.
f Me p̄ns. i. p̄nti-
aliter ap̄d vos ex̄ns
g Audet p̄ ea q̄ p̄-
dētā. i. audact du-
re corup̄ia: sicut di-
citis me agere i ab-
sentia. h Ipsc
qd̄ arbitran̄t nos
z. ex̄cercendo vin-
dictā asperā in q̄-
dam malos q̄ dece-
pti a falsis aplis ar-

bitran̄t nos agē carnalē 7 timide. i. In carne em. hōic
p̄nter remouet hāc impositionē falsā p̄ rōne q̄ talis ē bo-
mies em ambulātes carnalē 7 timide: inuicē se quantū
possunt diuicis ac potentia tpali. nos autē talia non queri-
mus: q̄ s̄m carnē nō militam. dicit igif. i. In carne em
ambulātes. i. licet in vita p̄nti viuam: in carne mortali
tū s̄m desideria carnis nō viuam. k Nā arma militie
nostre. i. vite que milita ē sup terrā: Job. viij. ca. l Mō
carnalia sūt. cui usmodi sūt tpalis potētia: delitē: 7 diuic-
tē in Sed potentia dei. i. arma militie n̄re sūt p̄ vir-
tū dei nobis assistētē: nobis dante sapiētā 7 constantiam
ad loquēdū: 7 gr̄am miraculoz ad p̄firmandū sermones
hec ei 7 p̄silla erāt arma ap̄loz: iō subdit. n Sed destru-
ctiōnē nuntioniū. i. rebellantiū d̄ ipm xp̄m: qz aliq̄ muni-
unt se astutiā p̄silioz p̄rauo: iō subdit. o Consilia de-
struētēs. aliq̄ vō supbia. p̄rau ingēnā cleuati sicut heretici
7 q̄nti ad hoc subdit. p Et oēm alti. extol. se aduer. sci-
entiā dei. Et hic est prim⁹ effectus armoz apli. s. infideliz
confutatio. Sc̄ds autē ē p̄uersio infideliz ad fidē: 7 q̄nti
ad hoc subdit. q Et in capti. redi. oēm intel. in obseq̄.
xp̄i. qd̄ sic qn̄ p̄uersus ad fidē literat? quicq̄d sc̄t ministe-
rio fidei supponit: sicut p̄ez de dionysio p paulū p̄uerso et
de mlis alijs. Tercius effect⁹ ē correctiō peccatiū iā cōuer-
soz de q̄ subdit. r Et in pm. ba. v̄lasci oēs inobediē-
tiā. sicut patuit. s. de illo que tradit iussit sathane punien-
dum. s Cum impleta fuerit vestra obediētia. ad deū:
p hoc em q̄ apli obediebant deo in omnibus assistebat eis
virtus diuina ad libitum in punitione inobedientium.
t Que s̄m. Hic p̄nter apostolus excusat se p euidētiā fa-
cti: 7 p̄ p̄ponit intentuz. sc̄do. p̄seq̄. p̄positū: ibi. Siquis.
Circa primū inducūt ad considerationē operum suoz:
facta em̄ sua erant ita euidētia q̄ nullus debebat eum in-
dicare carnalem 7 timidum: ideo dicit. t Que s̄m fa-
ciem sunt. i. vna nifesta per euidētiā facti in opibus me-
is. v Videte. i. nunc videte de factis meis 7 pseudo
aploz nec dictū apli est p̄tra illud Job. viij. ca. Nolite iu-
dicare s̄m faciē: qz ibi accipit faciēs p eo quod apparēt

Epistola pauli

exterius cui? strarū latet interi? B autem accipitur faci-
es p eo quod vix apparet ex euidētia facti. r Sigs
llic psequit ppositū. Et diuidit in duas ptes: qz pzo fa-
cit qd dictū ē: sed rōnē dicti assignatū. Hō ei audem?
Circa primū sciēdū qz pseudo apli accipiebāt corinthios: z
apls diffamabāt ex
duob? pmiū ē qz qm
dam auctoritatis
magnitudine falso
pcedebāt dicētes
se p? ouersos fuisse
ad fidē qz fuit pau-
lus: z se venisse de
iudea vbi incepe-
rat fides xpi. scdm
est qz duplicitem
imponēbāt paulo
vt dcm ē: z iō vtrū-
qz se mouet per cui
dētā facti: pzo pzi-
mū: scdm scdm: vbi.
Et aut n existimet
Circa primū dicit:
r Siquis. f. falso
rū aploz. y Cō
fidit se xpi ec. i. con-
fident asserat se ve-
rū cō xpi aplm rō-
nibus pcedētis.
3 Hoc cogitet ite-
rū apud se: qz sicut
ipē xpi est. minister
apparenter.

Siquis confidit xpi se eē
hoc cogitet iterū apud se:
qz sicut ipē xpi ē: ita z nos:
Nam etiam ampli? aliqd glo-
riat? fuero te p tate nostra
quā dedit nobis dñs i edifi-
catōem z nō destructionē
vraz: nō erubescā. Et au-
tē nō existimet tāqz terrere
vos p eplā: quoniā quidē
eplē inquit graues sunt z
fortes: pntia autē corpis in-
firma: et sermo ptepribil:
hoc cogitet qz eiusmodi ē qz
qles sum? vbo p eplā ab-
sentes: tales z pntes in fa-
cto. Non em audem? inse-
rere aut cōpare nos qbus-
daz q seipsos cōmēdāt: s
ipsi in nobis nosmetipsos:
metiētes: z cōparātes nos

Ita z nos vera
citer qz nullū tonū
habet spēale a xpo
quo carcam? imo
in hoc nos excedimur: iō subdit. Itaz est amplius aliqd
glo. sue. te p tate nra zc. sequit. b Nō erubescā. qz hoc
inueniebat vix p facti euidētā. que aut fuerit hec p tās vi-
cū aliqui q specialis ei? p tatio qua vocatus ē a christo.
sicut vas electōnis act. ir. Et eius missio ad predicandū a
spū sancto. Act. xij. sed qz bec nō erāt corinthiōs euidētā
ideo melius videt qz dicatur tonū linguaz z gratia mira-
culoz qz effect? erāt euidētē nec a falsis aplis habebant
c Et aut. Hic dñr remouet scdm sibi impositū. f. dupli-
citate: z pzo remouet eā: scdm assignat dicti sui rōnes: vbi.
Non em audemus. Duplicitas aut ei imponēbāt eo qz co-
rinthiōs pns z absens aliter loquebāt vt dictū ē. z hoc re-
mouet dicēs. c Et aut nō existimet tāqz terrere vs
p eplā. absens cū austeritate z potētia loqui. d Qui
quidē eplē inquit graues sunt. hoc dicebāt apostoli fal-
si de epistolis pauli. e Presentia autē corpis. f. Pauli.
f Infirma. i. hūilis. g Et sermo contemptibilis. hoc
dicebant apli falsi eo qz predicabāt plana z grossa.
h Hoc cogitet qui eiusmodi ē. i. qz p hoc de me asserit du-
plicitate cogitet p euidētā facti. i Quia quales sum?
vbo p eplā absentes. aspere corrigendo. k Tales et
pze. i. feo. f. sum? qn expedit: aliqū tñ n expedit vt qn timef
peior eritus de tali correctōe: sicut fuerat in pposito: vt p3
et pcedentibus. Similiter qz paulus predicabāt plana et
grossa non erat ex defectu sciētie: sed quia corinthiōs erāt
in fide noui z ad altiora capiēda inepti. sicut p3. j. Corin-
thi. Tanqz paruulus in christo zc. l Non em audem?
Hic consequenter reddit rationem eius quod dixerat. f.
senon similem falsis apostolis. f. eos excedentes in dei co-
nis. d. Non enim audemus. Non humano timore ducti
sed veritatis amore. m Inserere. i. dicere de numero
eoz. n Aut comparare. i. similes dicere. o Qui-
busdā qui seipsos cōmēdant. i. falsis apostolis: qui tali-
bus studebant ppter questum. qz aut paulus aliquando
aliqua dicebat ad sui cōmēdationē: nō erat ppter que-
stum vel vanā gloriā: sed ppter veritatis declarationem:

cui p iudicabāt p hoc qz ab apostolis falsis contemne-
batur z diffamabāt: sicut sanctus iob ptra aduersari-
os suos disputans dicit. xxvij. ca. Non me repēdēt
cor meū zc. p Sed ipsi in nobis nosmetipsos meti-
entes. i. mēsurātes ea que dicim? de nobis ad ea que se-
fui veritate i mē-
tibus z op erib?
nis: z q ita sit
declarat dicens
q Nos ac nō iū
imēsi gloriabi-
mur. qz nō exce-
dim? debita re-
gulā p dei grati-
am nobis datā
q excedit dupli-
citer. vno modo
quādo quis glo-
riat? de quo non
debet: z h remo-
uet a se dicēs.
r Nō em qua-
si nō ptingentel
ad vos superte-
dim? nos. gloriā
do de via cōuer-
sione ad fidē: qz
p ministeriū ino-
strū estis cōuer-
sio: ideo subdit:
s Alqz ad vos
em peruenim? i
euangelio xpi. ipz
vobis pzo p tica
do: et qz p dudi-
t Nō in inen-
sū glo. in alie. la-
bonibus. s de labore nro in cōuersione vraz: z hoc ē de p-
terito: sicut de futuro gloriāmur in spē pfectus vraz
dicat. y Spem autē ba. cres. fidei vze zc. ex bono em
principio vzo rōnabile de pfectu sperato gloriāmur:
z nō solummodo gloriāmur de vob? fm debita regulā: sed
etiā de alijs inquātū parati sum? alijs euāgelizare qui-
bus nō euāgelizati est ab alijs apostolis: z qz ad hoc
sbdit. r Etia illa. f. loca. y Que vlt vos sūt. ad
que nō puenit adhuc euāgelizati: ideo subdit. 3 Nō
in aliena regula. i. alteri? doctrina me predicente. Alio
modo excedit regula debita gloriāndi qn qz gloriā i
quo nō debet: bonū opus sibi attribuendo: hoc aut re-
mouet apls dicens. a Qui aut gloriā i dño glo-
rietur. q. d. de bono ope nō mihi gloriā attribuio: sed
deo a quo omne bonū est sicut a principali agente.
b Non em qui seipm cōmēdat. ppriam gloriā que-
rens. c Ille pbatus ē. i. approbatus a deo.
d Sed que deus cōmēdat. i. cōmēdabile facit virtuti-
bus et signis.

metipsos nobis: Nos aut
nō i unēsu gloriābimur: s
fm mēsurā regule q mēsus
est nobis deus mēsurā p tū-
gēdi vsqz ad vos. Non em
qsi nō ptingētes ad vos su-
p tēdimus nos. Alqz ad
vos em puenim? in euāge-
lio xpi: non i unēsu gloriā-
tes i alienis laborib? Spē
autem habentes i cōsentis
fidei vze: in vobis magnifi-
cari fm regulam nostram
in abundantia: etiā in illa
que vltra vos sūt euāgeli-
zare: non in aliena regula i
his pparata sunt gloriari.
Qui aut gloriā i dño glo-
rietur. Non em qui seipsum
cōmēdat ille pbatus est.
sed quem deus cōmēdat:

Ca. xj.
Anam. Postqz apls excusauit se de falsi impo-
sitione p falsos apostolos: bic dñr inuehit cor-
tra eos: z vt meli? eos cōfuter: pzo ponit suspici-
us cōmēdationē: in qua sic pcedit: qz pzo ponit ipius
cōmēdationis rōnē: sed ipam cōmēdationem vbi.
In quo quis audet. Prima in duas: qz primo pponit
intentū suū: secundo psequit ppositū: vbi. Emu-
lor. Circa primū sciēdum qz moralia eo qz sunt de agē-
dis que sūt particularia sub vna cōmuni regula sicut ar-
tari nō possunt quin aliquando oporteat agere ppter
illā regulā ex rōnabili cā: ppter qd boies discreti hanc
causā cōsiderātes non reputant hoc stultū neqz ma-
lum s bonum: in discreti autē nō cōsiderātes iudicāt
esse malum: pceptum enim morale est: non occidat:
tamen malos occidere non est malum habita sup hoc

1^a ad corinthios. II.

potestate licet b aliq̄ stulti & heretici dixerūt eē maluz: lex aut̄ moralis dicit q̄ bō seip̄ n̄ comēder: puer. xx. vij. Laudet te alien⁹? & nō os tuū: tñ in aliq̄ casu bonū ē hoc & necessariū: vt dcm̄ ē ca. pcedēti: vt pote qm̄ tacitas ap̄ie laudis vergit in iudiciū veritatis & in detrimen-

tu salutis primi & honoris diuini multitudo tñ boim̄ q̄ est in dīsceror. Eccl̄s. i. Stultoꝝ infinitus ē numerus. reputat hoc infipietā eo q̄ ne fat aduertē cāz vt dicit̄ est. La sus aut̄ necessarius seip̄m comēdandi p̄ter dicitas causas iminebat aposto lo: iō rogaret patient̄ ista comēdatio a corinthiis sustineat: licz ali quib⁹ stulticia vi deat dicens.

a **Utinā susti** ne. mo. qd̄ in si. mee. fin̄ estimatio nē indiscretorum. b **Seco**

2 supportate me. q. d. hoc debetis speālī facere eo q̄ sū platus v̄r. c **Emulor.** Idic̄ p̄r exequit̄ p̄positi: et ondit p̄rio causaz comēdatōis eē rōnabile: vt sic apparet q̄ talis comēdatō nō ē insipientia: sc̄do q̄ debet ab eis supportari etiā dato q̄ eēt stulticia: ubi. **Itē rū dico.** Prima adduc in duas: qz p̄rio ponit dicitā cāz sc̄do remouet corinthioꝝ excusationē falsam: ubi. **Itaz si is q̄ venit:** circa primū sciēdū q̄ causa quare apls comēda re se volebat: 2dus erat de salute corinthioꝝ: qz ne dei perent̄ a falsis aplis suggerētib⁹: eis falsa uoluit auctoritatē suā ostendere: bonitatē etiā vite sue & doctrine: hē aut̄ cā erat valde bona: p̄ter qd̄ comēdatio sequis nō erat insipientia: qz nō erat ad p̄uam iactantia: s̄ ad dei gloria & fidelis salutē. dicit̄ igit̄. c **Emulor enīz vs. i.** feruent̄ diligo: s̄ qz diligere pōt eē in bonū & in malū: nō subdit. d **Dei emulatōe.** i. caritativa dilectione: subdit cām hui⁹ feruentis dilectionis dicens. e **Respondi em̄ vos vni viro.** i. xpo vt postea subdit: fuerat em̄ apls paranympbus in simonij inter corinthios & xpm̄ p̄ verā fidē: nō subdit: f **Virginē q̄tuz** ad sp̄i integritatē: g **Castā.** q̄tū ad vite puritatē. b **Exhibere xpo.** q̄ solus ē sp̄s eccleie: & qz dilectio nō solū ē respectu boni adipiscendi i amico: s̄ etiā mali vitandi. iō sequit̄. i **Timeo autēz** ne sicut serpens euā sedurit. Persecutio em̄ tyrannor̄ in eccleia p̄mitiua: p̄paf̄ p̄secutōni leonis q̄c̄ aperta: s̄ p̄secutio p̄secudo aploꝝ que fuit p̄ astutia & occultā: cōparaf̄ seductō ni primor̄ pentū p̄serpentē: nō subdit. k **Ita corin.** sei. vii. i. mentales q̄ frequēter noiant̄ a se: s̄ b̄ extenonib⁹ magis not̄. l **Et excidat.** p̄ deceptōz p̄secudo aploꝝ in simplicitate que ē i xpo. qz dicebat̄ necessariū eē ad salutē legalia simul obseruare cū euāgelio. n **Nam si is.** Idic̄ p̄ter remouet corinthioꝝ rū excusationē: & p̄mo ponit eā. sc̄do excludit̄ ubi. **Existimo em̄.** Circa primū sciēdū q̄ si p̄secudo apli dicerēt meliora q̄ apls corinthij haberēt excusationē recipiēdi eos: & hoc ē qd̄ dicit̄. n **Nam si is q̄ venit.** i. p̄secudo apls q̄ venit ad p̄dicandū p̄ua auctoritate: nō mis sus a deo. o **Aliū christus** p̄dicat que nō p̄dicauimus. i. meliorē q̄ nos p̄dicauim⁹ vobis. p **Aut aliū sp̄m̄ accipitis.** i. meliorē ab istis. q **Quē nō ac**

cepistis. a nobis. r **Aut aliud euangelium.** i. aliam doctrinam meliorē q̄ a nobis. s **Recte pateremini.** i. recte sustineretis eos vobis p̄dicātes. t **Existimo enim.** Idic̄ remouet dicitā excusationē. Et dicit̄ in duas ptes: qz p̄mo ostendit se nō min⁹ fecisse aplis maiorib⁹: sc̄do q̄

em̄ nihil me min⁹ fecisse a magnis aplis. **Nā et si pe** rit⁹ simon e: sed nō scia. **In** oib⁹ aut̄ manifestus sū vobis. **Aut nūq̄ peccatū** feci meip̄m humilitas: vt vos exaltemi. **Quoniā gratis** euāgelium vxi euāgelizavi vobis: alias ecclias expoliaui accipiēs stipēdia ad miserū v̄m & cū essez ap̄d vos & egerē: nulli onerosi fui. **Nam qd̄ mihi** v̄erat sup̄pleuerūt frēs qui uenerunt a macedonia: & in oib⁹ sine onere me vobis seruaui: et fuabo. **Est vitas xpi** i me:

fecit aliqd̄ mai⁹: ubi **Aut nūquid.** Circa primū dicit̄: t **Existimo em̄** nihil me minus fecisse. p̄ vestra cōuersione.

v **A magnis aplis** i. q̄ apli magni fecerūt. p̄ illis q̄s cōuerterūt: & dicitur hic apli magni: p̄ter iacob⁹: & iobānes: quos p̄secudo apli dicebat̄ eē maiores paulo: qz fuc rūt: corporaliter cum xpo: nō aut̄ paulus & hoc dicebant ad decipiendū corinthios vt crederent̄ maiores auctoritatis q̄ paulus: qz dicebat se missos a d̄ctis apostolis mendaciter: nō aut̄ paulus. **Et aut̄ paulus**

non fecerat minus q̄ apli p̄dicat̄: p̄t̄: nā eundem christuz predicauit & eundē sp̄m̄ sc̄m̄ p̄ impositionē manū dedit & idem euāgelium p̄dicauit: & sic equipando se magnis apostolis p̄futat falsos. d. r **Nā et si imperitus sū** sermōe sed nō scia: hoc dicit ad repellendū dicitū p̄secudo aploꝝ: q̄ cōtēnebāt eē doctrinā eo q̄ plana & grossa dicebat: ideo dicit q̄ hoc nō facebat et defectu sciētie: s̄ qz nō expediebat corinthiis p̄tunc subtilia p̄dicare: sicut pleni⁹ dicit̄. j. **Corin. iij.** y **In oib⁹ aut̄ manifestus sū vobis.** hoc dicit qz p̄ euidentiā facti hęc apparebat̄ vera de ip̄o. z **Aut nūquid.** Idic̄ p̄ter ostendit qd̄ etiam aliqd̄ maius fecit eis q̄ aliq̄ apli suis conuerfis. Et diuidit̄ in duas ptes: qz p̄mo declarat̄ veritatē: sc̄do remouet quandā obiectionē: ubi. **Quia non diligo.** Circa primū dicit̄. z **Aut nūquid** peccatū feci v̄. ironica ē locutio em̄: sensus italis accipit̄: dū ē p̄ oppositū: apls em̄ fecit in hoc opus valde merito rui: a **Quā gratis euāgelium** vxi euāgelizavi vobis. nō accipiēdo sumptus a vobis: qd̄ tñ erat licitū: & aliq̄ apli accipiebant ab illis quibus p̄dicauerāt. Apl̄s aut̄ p̄dicās corinthiis abstinuit: p̄mo p̄ter eoz avariciā: & sic min⁹ grātiter accepissent ei⁹ doctrinā: sc̄do vt tolleret a falsis aplis predicandi occasionē: q̄ p̄ter questū tantūmodo p̄ dicebant: sed qz oportebat bere necessaria ab aliquo loco ideo p̄sequenter ostendit vnde habuit. d. b **Alias ecclias** expoliaui. nō qz vi acciperet. sed quia volūtarie dabant abundanter. c **Ad ministeriū** vestrum. i. ad p̄curatōnem v̄stre salutis. **Unde papa** vel legatus visitans v̄nā p̄uinciam potest accipere sumptus ab aliq̄: nāz cū ecclesia sit v̄num corpus: a prelato ex v̄na p̄tē pōt supple ri indigentia alterius p̄tis. sicut natura defectū vni⁹ mem b̄i supplet ex alijs partib⁹ virtutē & spiritus subministrādo. d **Et cum essem** apud vos & egerē: Idic̄ dicit̄ vt ost dat q̄ non dimisit accipere eo q̄ semper inter eos abūdāset. d **Nulli. s. vestrum.** e **Onerosus fui:** quia durum fuisset eis dare p̄ter avariciam suam: p̄ter quod apostolus p̄rijs manibus lucrabat̄ de nocte operando quod expendebat de die predicando: vt habet̄ actu. xx. et quando hoc nō sufficit suppleuerūt: macedones qui cum secuti fuerant sibi ministrando: ideo sequitur. f **Nā qd̄** mihi v̄erat t̄. Et patz̄ ista. g **Est veritas christi** i me. mod⁹ est iurandi: & est sensus: veritas xpi est testis mihi q̄

Epistola pauli

veritate dico. **b** Om̄ hec glatio. i. hoc factuz meū qđ
ē ad gliaz dei. **i** Nō infringēt i me. i. n̄ minuēt p me.
k In regionib' achaie. i. q̄bus metropolis est corinthus.
l Quare. qz. Dic p̄r̄ remouet quanda obiectōz fallaz:
dicebāt em̄ pseudo apli q̄ paulus n̄ diligebat corinthios
nec intendebat eis
p̄ficere de futuro:
p̄pter qđ nolebat
aliqđ accipere ab eis
qđ remouet dicēs.
l Quare. nō acci
pio sup̄tus a vobis:
m̄ Quia n̄ diligo
vos. vt dicit̄ pseu
do apli. **n** De
scit. i. scāus ē mibi
q̄ hec cā non ē vera:
s̄ eam subdit. **d**

o Qđ aut facio r
faciā. abstinendo a
sup̄tib' vsis: hec ē
vera cā. **p** Et
amputē occasiōē
eor. i. pseudo aplo
rū q̄ tm̄ p̄dicabāt
p̄pter tpale lucruz
q̄ Et in q̄ glīant
tales. s̄ limitādo ve
ros aplos vt dice
bant. **r** Inuē
ant̄ sicut 7 nos. i.
nihil accipietes: qđ
tm̄ refugit: de qđ
subdit. **s** Hāz
eiusmodi pseu. apo
sto. s̄ ope. subdoli.
i. callidi vulpini: exteri? tm̄ speciē pietatis offēdentes:
t Transfigurātes se in ap̄stolos xp̄i. i. potātes exteri?
signa veroz aploz. **v** Et nō miz. qz de p̄mittit maio
re simulatione: de q̄ subdit. **x** Ipe em̄ satba. transsi
se in an. lucis. Et hoc multipl̄: vno mō corp' visibilē af
sumendo: sicut apparuit b̄do marco 7 multis alijs 7 mul
tos sic recepit. alio mō inuisibiliter formando vocē audi
bilē: sicut b̄do frāscisco volēs cū trahere a penitētie rigore.
aliqui p̄uertendo iudiciū sensuū faciēdo apparere qđ non
est: 7 mltis alijs modis: p̄pter qđ dicit b̄tis iohā. p̄ima
ca. ca. iij. Probate sp̄s vtz ex deo sunt. p̄ qđ ioh̄. v. c.
dixit angelo sibi apparenti in campo biericho: Noster es
an aduersarioz: p̄pter qđ p̄cludit apls. **y** Non est er
go magnū. i. mirabile reputandū. **z** Siministri ei'. i.
boies falsi 7 mali: cuiusmodi erāt pseudo apli. **a** Trāf
figurēt velut mistri iustie. i. vt veri apli. **b** Quoruz si. s̄
pseudo aploz. **c** Er̄ h̄z opa ip̄. erit ei mal' sic opa eoz
s̄ mala: apoc. xiiij. Opa ei illoz sequūt illos. **d** Ite
dico. Dic p̄nter on̄dit apls q̄ etiā si se cōmendaret insipie
ter tm̄ deberet a corinthijs supportari: 7 p̄tio ponit inten
tū: scđo pbat p̄positū: ibi. Libent. Circa primū p̄tinuan
do sep̄dictis dicit. **e** Ite r̄ dico. i. qđ dixi recolo.
e Ne quis putet me insipientē. q. d. ad hoc em̄ on̄di cāz
mee cōmendatiōis eē rōnabile: **f** Alioqn̄. i. si nō vultis
eā regere vt rōnabile. 7 me r̄putetis insipientē loqui.
g Velut insi. acci. me. i. meā insipientiam supportate.
h Et ego mo. qđ glorie hoc dicit qz inferi? se cōmenda
bat de glia carnis q̄ modica ē. de q̄ subdit. **i** Qđ loqr.
de cōmendatiōe mea tali: **k** Non lo. fm̄ deū s̄ qm̄ in
sipientia. s̄ si facio hoc sine cā rōnabili vlt̄ necessaria: sicut fa
ciebant pseudo apli: de quib' subdit: **l** Om̄ mul. glo.
fm̄ carnē. dicebāt em̄ se eē iudeos natōe 7 de semie abraā
descendisse: 7 p̄ hoc volebāt alia dicta sua falsa b̄ri in reue
rentia. **m** Et ego glabor. vnde dicit infra: Hebrei sūt
7 ego. semen abrae sūt 7 ego. Sciendū tm̄ q̄ alio sine gl
abāt apls sic: qz pseudo apli hoc faciebant: vt p̄ hoc i ma
iori auctoritate haberent 7 eoz false doctrine magis cre
deretur: Ap̄stolus s̄o vt eoz falsitatēz rep̄elleret 7
maiorē fructū faceret ad gloriā dei 7 fidelij salutē. p̄
qđ sua gloriatio erat virtuosa: illoz aut̄ viciosa.
n Libenter. Dic p̄nter pbat p̄positū. s̄ q̄ in hoc cori
thij debent ip̄m supportare: nā in hoc supportab ant
falsos ap̄stolos
q̄ tm̄ multa gra
uamia eis infere
bāt: apls aut̄ n̄
lii: p̄pter qđ ma
gis debebat sup
portari i hoc ab
ipsis. 7 hoc ē qđ
dicit. **n** Li
bent em̄ suffer
tis insipientes. i.
falsos aplos de
carnē glīantes 7
malo modo.
o Cū sitis ipsi
sapiētes. ironi
ce loquit. i. insi
pientes.
p Sustinetis
em̄. i. patiet̄ rō
lerat. q̄ Si
q̄s. pseudo aplo
rū. **r** Vos i
seruitutē redigit
volebant ei eos
subiungere seruitu
ti legis dicētes
eos debere serua
re legalia cū euā
gelio. **s** Si
quis deuorat. qz
Siquis ac
cipit. bona via deapiendo vos falsis verbis. **v** Si
quis extollit: qz iactabant se sup̄ corinthios dicētes se
filios abrae. corinthios aut̄ filios gentiliū idolatrie de
ditoz 7 marciātoz. **x** Siquis in faciēs vos cedit. i.
in p̄sentia vestra contumelias vobis infert: qđ face
bant pseudo apli improporandō eis immediate dicta et
p̄similia: ideo subdit. **y** Scđz ignobiliores ipsis:
nō tm̄ a nobis: quia nullū tale intulim' vobis.
z Quasi nos infirmi fuerim' in hac parte. i. deficientes
in illis de quib' glōziant falsi apli: qđ est falsum: vt
p̄tz ex predictis 7 magis ex sequētib' apparebit.
a In quo quis audeat. Positis rōnib' cōmendatiōis
sue. hic incipit se cōmendare: 7 primo se pseudo aplis
adequando: scđo se eis p̄ferendo: ibi. Et minus sapi
ens. dicit igitur. **a** In quo quis. illoz. **b** Audz
sc̄ipm̄ cōmendare. **c** In insipientia dico audeo et
ego. q. d. licet sit insipientia sc̄ipm̄ cōmendare illo mo
do quo pseudo apli se cōmendant: tamen audeo h̄ fa
cere licet aliē q̄ ipi vt dictum est: et ideo cōmendatiō
apo. non erat insipientia fm̄ veritatem s̄ tm̄ vis aliqđ
corinthioz opinione nō obstante tm̄ hac opinione apo
stolus audebat se cōmendare falsis aplis se equando:
vt sic eorum iactantiam repelleret: dicens. **d** He
brei sūt. i. de lingua 7 natōe hebraica gloriātur.
e Et ego. s̄ sicut ipi. **f** Israelite sūt. i. gloriā
tur q̄ de p̄iarcha iacob descenderūt: **g** Et ego. sicut
descendi. **h** Semen abrae sūt. em̄ semini facere sūt
p̄missiones. **i** Et ego. sum de semine: 7 ideo de om
nibus istis possum gloriari sicut 7 isti. **l** Ministri
christi sūt. tm̄ fm̄ apparentiam. **m** Et ego. sicut fm̄
veritatis existentia. **n** Et minus. Dic p̄sequētes
eis se p̄feret: 7 primo q̄tum ad mala perpessa: secun
do q̄tum ad beneficia recepta: ca. se. Prima in duas:
quia primo p̄feret se in malis que p̄tuit. secundo i bis
que euasit: ibi. Damasci. Prima ad huc in tres: qz p̄tio

b quoniā hec glatio non in
fringēt in me i regionibus
achaie. **Quare?** Quia n̄
diligo vos: **De?** scit. **Qđ**
aut facio: 7 faciā: vt ap̄tē
occafiones eoz: q̄ volūt oc
casiōē: vt i q̄ glīant tales
inueniant sic 7 nos. **Nam**
eiusmodi pseudo apli sūt
oparij subdoli: trāfigurā
tes se in aplos xp̄i. **Et non**
miz. **Ipe** enim sathanas
trāfiguratur se i agelū lucis.
Non est ḡ magnū si mistri
ei' trāfigurēt velut mistri
iusticie: quoz finis erit h̄z
opa ip̄oz. **Ite** dico: ne
qđ me putet insipiente. **Alio**
qn̄ velut insipiente accipite
me: vt 7 ego modicū quid

glorier' **Qđ** loqr: non loquor
fm̄ deū: sed qm̄ in insipien
tia i hac suba glie. **Quoni**
az mlti glīant fm̄ carnē: 7
ego glīabor. **Libent** enim
sufferatis insipientes: cū sitis
ipsi sapiētes. **Sustinetis** ei'
siquis vos i seruitutē redi
git: siquis deuorat: siquis
accipit: siquis extollit. si
quis in faciē vos cedit.
Scđm ignobilitatez dico
quasi nos infirmi fuerim'
in hac parte. **In** quo quis
audeat: in insipientia dico:
audeo 7 ego. **Hebrei** sūt: 7
ego. **Semen** abrae sūt: et ego
Ministri xp̄i sūt: et ego.
Et minus sapiens dico.

falsos ap̄stolos
q̄ tm̄ multa gra
uamia eis infere
bāt: apls aut̄ n̄
lii: p̄pter qđ ma
gis debebat sup
portari i hoc ab
ipsis. 7 hoc ē qđ
dicit. **n** Li
bent em̄ suffer
tis insipientes. i.
falsos aplos de
carnē glīantes 7
malo modo.
o Cū sitis ipsi
sapiētes. ironi
ce loquit. i. insi
pientes.
p Sustinetis
em̄. i. patiet̄ rō
lerat. q̄ Si
q̄s. pseudo aplo
rū. **r** Vos i
seruitutē redigit
volebant ei eos
subiungere seruitu
ti legis dicētes
eos debere serua
re legalia cū euā
gelio. **s** Si
quis deuorat. qz
Siquis ac
cipit. bona via deapiendo vos falsis verbis. **v** Si
quis extollit: qz iactabant se sup̄ corinthios dicētes se
filios abrae. corinthios aut̄ filios gentiliū idolatrie de
ditoz 7 marciātoz. **x** Siquis in faciēs vos cedit. i.
in p̄sentia vestra contumelias vobis infert: qđ face
bant pseudo apli improporandō eis immediate dicta et
p̄similia: ideo subdit. **y** Scđz ignobiliores ipsis:
nō tm̄ a nobis: quia nullū tale intulim' vobis.
z Quasi nos infirmi fuerim' in hac parte. i. deficientes
in illis de quib' glōziant falsi apli: qđ est falsum: vt
p̄tz ex predictis 7 magis ex sequētib' apparebit.
a In quo quis audeat. Positis rōnib' cōmendatiōis
sue. hic incipit se cōmendare: 7 primo se pseudo aplis
adequando: scđo se eis p̄ferendo: ibi. Et minus sapi
ens. dicit igitur. **a** In quo quis. illoz. **b** Audz
sc̄ipm̄ cōmendare. **c** In insipientia dico audeo et
ego. q. d. licet sit insipientia sc̄ipm̄ cōmendare illo mo
do quo pseudo apli se cōmendant: tamen audeo h̄ fa
cere licet aliē q̄ ipi vt dictum est: et ideo cōmendatiō
apo. non erat insipientia fm̄ veritatem s̄ tm̄ vis aliqđ
corinthioz opinione nō obstante tm̄ hac opinione apo
stolus audebat se cōmendare falsis aplis se equando:
vt sic eorum iactantiam repelleret: dicens. **d** He
brei sūt. i. de lingua 7 natōe hebraica gloriātur.
e Et ego. s̄ sicut ipi. **f** Israelite sūt. i. gloriā
tur q̄ de p̄iarcha iacob descenderūt: **g** Et ego. sicut
descendi. **h** Semen abrae sūt. em̄ semini facere sūt
p̄missiones. **i** Et ego. sum de semine: 7 ideo de om
nibus istis possum gloriari sicut 7 isti. **l** Ministri
christi sūt. tm̄ fm̄ apparentiam. **m** Et ego. sicut fm̄
veritatis existentia. **n** Et minus. Dic p̄sequētes
eis se p̄feret: 7 primo q̄tum ad mala perpessa: secun
do q̄tum ad beneficia recepta: ca. se. Prima in duas:
quia primo p̄feret se in malis que p̄tuit. secundo i bis
que euasit: ibi. Damasci. Prima ad huc in tres: qz p̄tio

de bonis corinthioz viuēbant laute. **t** Siquis ac
cipit. bona via deapiendo vos falsis verbis. **v** Si
quis extollit: qz iactabant se sup̄ corinthios dicētes se
filios abrae. corinthios aut̄ filios gentiliū idolatrie de
ditoz 7 marciātoz. **x** Siquis in faciēs vos cedit. i.
in p̄sentia vestra contumelias vobis infert: qđ face
bant pseudo apli improporandō eis immediate dicta et
p̄similia: ideo subdit. **y** Scđz ignobiliores ipsis:
nō tm̄ a nobis: quia nullū tale intulim' vobis.
z Quasi nos infirmi fuerim' in hac parte. i. deficientes
in illis de quib' glōziant falsi apli: qđ est falsum: vt
p̄tz ex predictis 7 magis ex sequētib' apparebit.
a In quo quis audeat. Positis rōnib' cōmendatiōis
sue. hic incipit se cōmendare: 7 primo se pseudo aplis
adequando: scđo se eis p̄ferendo: ibi. Et minus sapi
ens. dicit igitur. **a** In quo quis. illoz. **b** Audz
sc̄ipm̄ cōmendare. **c** In insipientia dico audeo et
ego. q. d. licet sit insipientia sc̄ipm̄ cōmendare illo mo
do quo pseudo apli se cōmendant: tamen audeo h̄ fa
cere licet aliē q̄ ipi vt dictum est: et ideo cōmendatiō
apo. non erat insipientia fm̄ veritatem s̄ tm̄ vis aliqđ
corinthioz opinione nō obstante tm̄ hac opinione apo
stolus audebat se cōmendare falsis aplis se equando:
vt sic eorum iactantiam repelleret: dicens. **d** He
brei sūt. i. de lingua 7 natōe hebraica gloriātur.
e Et ego. s̄ sicut ipi. **f** Israelite sūt. i. gloriā
tur q̄ de p̄iarcha iacob descenderūt: **g** Et ego. sicut
descendi. **h** Semen abrae sūt. em̄ semini facere sūt
p̄missiones. **i** Et ego. sum de semine: 7 ideo de om
nibus istis possum gloriari sicut 7 isti. **l** Ministri
christi sūt. tm̄ fm̄ apparentiam. **m** Et ego. sicut fm̄
veritatis existentia. **n** Et minus. Dic p̄sequētes
eis se p̄feret: 7 primo q̄tum ad mala perpessa: secun
do q̄tum ad beneficia recepta: ca. se. Prima in duas:
quia primo p̄feret se in malis que p̄tuit. secundo i bis
que euasit: ibi. Damasci. Prima ad huc in tres: qz p̄tio

Ad corinthios. II.

se pferret q̄tū ad mala sibi illata: sc̄do q̄tū ad volūtarie assumpta: ibi. In itinerib⁹. tercio p̄firmat quedā dicta ibi. Si gloriari. Circa primū dicit. in Et minus sapiēs dico. i. si videor vobis insipiens me pseudo ap̄tis ad equādō: adhuc videbor vobis minus sapiēs me eis preferendo.

n Plus ego. i. cū hoc faciā me oñdo miseri xpi plus eē q̄ ip̄i: qz plura mala passus sū p̄pter misteriu xpi: idō subditur.

o In laborib⁹ plurimis. ex iudeoz p̄secutōe: f. sui plus q̄ ip̄i: sic intelligat̄ de sequentibus.

p In carcerib⁹ abundanti⁹. p̄ p̄dicatōe euāgelij. q. In plagis supra modū inter boies conluctū.

r In mortib⁹ frequēter. i. i piculis mortis: et beo oia patet ex acub⁹ ap̄loz.

Consequēter explicat de plagis sibi illat. dicens. s Iudeis qui quies rē. Dent. xv. committitur iudicab⁹ q. p̄ minoribus culpis. p̄ quib⁹ mors nō ē est infirmitas: imponant plagas r̄ verbera: ita tñ q. q̄ dragenariū numerū ictū nō excedat. Sapiētes vō iudeoz ad p̄tendendū pietatē ordinaverūt q. de illo nūe ro aliq̄d dimittere p̄l⁹ vel min⁹. put rōnabiliter videt̄ rōne delicti vel p̄ditōis verberādi: r̄ sic de alijs circumstātijs: r̄ qz paulus erat eis odiosus subtrahēbat de dicto numero minus qd̄ poterat. f. vniū ictū. t. **L**ervigis cesus sū rē. act. xvj. v. **S**emel lapidatus sū. in ciuitate licheonia. act. xviij. r̄ **L**er naufragiū feci. i. passus fui: de semel b̄i. act. xxvij. r̄ de alijs tenendū ē q. non oia pauli picula scripta sūt. y. **N**octe r̄ die in p̄fundū maris fui. i. p̄ magnū tps ad diuersas ptes terre r̄ insulas nauigando. p̄ p̄dicatōe euāgelij vt p̄t̄z in act. ap̄stolo. in plib⁹ locis. Alij exponūt dicentes q. naufragiū passus sub aqua stetit p̄ diē r̄ noctē diuina virtute eū p̄tegente. **z** In itinerib⁹. **H**ic p̄nter oñdit. p̄positū q̄tū ad mala volūtarie assumpta: r̄ p̄mo de mal exteriorib⁹. sc̄do de interiorib⁹: ibi. **P**reter illa. Circa p̄mū dicit. **z** In itineribus sepe. f. sui p̄ p̄dicatōe euāgelij: r̄ sic intelligat̄ de sequētib⁹. **a** **P**ericulis fluminū. inundatū in byeme: r̄ sic sūt magna picula in transitu eoz. **b** **P**ericulis latronū. dyabolo eos in citante vt p̄dicatōe ei⁹ impediret. **c** **P**ericulis ex genere. i. ex iudeis volētib⁹ paulū occidere: vt p̄t̄z acti b⁹ ap̄stolorū in pluribus locis: **d** **P**ericulis ex gētib⁹. i. ex gētib⁹ mortē ei⁹ querētib⁹: qz p̄tra idolatriā p̄dicabat r̄ sic nec inter suos nec inter alios secur⁹ erat. **e** **P**ericulis in ciuitate. cōmota p̄tra me: vt p̄t̄z act. xvij. de epheso. **f** **P**ericulis in solitudine. a bestijs occurrētib⁹: vt p̄t̄z de vipera eū mordēte: act. xxvij. **g** **P**ericulis in mari. s. a piratis: qz picula ex mari. p̄ ueniētia. s. in naufragio exp̄ssa sūt: **h** **P**ericulis in falsis fratrib⁹. qd̄ ē piculosius: qz nulla pestis efficacior ad nocendū q̄ familiaris inimicus. **i** **I**n labore. f. corporali opando. p̄p̄ris manib⁹ de nocte: vt libere posset p̄dicare de die: vnde d̄i. act. ix. Ad ea que nūbi op̄erat⁹: ibi q. meū sūt miserauerūt manus iste. **k** **E**

erūna. q̄ est lassitudo r̄ defectus consequens ad laborem l. In vigilijs multis. vt vacare labori manuali: vt dictus est: r̄ aliq̄n orōni. m. In fame r̄ siti. nā aliq̄n cib⁹ r̄ potus deficiebat: r̄ aliq̄n a cibis habitis abstinēbat ad tomā dū carne p̄pter alioz exempluz: ideo sequit̄: In ieiunijs multis. n. In frigore r̄ nuditate. qz frequēter exponebat frigidū: nec tamē bebat sufficiens tegumētū.

o **D**ret illa. **H**ic oñdit. p̄positū q̄tū ad mala assumpta in interiorib⁹. d. **P**reter illa que extrinsecus sūt. i. p̄ter mala iā enumerata q̄ me affligūt extrinsecus sūt alia mala q̄ me affligūt interioribus: de quibus subdit̄: **p** **I**nstancia mea quotidiana rē. incūtebat em̄ sibi quotidie intendere sollicitudine regimī eccliaruz in magna afflictōe mētis. ideo subdit̄: **q** **Q**uis in ecclia **q** **I**nfirmat. i. f. det moribus.

l In vigilijs multis. vt vacare labori manuali: vt dictus est: r̄ aliq̄n orōni. m. In fame r̄ siti. nā aliq̄n cib⁹ r̄ potus deficiebat: r̄ aliq̄n a cibis habitis abstinēbat ad tomā dū carne p̄pter alioz exempluz: ideo sequit̄: In ieiunijs multis. n. In frigore r̄ nuditate. qz frequēter exponebat frigidū: nec tamē bebat sufficiens tegumētū.

o **D**ret illa. **H**ic oñdit. p̄positū q̄tū ad mala assumpta in interiorib⁹. d. **P**reter illa que extrinsecus sūt. i. p̄ter mala iā enumerata q̄ me affligūt extrinsecus sūt alia mala q̄ me affligūt interioribus: de quibus subdit̄: **p** **I**nstancia mea quotidiana rē. incūtebat em̄ sibi quotidie intendere sollicitudine regimī eccliaruz in magna afflictōe mētis. ideo subdit̄: **q** **Q**uis in ecclia **q** **I**nfirmat. i. f. det moribus.

p **I**nstancia mea quotidiana rē. incūtebat em̄ sibi quotidie intendere sollicitudine regimī eccliaruz in magna afflictōe mētis. ideo subdit̄: **q** **Q**uis in ecclia **q** **I**nfirmat. i. f. det moribus.

q **Q**uis in ecclia **q** **I**nfirmat. i. f. det moribus.

r **E**t ego nō infirmor. volens de malo eius. q. d. nullus. **s** **Q**uis scandalizat. ruēs in pctm̄ exemplo alterius. **t** **E**t ego nō vr̄or. p̄ passionē. q. d. nullus. **v** **S**i gloriari oportet. r̄ accipit̄ hic s̄. p̄ qz: quia oportet eū sic face re ad repe lē dū iactantia pseudo ap̄loz vt p̄dictū est. **z** **Q**ue infirmitatis mee sūt gloriari. i. q̄ p̄tinent ad infirmitates: hoc dicit p̄tra falsos ap̄stolos q̄ d̄ nobilitate generis r̄ de silib⁹ ad modanā gliaz p̄tinentib⁹ p̄ncipal̄ gloriabāt r̄ p̄firmat dicta iuramento. d. **H**e⁹ pater dñi mei iesu xpi q̄ est benedictus in sc̄la sat q̄ nō mētor. **y** **D**amasci. **H**ic p̄nter enumerat mala q̄ euasit: r̄ hoc in quodā particulari: dū p̄geret damascū ad p̄sequendū xp̄ianos miraculose fuit conuersus: r̄ p̄fundebat iudeos q̄ habitabant damasci: p̄pter qd̄ suaserūt p̄posito ciuitatis vt caper̄ r̄ occideret vt b̄i. act. ix. r̄ hoc est qd̄ dicit̄. **z** **C**ustodiebat ciuitatē damascenoz. i. custodiri faciebat p̄ boies armatos. **a** **E**t me cōprehederet. r̄ traderet iudeis ad occidendū. **b** **E**t p̄ fenestrā. s. rom⁹ adherētis muro ciuitatis. **c** **I**n sporta dimissus sū. s. a christianis. **d** **E**t sic effugi manus ei⁹. **S**ed ex hoc videt̄ q. nō fuerit sufficēter p̄hilus in dño qui poterat eū p̄tegere. **D**icenduz q. bō in periculo positus nō debet ad diuinū auxiliū fugere contentēdo humanū: quia hoc est tēptare deū: id̄ debet vti auxilio humano quātū p̄t̄: r̄ residuuz dimittere diuino. qd̄ ap̄ls fecit in p̄posito. **S**ed ad hoc obijc̄t̄: qz **J**oh. x. dicit̄: **M**ercenari⁹ r̄ qui nō est pastor vidit lupū veniētē r̄ dimittit oues r̄ fugit: sic aut̄ videt̄ ap̄stol⁹ fecisse: s̄ rē. **D**icendū q. aliq̄n querit̄ p̄sona plati t̄m̄: tunc debet curā cōmittere alteri r̄ se absentare: maxime qñ seruat ad maiora: r̄ sic belyas fugit isabel. iij. **R**eg. xij. r̄ s̄lt̄ paul⁹ **H** manus p̄positū. r̄ de tali p̄secutōe dicit saluator. math. x. **L**uz aut̄ p̄sequēt̄ vos in ciuitate vna fugite in aliaz. Aliq̄n dō querit̄ grex cū prelato: r̄ tūc prelatus debet p̄ponere vtilitatem gregis salutē sui corp̄ ozis.

In ca. xj. vbi d̄r in postil. **C**ū sitis ip̄i sapiētes rē.

Aditō.

Quod d̄r hic: **C**ū sitis ip̄i sapiētes. fm̄ glo. non intelligit̄ ironice: s̄ exponit̄. i. d̄retis eē sapiētes. **I**n eodē ca. vbi dicitur i postilla: **I**n iudeis q̄nquies

Epistola pauli

quadragenas vna minus accepi.

Page seu verbera q̄ imponēbatur iudeis p̄ transgressione aliq̄ p̄ceptoꝝ legis sp̄ erat̄ in numero q̄ dragenario min⁹ vna. nec pl⁹ nec min⁹ dabat̄ alicui vt b̄r in libro q̄ d̄r machob: qd̄ sonat plagas: vñ ap̄lo tan

q̄ transgressori legis sicut ⁊ alijs tñs gressoribus equalē numer⁹ plagarū imponēbat̄ nō addendo vel min⁹ cēdo.

Replica. In ca. xj. de plagis alt̄ dicit postil. q̄ cōmītebat̄ iudicib⁹ numer⁹ plagarū sic q̄ quadragenariū numerū non excederet: vt b̄batur Deut. xxx. burgen. aut̄ allegat̄ lib̄ū machob ad p̄positū qui vult dimittere tertuz sacre scripture. ⁊ credere bur. ⁊ suo machob poterit: ego non.

Gloriari oportet. xij. **G**loriari oportet. non expedit qd̄dē. Veniā aut̄ ad visioes ⁊ reuelatōes dñi. Scio hoies in xp̄o añ annos quatordecim sine in corpore siue extra corp⁹ nescio: ⁊ scit̄: raptū h̄mōi vsq̄ ad terciū celuz. Et scio h̄mōi homiez siue

Gloriari. Post q̄ apls p̄tulit se pseudo aplis in malis p̄pessis. hic p̄nter p̄fert se eis in bonis a deo sibi collatis. Et diuidit̄ in duas p̄tes: q̄ p̄rio ponit̄ suā cōmendationem: sc̄do subdit̄ excusationem: ibi. Factus sum insipiens: Prima in duas: q̄ p̄rio declarat̄ donū ⁊ dei collate sibi gratie: sc̄do remediū p̄tra piculuz sup̄bie: ibi. Et ne magnitudo. Prima in duas: q̄ p̄rio ponit̄ dei donū: sc̄do de hoc qualiter sit gloriandū: ibi. Pro h̄mōi gloriabor. Prima ad huc in duas: q̄ p̄rio ponit̄ donū in generaliter: sc̄do magis in specialiter: ibi. Scio hoiem: Circa p̄riū dicit: a. Si gloriari oportet. i. q̄ me gloriari oportet me cōmendando rōne p̄dicta: ca. p̄cedenti. b. Non expedit quidē. i. non est bonū cōmendare sc̄p̄m absolute: sed t̄m in casu necessitatis: in quo casu erat̄ apls vt. s. dictum est: ideo subdit. c. Veniā aut̄ in cōmendando me d̄m d. Ad visioes ⁊ reuelatōes dñi. Et aut̄ visio q̄n aliq̄ videt̄ visioes corp̄ali vel imaginaria: q̄ t̄m intellect⁹ est occlusus: reuelatio v̄o q̄n taliz ap̄it̄ intellectus: ⁊ ista duo aliq̄n sepant̄. sicut balthasar vidit̄ manū scribentē: Dan. v. ⁊ p̄barao sp̄icas: Gen. xlj. ille vigilas: iste tormiens: t̄m nō intellexerūt: sed ioseph ⁊ daniel q̄ visioes exposuerūt: ⁊ isti babuerūt visioes t̄m: isti v̄o reuelationē. aliq̄n aut̄ p̄iungūt q̄n vtrūq̄ fit vni: sicut Dani. vñ. ca. Vidit̄ quatuor bestias ascendentes de mari ⁊ intellexit̄ quid significarent. Iterū aduertendū q̄ talia aliq̄n sunt p̄ sp̄m malignū deo p̄mittēte: sicut fiebat̄ p̄bis baal: p̄betis at̄ sc̄ris fiebant p̄ spiritū sanctum: paulo v̄o vtrūq̄ factū ē frequēter a spiritu diuino: iō dicit. Ad visioes. quo ad p̄riū. Et reuelatōes. q̄ ad sc̄dū: dñi. quo ad terciū. e. Scio hoiem. Hic p̄nter explicat̄ magis in specialiter: ⁊ p̄rio ponit̄ tempus visionis. d. Scio hoiem in xp̄o. i. vñtū xp̄o p̄ fidē charitate formatā: hoc em̄ sciebat̄ de se: de quo quasi de alio loquebat̄ p̄ reuelatōes. f. Ante annos quatuordecim. si quis p̄sideret̄ inueniet̄ q̄ fuit̄ circa p̄ncipium sue p̄uersionis: q̄ p̄uersus fuit̄ eodem anno q̄ passus fuit̄ xp̄s: vel ato p̄ circa finē tyberij cesaris: cui successit̄ gaius imperans quatuor annis: p̄ quē claudi octo. cui successit̄ nero: cui t̄pe passus fuit̄ apls: ⁊ sic inter tyberij ⁊ nerone fuerūt. xij. anni. ⁊ sic duobus annis additis de t̄pe tyberij. q̄ nō statim mortu⁹ fuit̄ p̄ p̄uersionē pauli: q̄ ip̄eravit. xxiij. annis. ⁊ sic fuerūt. xliij. anni: iō satis p̄babilē dicunt̄ aliq̄ q̄ h̄c excellētē visioē h̄uit̄ in damasco in illo triduo in q̄ vidit̄ corp̄ali nec māducauit̄ neq̄ bibit̄. Cōmōrat̄ apls h̄ t̄ps: q̄ si t̄m placuit̄ deo a p̄ncipio p̄uersionis sue ad huc erit̄ magis placēs ei. n̄ multa bona opa q̄ fecerat̄ iteriz ⁊ h̄ totū ē ad p̄futationē pseudo ap̄loꝝ ⁊ ad declaratiōes fidei xp̄iane. g. Siue in corpore siue extra corpus ⁊c. Licet em̄ apls t̄nc sc̄uerit̄ se fuisse in sp̄i in celo empyreo ⁊

corpus suū in terra fuisse: t̄m nesciebat̄ vtrū t̄pe ill⁹ visionis se para fuerit̄ aia a corpore p̄ mortem ⁊ reunita fuisset diuinit̄ corp̄i trāsente visio: vñ si p̄tunc fuisset vnica corp̄i sicut forma: t̄m ab vsu sensuū se para. b. Raptū h̄mōi. rapt⁹ p̄rie importat̄ quādā violentiā alicui⁹ rei cōtra motū nālē sibi. qd̄ p̄t̄ eē duplicat̄: vno modo q̄tuz ad terminū mot⁹: vt si lapis moueat̄ sursum: alio modo q̄tū ad modū motus: vt si lapis p̄impulsus violentuz ferat̄ deorsum veloci⁹ q̄ nat⁹ ē moueri aia v̄o nata ē moueri in deū. t̄m modus p̄natus

ī corpore siue extra corp⁹ nescio ⁊ scit̄: qm̄ rapt⁹ ē ī paradisu: ⁊ audiuit archana v̄ba q̄ n̄ licz hoī loq̄. Pro h̄mōi gloriabor: pro me aut̄ nihil nisi in infirmitatibus meis. Nam et si voluero gloriari: non ero insipiens. Veritate enim dicam. Parco

ralis s̄m statū vite p̄ntis ē q̄ in cōgnitionē diuinā a sc̄e dat̄ p̄ cōgnitionē sensibilī: ⁊ sic v̄tes sensib⁹: ⁊ iō quādo rapit̄ ad diuinōꝝ cōgnitiōes a sensibus abstracta est̄ ibi quidā raptus inc̄tū hoc h̄t̄ p̄t̄ motū sibi p̄natura. Post resurrectionē v̄o q̄n erit̄ in corpore glorioso opus intelligentie nullo modo impediēt̄ rapt⁹: non h̄bit̄ locū. i. Esq̄ ad terciū celū. s. empyreū: k. Et scio h̄mōi hoiem. Dicit̄ aliqui q̄ apls hic t̄gēt̄ aliū raptū a p̄rio: dicentes q̄ bis fuit̄ sic raptus: semel in p̄ncipio sue cōuersionis: ⁊ ad hoc referit̄ qd̄ dicit̄ est̄: ⁊ iterū semel q̄n orans in tēplo factus fuit̄ in stupore mētis: vt b̄r act. xxiij. ⁊ p̄ter hoc vt dicit̄ in hac visioe dicit̄ q̄ rapt⁹ ē in paradisu: in presenti v̄o dicit̄ ad terciū celū distinguendo hanc ab illa: sed hoc dicit̄ nō est̄ veri simile: nā illa visio que fuit̄ in tēplo: fuit̄ imminente iam apli captōe ⁊ ductōe apud romā: ipe v̄o iam ante scripserat̄ ep̄lam h̄c a troade: vt p̄t̄ p̄ h̄ero. in prologo huius ep̄istole. Propter qd̄ dicendū q̄ non loquit̄ hic de alia visioe: sed eandem p̄sequit̄. Nec valet qd̄ obiicit̄ de paradisu: quia qd̄ prius noiauit̄ terciū celū h̄c nominat̄ paradisu: celū em̄ empyreū qd̄ ē locus beatorū dicitur terciū celū respectu celi crystallini ⁊ syderet̄: dicitur empyreum a pyr quod est̄ ignis: p̄ter similitudinem claritatis. dicitur etiā paradysus a sua iuitate dulcedinis que ibi habet̄: ⁊ vtrūq̄ expertus fuit̄ apostol⁹ p̄ter quod noiauit̄ ip̄m p̄rio terciū celū: ⁊ postea paradysum. l. Et audiuit archana v̄ba. hic p̄m̄t̄ auditus p̄ visū: sicut aliquando fit cōuersio in scriptura Ero. xij. Populus videbat̄ vices ⁊c. vidit̄ em̄ paulus tunc nudē diuinam essentiam: sicut dicit̄ aug⁹ ad paulinū de videndo deo. dicitur etiā illa visio hic auditio: quia paulus ibi fuit̄ instructus de secretis diuinis que sunt̄ incōp̄rehensibilia ⁊ p̄sequens inenarrabilia v̄o subditur. Et que non licet homini loq̄r̄. m. Pro huiusmodi. Hic p̄nter ostendit̄ apls qualiter sit̄ de h̄mōi gloriandū. Circa qd̄ sciendū q̄ in hoie duo consideratur. s. ipe homo ⁊ donū dei qd̄ est̄ in ip̄o: si ergo gloriē de dono dei in quātum habet̄ illud a deo: bona est̄ gloriatio. quia gloriat̄ in deo: si aut̄ gloriatur de dono quasi a se habente: mala est̄ gloriatio: iō dicit̄. j. Corinth. iij. Quid aut̄ habes qd̄ nō accepisti: si aut̄ accepisti qd̄ gloriaris quasi non accepisti: ideo dicit̄ apostolus. n. Pro huiusmodi. s. visionibus ⁊ tonis mibi a deo collatis. o. Gloriabor in dño. o. Pro me aut̄ nihil. i. a me nullam habeo materiam gloriandi. p. Nisi in infirmitatibus meis. i. a me t̄m habeo infirmitatem ⁊ defectum. q̄c. xiiij. Perditio tua ist⁹ erit̄ est̄: ex metantimodo auxiliū tuum. q. Nam et si voluero gloriari de bonis. a deo mibi collatis. r. Non ero in sipiens: quia non faciam hoc inaniter ⁊ sine causa. s. Parco autem. idē p̄c̄ me claudo.

ad corinthios. II.

t Ne quis me existimet. s. gloriari inanis. v. Supra id qd videt in me. i. in cōuersatione mea. r. Aut audiat aliqd ex me. i. ex doctrina mea: multa em̄ dei dona latebāt in aplo q̄ nō manifestabat: nisi putet qn̄ ad dei gloriāz fidelīū salutē expediebat. y. Et ne magnitudo. Posita magnitudo collate sibi gr̄e: hic cōsequēter declarat remediū sibi datū p̄tra piculū sup̄bie. Et vidit in tres p̄tes: qz primo ponit remediū ratiō: scdō ponit amotiois p̄ctio ibi. Propt̄ qd. scdō dñi r̄sio: ibi Et dixit m̄. Circa p̄mū sciēdū qz sic medic̄ corporalis p̄mittit vel p̄curat minorē lesionem vt curet maiorem: ita deus aliqñ p̄mittit scdōs corporaliter

at: ne qd me existet supra id qd videt in me: aut audiat aliqd ex me. Et ne magnitudo reuelationū extollat me: datus ē mibi stimulus carnis mee: āgel⁹ sathane q̄ me colaphizet. Propter qd ter dñs rogauit vt discederet a me: et dixit mibi: Sufficit tibi gr̄a mea. Naz vir tuisi infirmitate pficit. Libent̄ igit̄ gloriabor in infirmitatib⁹ meis: vt inhabitet in me virt⁹ xp̄i. Propt̄ qd

affligi vel tentari: et aliqñ labi in peccata minora: vt a maiorib⁹ p̄seruent: qz sic humiliati recurrūt ad diuinū auxiliū de se vel suis meritis nullaten⁹ p̄fidētes. Superbia vō ē radix oim̄ maloz: Eccl. x. Initiū ois p̄cti sup̄bia. cui⁹ frequēter ē occasio singularis excellētia etiā in virtutib⁹: sic aut̄ erat in aplo. tñ p̄ter sp̄cālē electionē dicit. r. Gas electōnis mibi ē iste. tñ p̄ter archanorū dei cognitōes in rapto: vt dicit̄ est. tñ p̄ter integritatē virginalē. i. Corin. vii. Volo aut̄ oēs hoies esse sicut meip̄m rē. et p̄ter alia dona plura: p̄ter qd dñs dedit ei remediū p̄tra eleuatiōez sup̄bie: de quo dicit.

y. Et ne magnitudo reuelationū diuinarū. z. Extollat me. sup̄biendo. a. Datus ē mibi stimulus carnis mee. vt p̄ infirmitatē corp̄s p̄seruet̄ bñlitas mentis: dicit̄ em̄ ad literā qz grauiter fuit veratus iliaca passione. Et stimulus carnis dicit̄ tentatio p̄cti carnalis que forti⁹ p̄cupiscentiā mouebat p̄ reuelatiōez q̄ ante deo p̄mittēte: tñ ipaz refrenabat cū adiutorio diuine gratie. b. Angelus sathane q̄ me colaphizet. illam passiōē iliacā p̄atando: vel carnis p̄cupiscentiaz suis tentatiōib⁹ incendendo. c. Propt̄ qd. Hic p̄nt̄ ponit̄ circa dicitū remediū apli p̄ctio. Circa qd sciēdum qz infirmus ignorans medicū p̄cessum qñ imponit sibi mordax emplastrū rogat medicū vt remoueat ipsum: quē tñ medicus nō exaudit ad nutū: licet exaudit ip̄z ad bonū suū: sciēs infirmitatē suā aliter nō posse curari sic ap̄s sentiens passiōē iliacā sibi grauē. vel tentatiōē carnis sibi piculosa petijt a sūmo medico ista remoueri: et hoc ē qd dicit. c. Propter qd ter dñm rogauit. i. plures vlt̄ forte totiens petijt et nō plus. d. Et discederet a me. affligēs me corporaliter: vt rēans vt p̄dicatū est. e. Et dixit. Hic p̄nt̄ ponit̄ dñi r̄sio. Et vidit in duas p̄tes: qz primo ponit̄ dñi r̄sionis act⁹: scdō ei⁹ effectus: ibi. Libent̄ igit̄. Circa primū dicit.

e. Et dixit mibi. s. dñs. f. Sufficit tibi gratia mea. q. d. nō est tibi necessariū vel vtile qz a te discedat infirmitas corporalis. vel fm̄ alios tentatio carnis: qz gratia mea quā habes est tibi ita vigorosa vt absqz impatiētia tolerari possit: et tentatio supari vt sic infirmitas vel tentatio tibi cedat ad augmentū meriti: qd subditur. g. Nam virtus in infirmitate pficit. qd dupliciter potest intelligi: vno modo materialiter in quantum infirmitas est materia virtutis exercēde. s. humilitatis: vt dicit̄ ē et patientie et etiā temperantie: debilitatis ei virtus per infirmitatez homo temperatior reddit: alio

modo occasionalit̄: tñ infirmitas ē occasio pueniēdi ad p̄fectionem in quantum homo p̄p̄iam fragilitatē cognoscēs cautior redditur ad p̄cauēdū et resistēdū peccatis: et p̄sequens exercitator in bonis: et sic fortior efficit: p̄ter quod et dñs philisteos et aliquos alios in terra p̄missicis

placeo mibi in infirmitatib⁹ meis: in p̄nnelijs: in necessitatib⁹: in p̄secutiōib⁹: in angustijs p̄ xpo. Et em̄ infirmoz tunc potēs sū. Fact⁹ sū inspiēs: vos me coegistis. Ego em̄ a vob⁹ debui p̄mēdari. Nihil ei⁹ min⁹ feci ab his q̄ sūt supra modū apli. Et zelus nihil sū. Signa tñ aplat⁹ mei facta sūt sup̄ vos et oī patientia. Signis et prodigijs et virtutib⁹. Quid ē em̄ qd min⁹ habuistis p̄ ceteris

reliquit ad exercitiū israel. b. Libent̄. Hic cōsequēter ponit̄ dōct̄ r̄sionis effectus. qz duplex ē: vñ gloriatiōnis qz tangit̄ cū dicit̄: Libent̄ igit̄ gloriabor in infirmitatib⁹ meis vt in ba. i. me virt⁹ xp̄i. i. vt p̄ hoc particeps efficiat virtutū xp̄i: et p̄for mior sibi: ali⁹ effectus ē gaudij: qz tangit̄ ibi. i. Propt̄ qd placeo mibi in infir. meis. i. gaudeo in mal⁹ p̄nc. puenientibus ab interiōri. k. In contumelijs. mibi illatis ab exteriori.

l. In necessitatib⁹. qz tñ ad defectū victus et vestitus. m. In p̄secutiōibus. a malis hoib⁹. n. In angustijs p̄ christo. i. mibi inflictis p̄ xpo: tunc em̄ debet esse materia gaudij: Mat. v. Beati qui p̄secutiōē rē. o. Et em̄ infirmoz. i. cū hmoi tribulatiōez p̄ter xp̄m incurro.

p. Tunc potēs sū. p̄ diuinū auxiliū mibi collatum. q. Factus sū. Postqz apls seip̄m cōmendauit: hic confesquet̄ se excusar̄ oñdes hoc fecisse cōpulsus necessitate: et hoc primo p̄ter bona a corinthijs om̄issa: scdō p̄ter mala ab eis cōmissa: ibi. Omnia p̄ter edificatiōnem. Prima adhuc i duas: qz primo facit qd dictum est. scdō remouet quandā cauillationē: ibi. Sed esto. Circa primū dicit.

q. Factus sū inspiēs. s. fm̄ reputationēz vestrā o corinthij: quia me cōmendauit. r. Vos me coegistis. i. fuisse in causa: qz ip̄i fouebāt pseudo aplos detrahētes aplo i vita et doctrina: quod cedebat in p̄iudiciū euāgelice veritatis: quā ip̄e p̄dicauerat: et sic necesse habuit gratias a deo sibi dadas enarrare quas prius tacuerat: vt veritas euāgelij quā p̄dicauerat magis confirmaret̄ et impugnantium ora clauderent. s. Ego em̄ a vob⁹. cōmendari. qd tamē om̄issistis et detractores meos sustinulistis: qz aut̄ debuissent ip̄m cōmendare p̄bat p̄ bona q̄ fecerat eis. d.

t. Nihil em̄ minus feci. vobis de bono. y. Ab his qui sunt supra modū apli. i. petro iacobo et iohanne. quos p̄se rebant pseudo apli paulo: eo qz fuerūt corp̄ p̄t̄ cū christo. et idē ip̄s dicit apls: qz n̄ min⁹ fecit corinthijs q̄ illi fecerant conuersis p̄ eos: et per hoc qz dicit non minus intelli gēt̄ maius: qz p̄dicauit eis non accipiēdo sūp̄. r. Et est̄ nihil sum. respectu dictoz aploz trium. y. Signa tñ aplatus mei facta sūt supra vos. i. confirmatio doctrine mee p̄ virtutes et miracula. z. In oī patientia. vñ dē puer. r. Doctrina viri p̄ patientiam noscitur. a. Signis et prodigijs et virtutibus. virtutes em̄ respiciunt ope ra miraculoz generalit̄: qz oē miraculū sit diuina virtute signa vō et prodigia magis specialiter: quia prodigia dicitur miracula maiora: vt sanatio leprosi vel curatio feb̄ris in instanti. b. Quid est em̄. Hic consequenter oñdit qz plura beneficia fecit corinthijs q̄ alij apostoli conuersis per eos: quia p̄dicauit eis non accipiēdo sūp̄ p̄ ab eis: quos tamē acceperant alij ab illis q̄b⁹ p̄dicauerant: ideo dicit: Quid est enim quod minus habuistis. s. a me. c. De ceteris eccl̄esijs. a suis apostolis. d. Nisi qz ego ip̄se non grauauit vos accipiēdo sumptus a vobis. e. Donate mibi banc iniuriā. ironice loquit

Epistola pauli

fecerat enim in h' eis magnā gratiā: et quod posset dicere aliq̄s pseudo ap̄l̄s quod prius abstinerat ab acceptōe: ut postea plus baureret: id hoc remouet. d. f. **E**cce tercio h' patus sum venire ad vos. Semel enim uenerat et iterum par' fuit ad uenien- dū: ut dicitur e. d. j. ca. s. impedimentum ueniendi fuit ex pte eorum: et tercio erat paratus uenire et uenit.

G Et nō ero uobis grauis. i. nō accipiam a uobis sumptus: sicut nec a principio cuius subdit eam: dicens: b. Non enim quō que uia sūt: s' uos. scilicet adducere mecum ad salutem: et ad hoc inducit similitudinem. i. Nec enim filij debent parentibus thesaurizare. Thesaurizatio enim importat p̄uisionē in potest: filij autē naturalit' sup̄uiciunt parentibus: et non econuerso: et iō natural' ē inclinatio ad p̄uisionem filiorum: et nō econuerso: tñ filij de p̄cepto dei tenent honorare patrem et matrem: non solum eis reuerentiam exhibēdo: s' etiam si indigeant necessaria ministrādo: sed hoc non ē thesaurizatio: quia non ē p̄uisionē in potest: quia autē principes uederant magnas diuitias p̄lati ecclesie: q̄ sunt p̄ces eorum sp̄uales sunt p̄ modū dispensationis ad dandū pauperibus: et non p̄ modū thesaurizationis. p̄ter adaptat similitudinem ad p̄positum. d. k. Ego autē. q̄ p̄ euangelium uos genui: ut dicitur i. cor. iij. ca. i. Libertissime impendā. uobis nō solum sp̄ualia bona: sed etiā tp̄alia: sicut mihi debitos non accipiedo: m. Et sup̄impēdar ego ipse p̄ aiab' uis. q. d. p̄ salute uestra patus sū sustinere mortē. hoc enim dicitur placere facere suis subditis: uñ dicitur ē petro Job. ultimo ter: Pasce oues. s. exemplo: uerbo: tp̄ali subsidio. n. Uel plus uos diligens. q̄ alias ecclesias. o. Minus diligat. a uobis: tñ in hoc ostendit eorum magnitudinem. p. Sed esto. hic remouet cauillatōem duplicē pseudo ap̄loz: p̄tra ipm: dicebat enim eorum aliqui q̄ cautelese dimiserat sumptus accipere ut magis eos deciperet: s' p̄ ministros suos intēdebat plus leuare in absentia sua et sine uerecūdia: et hoc ē quod dicit: p. Sed esto ego uos nō grauau. sumptus accipiendo. q. Sed cū essem astut' i. cau- telosus. r. Dolo uos cepi. mō dicto ut imponūt mihi pseudo ap̄l̄s: qd ostendit falsum. d. s. Nunquid per aliquem eorum quos misi ad uos circuueni uos. q. d. manifeste p̄ q̄ non. t. Rogauit tyti. ut iret ad uos p̄ salute uia: v. Et misi cū illo fr̄em. s. lucam. r. Nunquid tytus uos circuuenit. q. d. p̄ effectū apparet oibus q̄ non. y. Nōne eodem sp̄u ambulauimus. s. ego et ipse: sp̄u enim factō eos instigante inuenit ad predicandū corinthiis. 3. Nonne eisdem uestigijs. q. d. sic. s. tpi uestigia sectādo. a. Quid. hic remouet secundā cauillatōem: q̄ aliq̄ dixerūt ipm scripsisse eplam se excusans falsis uerbis et ficti- tijs uicijdo: hoc remouet. d. a. Quid putatis. per in- formatōem falso ap̄loz. b. Excusamus nos ap̄d uos. utendo uerbis mēdaab': qd nō ē uerū: iō subdit: Corā deo. et oculis nuda et aperta sūt oia: Debre. iij. caplo. c.

ecclesijs: nisi q̄ ego ipse non grauau uos: Donate mihi hāc iniuriā. **E**cce tercio hoc parat' sū uenire ad uos: et nō ero grauis uobis. **N**ō ēi quō que uia sūt sed uos. **N**ec enim debet filij pentibus thesaurizare: sed pentes filij. **E**go autē libentissime impēdā: et sup̄impēdar ego ipse p̄ aiab' uis: licet plus uos diligēs: min' diligar. **S**ed esto. Ego uos nō grauau: sed cū eem astut' uolo uos cepi. **N**unquid p̄ aliquē eorum quos misi ad uos circuueni uos: Rogauit tyti: et misi cū illo fr̄em. **N**unquid tyt' uos circuuenit. **N**ōne eodem sp̄u ambulauimus:

In tpo loquimur. i. i ueritate q̄ ipse ē: et ē mod' asse- rendi ueritate. e. **O**ia autem. hic ap̄l̄s ostendit necessitate sue p̄meditationis. ut mala q̄ corinthiis commiserat. ad cuius euidentiam sciendum: q̄ p̄ p̄uisionem suā inciderat in pctā carnalia: occasione illi' ne p̄barij q̄ p̄is uxorē habebat: de quib' se corererat p̄ primā eplā m in pte: sed nō tota liter: in sup̄ alia pctā sp̄ualia commiserat a falsis ap̄l̄s decepti: iō dicit: e. **O**ia autē charissimi. q̄ dixi ad meam p̄meditationem. s. **P**rop̄ edifi- catōem uestrā. hoc feci. **T**imeo enim. p̄ter pctā que incurrisit. **N**e forte cū uenero. ad uos p̄ntialiter. **N**ō quales uolo inueniam uos. s. rebelles et incorruptos. **E**t ego inueniar a uobis q̄le nō uult. s. aspere corripere: et rebelles satbanē tradentē in afflictōem carnis: et subdit eam dicens: **N**e forte contēctōnes. de baptisim' et baptisatis: ut b' p̄ma eplā s: m. Emulationes. i. inuidie. n. Diuisiones. i. uoluntates nocēdi alicutz. o. Dissensio- nes. i. diuisiones aior ex q̄b' oia p̄dicta et et sequētia. p. Detractationes. denigrādo famā primi manifeste: q̄ Sufurrōnes. occulte: dicit enim susurro ab auris sono: q̄ loquit malū i aure: r. Inflationes. s. sup̄bie. s. Heresiones. i. p̄turbatōnes eccle. t. **S**unt in uos. ex falso ap̄loz receptōne. **N**e itez. resumat. **T**imeo. positū supra. **N**e itez cū uenero ad uos humiliet me de' ap̄d uos. i. mentē meā as- tigi p̄mittat: r. **E**t lugeā multos ex his q̄ ante pec- cauerūt. i. ante scripturā hui' eplē. y. **E**t nō egerūt p̄niam sup̄ inuidicia. i. pctō p̄tra naturā. 3. **E**t for- nicatione. simplici que ē soluti cū soluta. 3. **E**t im- pudicitia. i. uoluntate uirginū: et dicit lugeam: q̄ sicut glia p̄is ē fili' sapiēs: ita malicia filioz dat p̄u materi- am lugeā. **I**n ca. r. q̄. ubi dicit in postil. Siue in corpe siue extra corpus. **A**dditio. **H**ec uerba ap̄l̄i cum dicit: Siue in corpe siue extra corpus etc. diuersimode a diuersis exponuntur: put i. scda sede. q. d. r. v. arti. vj. in corpe q̄nis inē q̄s expōnes ponit bec q̄ ē in postilla: et ē aug. super Gen. ad liaz: ut i. p̄dicto articulo: et vi mag' p̄sonare lic. **I**n eo. c. ubi dicit i. postil. **E**t audiuit archana uerba etc. **H**oc quod dicitur hic: **E**t audiuit **A**dditio. **A**rchana uerba. non uidet b'ri q̄ ap̄l̄s uidet diu- nam essentiam. **D**iuina enim essentia nō uere si- gnificat per archana uerba: cū in diuinis tñ uñ uer- bum ē nō aut plura. **S**icut ex h' qd sequit: **Q**ue nō licet hoi loq̄. nō h' q̄ archana illa crant incomprehensibilia seu inenarrabilia: de talib' em nō dixisset q̄ erāt ar- chana q̄ pōt explicare seu enarrare: **S**ed cū dicit: **Q**ue non s. potius arguit oppositū. s. q̄ si licuisset loqui p̄- tuisset ea enarrare uñ ad hūndum iniam huius dicit: et audiuit archana uerba. **C**onsiderā q̄ ē q̄ sicut scis tñ.

tradentē in afflictōem carnis: et subdit eam dicens: **N**e forte contēctōnes. de baptisim' et baptisatis: ut b' p̄ma eplā s: m. Emulationes. i. inuidie. n. Diuisiones. i. uoluntates nocēdi alicutz. o. Dissensio- nes. i. diuisiones aior ex q̄b' oia p̄dicta et et sequētia. p. Detractationes. denigrādo famā primi manifeste: q̄ Sufurrōnes. occulte: dicit enim susurro ab auris sono: q̄ loquit malū i aure: r. Inflationes. s. sup̄bie. s. Heresiones. i. p̄turbatōnes eccle. t. **S**unt in uos. ex falso ap̄loz receptōne. **N**e itez. resumat. **T**imeo. positū supra. **N**e itez cū uenero ad uos humiliet me de' ap̄d uos. i. mentē meā as- tigi p̄mittat: r. **E**t lugeā multos ex his q̄ ante pec- cauerūt. i. ante scripturā hui' eplē. y. **E**t nō egerūt p̄niam sup̄ inuidicia. i. pctō p̄tra naturā. 3. **E**t for- nicatione. simplici que ē soluti cū soluta. 3. **E**t im- pudicitia. i. uoluntate uirginū: et dicit lugeam: q̄ sicut glia p̄is ē fili' sapiēs: ita malicia filioz dat p̄u materi- am lugeā. **I**n ca. r. q̄. ubi dicit in postil. Siue in corpe siue extra corpus. **A**dditio. **H**ec uerba ap̄l̄i cum dicit: Siue in corpe siue extra corpus etc. diuersimode a diuersis exponuntur: put i. scda sede. q. d. r. v. arti. vj. in corpe q̄nis inē q̄s expōnes ponit bec q̄ ē in postilla: et ē aug. super Gen. ad liaz: ut i. p̄dicto articulo: et vi mag' p̄sonare lic. **I**n eo. c. ubi dicit i. postil. **E**t audiuit archana uerba etc. **H**oc quod dicitur hic: **E**t audiuit **A**dditio. **A**rchana uerba. non uidet b'ri q̄ ap̄l̄s uidet diu- nam essentiam. **D**iuina enim essentia nō uere si- gnificat per archana uerba: cū in diuinis tñ uñ uer- bum ē nō aut plura. **S**icut ex h' qd sequit: **Q**ue nō licet hoi loq̄. nō h' q̄ archana illa crant incomprehensibilia seu inenarrabilia: de talib' em nō dixisset q̄ erāt ar- chana q̄ pōt explicare seu enarrare: **S**ed cū dicit: **Q**ue non s. potius arguit oppositū. s. q̄ si licuisset loqui p̄- tuisset ea enarrare uñ ad hūndum iniam huius dicit: et audiuit archana uerba. **C**onsiderā q̄ ē q̄ sicut scis tñ.

Ad corinthios II.

in p[ri]ma p[ar]te q[ue] t[er]t[er]io ar. ix. in r[ati]one sc[ilicet] argum[en]ti ponit. Aliq[ui] s[un]t p[ot]ent[er] cognoscit[ur] q[ue] ex specib[us] p[ri]o p[re]cept[is] alias formare p[ot]nt: et sic paulus vel quicunq[ue] ali[us] videns de[um] ex ip[s]a visio[n]e e[ss]ent[ie] diuine p[ot]t formare ip[s]e similitudines res q[ue] in esse p[ot]t q[ue] de[um] vident q[ue] remanser[un]t etia[us] e[ss]entia diuina vident q[ue] remanser[un]t etia[us]

re de quib[us] p[ot]t intelligi illud apl[us] Audiu[it] archana verba. et q[ui] illa erat secreta et enarrabilia: do de ip[s]is dicit: Que no[n] licet ho[m]i loqui q. d. si licuisset loqui explicaret illa. nec mirum q[ui] paulus talia secreta post visio[n]e diuine e[ss]ent[ie] in memoria retinisset: cu[m] etia[m] p[ro]phete aliqua sibi reuelata in secreto custodiebat: vt pat[et] esai. viii. et Danie. vlti. Et q[ui] ista visio qua vident res p[er] spec[ie]s sic co[n]ceptas e[st] valde minor a visio[n]e qua res vident in deo. id est ista visio[n]e v[er]o auditu. d. Audiu[it] archana. audit[us] e[st] sensus minoris p[er]fectionis q[ue] visus. Si aut[em] querit v[er]o habuit aug[ustinus] q[ui] paulus vidit diuina e[ss]entia si ex v[er]bis p[re]dictis. f. Audiu[it] archana v[er]ba t[er]t[er]io. hoc no[n] h[ab]et. Dico q[ui] sententia augustini h[ab]et ex hoc q[ui] paulus testat[ur] in eo. ca. se fuisse raptu[m] ad paradisu[m]: q[uo]d intelligit[ur] s[ecundu]m glo. celu[m] empyreuz vbi angeli et sancte aie fruunt[ur] dei co[n]te[m]platione: ad q[uo]d celu[m] seu paradisu[m] cu[m] dicit[ur] se raptu[m] significat q[ui] deus ostendit ei vita[m] in qua videndus e[st] in eternu[m] a beatis: q[ui] q[ui]de[m] vita sol[us] p[er]sistit in clara diuine e[ss]ent[ie] visio[n]e. v[er]o ex h[oc] ostendit q[ui] paulus vidit diuina e[ss]entia: ex quo p[ri]ma beator[um] vidit: et hoc fuit p[ro]noscitatu[m] de paulo: act. ix. cu[m] de eo x[ristus] dixit ananie: Ego e[ss]e ostendat illi quanta[m] oportet at ei p[er] no[m]i[n]e meo pati. ex hoc e[ss]e q[ui] p[ri]ma beator[um] vidit raptus in paradisu[m] manifeste fuit ei on[us] q[ui] no[n] s[un]t condigne passio[n]es hui[us] mundi ad futura[m] gloria[m] q[ue] reuelabit[ur] in nobis: ad Ro. viii. ca. Et quo manifeste ostendit quanta[m] oportet ea[m] pati p[er] no[m]i[n]e x[risti] t[er]t[er]io.

Ca. xii.
Ecce t[er]cio h[ic] venio ad vos vt in ore duorum v[est]rum testiu[m] stabit o[mn]e verbu[m]. Predixi e[ss]e et predico vt p[re]sens vobis: et nunc absens his qui ante predicaueru[n]t et ceteris o[mn]ibus: quoniam si venero iteru[m] non parca[us].

In ca. xii. vbi dicit[ur] de raptu pauli illu[m] passu[m] ex p[ar]te p[ot]t possit. sicut beatus augustinus q[ui] videlicet in illo raptu viderit diuina e[ss]entia: Burgen. libenter obijceret: sed q[ui] vidit factu[m] illud no[n] ta[m] p[ot]t. q[ui] beati aug[ustinus] vix p[ot]t abstinere motus debilib[us] r[ati]onib[us]. P[ri]o arguit q[ui] no[n] p[ot]t ex h[oc] b[ea]ti apl[us] vidisse diuina e[ss]entia quod dicitur. Audiu[it] archana v[er]ba. cu[m] sit ibi vnicu[m] v[er]bu[m] n[on] v[er]ba. Apparet obiecto t[er]t[er]io: v[er]o t[er]t[er]io ad ea[m] q[ue] q[ui] vis sit in diuina t[er]t[er]io vnicu[m] verbum personale: sicut tamen ibi plura relucetia in e[ss]entia diuina: que est s[ecundu]m beati aug[ustinus] plena omniu[m] rationum viuentiu[m] ad que artifex respiciens ne videre[et] irrationabiliter operans alia r[ati]o[n]e condidit hominem. alia r[ati]o[n]e equum t[er]t[er]io. Ille e[ss]e r[ati]o[n]es bona similitudin[um] v[er]ba dici possunt: q[ui] significatiua: hec autem dicit apl[us] se in e[ss]entia diuina audisse. i. vidisse. Unde potest haberi apl[us] vidisse diuinam e[ss]entiam: q[ui] no[n] potuit videre id in q[ui] relucet sicut nemo potest videre formas resultant[ur] in speculo si videat speculum. scdo mouetur q[ui] no[n] potest haberi apl[us] vidisse diuina e[ss]entiam ex hoc q[ui] dicit: Que no[n] licet homini loqui. potius e[ss]e dixisset: que no[n] p[ot]t homo loqui. ideo ex illa litera potius habet[ur] dicit Burgen. q[ui] no[n] vident diuinam e[ss]entiam: q[ui] sonat si liceret loqui q[uo]d possit: quod de e[ss]entia diuina e[st] impossibile. Ad q[uo]d dico q[ui] sicut diuina e[ss]entia est visibilis ab ho[m]i[n]e: ita inenarrabilis: no[n] e[st] a[ut]em visibilis quatu[m] videri p[ot]t: q[ui] t[er]t[er]io infinito infinite videret et ad que[m] sicut de se videret: h[ic] aut[em] impossibile e[st] ita etia[m] ab ho[m]i[n]e inexplicabile e[st]

videlicet ad plenu[m]: si e[ss]e ho[m]i[n]e e[ss]entia[m] explicare possit q[ui]ntu[m] diuina e[ss]entia e[st] possit ex e[ss]entia diuina visa generare v[er]bu[m] substantie eiusde[m] p[er]sonale: sic e[ss]e solus p[er] explicat dicens v[er]bu[m] si igit[ur] ap[osto]lo licuisset t[er]t[er]io loqui potuisset ea q[ue] vidit. S[ed] illud q[uo]d vidit simpliciter explicabile e[st] sic ab ho[m]i[n]e etia[m] inuisibile v[er]bu[m] dicit[ur] e[st]. Ita r[ati]o[n]e n[on] p[ot]t burgen. p[er] scdm tho p[er]te. j. q. xii. put hic e[ss]e allegat. R[ati]o[n]e aut[em] ad o[mn]es Burgen. t[er]t[er]ioes si mul: q[ui] si ex vna p[er]te lre no[n] haberetur paulu[m] vidisse diuinam e[ss]entia[m] put argu[it]: b[ea]t[us] t[er]t[er]io ex summa lre totali videlicet: q[ui] raptus ad paradisu[m] i. locum beaticu[m] dimis: quia audiuit archana: q[ui] audita loqui no[n] licuit

¶ An expimētū queritis ei[us] q[ui] in me loq[ui]tur x[ristus]. Qui vobis no[n] infirmat: s[ed] potēs est in vobis. Nam et si crucifixus e[st] ex infirmitate: h[ic] viu[it] ex v[er]tute dei. Nam et nos infirmi sum[us] i[n] illo: sed viuem[us] cu[m] eo ex v[er]tute dei in vobis. Cosmetipos t[er]t[er]io tate

t[er]t[er]io. Id q[uo]d burgen. dicit p[ro]noscitatu[m] illa[m] ap[osto]li visio[n]em non videt multu[m] r[ati]onabile: q[ui] cu[m] dicit: Ego ostendam illi quanta[m] opteat eu[m] p[er] no[m]i[n]e meo pati. ex h[oc] n[on] h[ab]et q[ui] d[icit] ostendit ei e[ss]entia[m] sua[m]: q[ui] atra visio[n]e e[ss]ent[ie] diuine potuit ostendere ei p[er] sp[iritu]m vel alia visio[n]e cu[m] p[er] sustinenda. Etia[us] visus quocunq[ue] mo[do] passio[n]ib[us] o[mn]iu[m] sanctor[um] no[n] solu[m] apl[us] no[n] seq[ui]tur e[ss]entia diuina beatifice et dare vitam: q[ui] no[n] s[un]t co[m]pabile passio[n]es t[er]t[er]ioales ad gloria[m] sempiterna[m]: aut e[ss]e ide[m] apl[us] Ro. viii. Non s[un]t condigne passio[n]es t[er]t[er]io.

Ecce venio t[er]cio hoc. Postq[ui] apl[us] multa locutus est p[er]tra falsos ap[osto]los: hic p[ro]noscit[ur] i[n] complices suos. Et diuidit[ur] in duas: q[ui] p[ri]o vituperat falsos p[ro]phetas imbergentes: scdo comendat in vera doctrina persistentes: ubi. De cetero fres. Prima in tres: q[ui] p[ri]o cominatur eis sententia securitatem. scdo declarat sua iudiciaria potestatem: ubi. an experimentum: t[er]cio inducit eos ad correctione[m] ubi. Cosmetipos. Circa primu[m] dicit. a. Ecce venio. i. cito venio p[er]sonaliter. b. Tercio h[ic] venio ad vos. no[n] q[ui] bis ante fuisse: s[ed] q[ui] semel fuerat v[er]tute[m] semel paratus fuerat venire: s[ed] impedimentu[m] fuerat ex p[ar]te ip[s]o[rum]. c. Et in ore duor[um] t[er]t[er]io. f. accusantiu[m] vel testificantium. d. Stabit o[mn]e verbu[m]. ad puniendu[m] acriter sic co[n]uictos. e. Predixi e[ss]e et predico. i. moneo primo et scdo: debet ei monitio p[re]cedere sententiam: vt p[er] hoc reducuntur peccatores ad veritatem: q[ui] si monitio no[n] sufficit: feratur sententia: ne mali magis insolescant. f. Quonia[m] si venero iteru[m] non p[er]cam. peccanti e[ss]e semel parcendu[m] e[st]: s[ed] si reciduat adhiberi debet punitio: ne facilitas venie in centium p[er] beat delinquendi. g. An experimentu[m]. q[ui] possit aliquis querere qua auctoritate sit punies nos: no[n] p[ro]nter hic ostendit sua iudiciaria potestate a christo sibi co[m]missam. d. An experimentum queritis t[er]t[er]io. q. d. sic querendo queritis experiri potestatem x[risti] loquentis in me: q[ui] quicquid dico v[est]ro facio ad instructione[m] vel correctione[m] v[est]ra[m] auctoritate x[risti] facio. b. Qui in vobis no[n] infirmat t[er]t[er]io. q. d. h[ic] v[er]tute[m] x[risti] in me existes satis declarata e[st] in vobis p[er] miracula vobis exhibita. i. Nam et si crucifixus e[st]. f. x[ristus]. k. Et infirmitate. ex nobis assumpta. l. S[ed] viu[it] eternalit[er]. m. Ex v[er]tute dei. e[ss]e v[er]tute[m] v[er]o et verus deus. n. Nam et nos. q[ui] x[risto] p[er]formamur. o. In firmi sum[us] i[n] illo. i. tribulationes sustinem[us]. p[ro]pter illum. p. Sed viuem[us] cum illo. scilicet in gloria. q. Et v[er]tute[m] dei in vobis. i. p[er] quam vobiscum resurgem[us]. alit[er] etia[m] exponit: Nam et nos infirmi t[er]t[er]io. i. licet sumus infirmi ex humana conditione: tamen ex v[er]tute dei sumus potentes inter vos per operatione[m] miraculorum. r. Cosmetipos. Dic inducit eos ad correctione[m]: et secundo remouet quandam falsam suspitione[m]: ubi. Oramus dominu[m]. Circa primu[m] dicit. r. Cosmetipos tentate. i. facta v[est]ra examinate anteq[uam] veniam ad vos iudicandu[m]

Epistola pauli

a Si estis in fide xpi: **b** Ipsi vos pbate. q. d. h. potestis facere subdit. **c** An no cognoscatis vosmetipos: qz iesus xps in vobis e. q. d. potestis cognoscere si xps e in vobis p vera fide. **d** Nisi forte reprobi estis. fide caredo. Sed contra hoc obicit: qz cu xps sit in boie p charitatez: videt q apls dicat q bo possit se scire habere charitate: ptra illud quod br ecclis. ir. Neco scit vtz amore v' odio dignus sit. Dicendū q xps habitat in boie dupliciter: vno modo q̄tum ad intellectuz: z sic habitat in eo p fidē informem quā potest homo scire certitudinaliter se habere: qz potest scire se tenere illam fidē quā tenet ecclesia. Alio modo habitat in boie q̄tū ad effectuz: z sic est in eo p charitatem de qua non potest scire certitudinaliter nisi per revelatiōne: potest tñ cognoscere p cōiecturam z sic dicit dñs q apls sic loquitur hic de in-

habitatione xpi p fidē informem: si loquatur de cognitione certa vel cōiecturali: si intelligat de inabitatione p charitatem. **e** Spero autē q cognoscatis. p miracula facta per nos. **f** Quia nos no su. reprobi. i. docentes contraria veritati. **g** Oramus autē deū. Dic remouet falsā suspicionem. dicitur em̄ eos eē reprobos si xps non esset i eis z hanc sententiam sub dubio reliquerat: ideo possent opinari q vellet eos esse reprobos: vt sic in eis durius iudicium exerceret ad ostentationē sue potestatis. qd̄ remouet dicens. **h** Oramus autē deū vt nihil mali faciatis. q. d. optamus bonū vestrū z non malū. **i** Non vt nos pbati. i. pfecti z magni. **k** Pareamus. i. appaream' i punitione maloz vroz: supple optantes. **l** Sed vt vos qd̄ bo. est faciatis. ita q nihil puniendum sit in vobis. **m** Nos autē vt reprobi sum' .i. quasi amittentes potestatem puniēdi p vestrā innocentiam. qz vbi non ē culpa puniō no habet locum: ideo subdit. **n** Non possumus ei aliquid aduersus veritatē. puniēdo innocētes. **o** Gaudemus em̄ qm̄ nos infirmi sumus. i. no habētes ptatez puniēdi vos: no ppter defectum potestatis a parte nra. **p** ppter innocentiam vestrā. **q** Hoc z oram' vraz cōsumationē. i. beatitudinis vie pfectionē in qua totū desiderius boie consumatur: subdit autē dicte innocētie rōnem dices **p** Ideo em̄ hec absens scribo. vt corrigatis vos ante ad-

uentū meū. **q** Ut nō prescis durius agam. aspre e corrigēdo: si quod absit vos incorrectos inueniro. **r** De cetero. Dic cōmēdat z solat p̄sistētes i doctrina fidei: z p̄io poit suā exhortatōz: scdo eoz salutatiō nē: bi. Salutate. Circa p̄mū dic. **r** De cetero fies in veritate fidei p̄sistētes.

s Gaudete. ad virtuosū em̄ pertinet de virtutū opibus gaudere: t̄ Perfecti estote. i. ad p̄fectionēz p̄sequēdaz tēdite: qz sic nauis in flūine posita p aq̄ motū descendit nisi remigēt in p̄tra riu sic aia ex corruptōe carnis z p̄nitate ad malū cōtinuo tēdēdit a p̄fectōe nisi conēf i x̄p̄m v̄ Exhortamini inuicē. q̄tum ad bonitatē affectus. **t** Idē sapite. q̄tū ad illuminatōez intellectus. sicut em̄ mēbra mutuo se iuuat naturalitē

u Explicite epistola Pauli ad corinthios scda.

p colligatiōz nate: sic fideles p colligatiā charitatē dūt mutuo se iuuare. **y** Pacē habete. quā xps hereditarie vobis conseruandā reliquit: Job. xiiij. ca. Pacē meam do vobis. **z** Et deus pacis. i. dator z amator pacis: **a** Et dilectionis. qz charitas cōcomitat veraz pacem: eo q p charitatē deus ē i boie z ipe in eo. **b** Er̄t vobiscū. p grām in presenti z gloriā in futuro. **c** Salutate. Dic vltimo ponit eoz salutatiōne dicens. Salutate inuicē in osculo sancto. osculū em̄ ē signū unitatis: fideles autē debēt eē uniti charitate: ppter quoz osculū libidinōsū qd̄ vnit ad impudiciā: ex hoc at apls dicto inoleuit p̄suetudo in ecclesia dādi pacis osculuz in missa. **d** Salutat vos oēs scī. quia p eoz desideria de vstra salute coicantur vobis eoz merita: p̄nter imprecatur eis plenitudinē bonozū spiritualium. **e** Gratia. per quam fit peccatorū remissio. **f** Domini nri iesu christi. i. que attribuit christo: Job. i. Gratia z veritas p iesum xpm: **g** Et charitas. q̄ vnit dō b̄ Dei. i. patris qui ē erga nos principū amoris: iob iij. Sic deus dilexit mundū vt filiū suū vnigenitum daret zc. **i** Et cōmunicatio sancti spiritus. qz p ipsuz fit coicatio oim̄ donoz in ecclesia dei. Sit cum omnib' vobis. Amen.

Marginal notes in a smaller script, including phrases like "Epistola Pauli ad Corinthios", "De cetero", "Salutate", and "Amen".